

МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.08.2013 № 47

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
10 вересня 2013 р.
за № 1560/24092

Про затвердження Правил спортивних змагань з парашутного спорту

{Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015 № 2282 від 30.05.2017}

Відповідно до частини другої статті 40 Закону України "Про фізичну культуру і спорт", підпункту 21 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство молоді та спорту України, затвердженого Указом Президента України від 24 липня 2013 року № 390, з урахуванням пропозицій Всеукраїнської громадської організації "Федерація парашутного спорту України" та з метою забезпечення належної організації та проведення в Україні змагань з парашутного спорту **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Правила спортивних змагань з парашутного спорту, що додаються.
2. Юридичному управлінню (Йовжій О. М.) подати цей наказ в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Р.С. Сафіуллін

ПОГОДЖЕНО:

Президент Всеукраїнської громадської організації
«Федерація парашутного спорту України»

О.В. Шаповалов

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства молоді
та спорту України
21.08.2013 № 47

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
10 вересня 2013 р.
за № 1560/24092**

ПРАВИЛА спортивних змагань з парашутного спорту

I. Загальні положення

1. Ці Правила визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань з парашутного спорту, що проводяться на території України. Ці Правила розроблені відповідно до Кодексу Міжнародної федерації авіаційних видів спорту (далі - ФАІ) та документів, що регламентують парашутну підготовку і льотну роботу.

2. Вимоги, що встановлені розділами I-VII цих Правил, стосуються усіх дисциплін, з яких проводяться змагання з парашутного спорту.

3. Змагання з парашутного спорту проводяться відповідно до регламенту (положення) про проведення відповідного змагання з парашутного спорту (далі - Положення), що затверджується організатором в установленому чинним законодавством порядку.

4. Реєстрація учасників на змаганнях означає, що зареєстровані для участі у змаганнях особи визнають повноваження організаторів щодо проведення змагань, ці Правила, Кодекс ФАІ та Положення як такі, що обов'язкові для виконання кожним із учасників змагань.

5. Змагання з парашутного спорту проводяться з метою:

розвитку і популяризації парашутного спорту в Україні;

визначення кращих спортсменів-парашутистів, команд клубів, адміністративно-територіальних одиниць, фізкультурно-спортивних товариств (далі - ФСТ), що культивують парашутний спорт;

підвищення спортивної майстерності і виконання нормативів Єдиної спортивної класифікації України;

визначення кандидатів для формування збірних команд клубів, адміністративно-територіальних одиниць, ФСТ, збірних команд України;

встановлення нових рекордів з дисциплін парашутного спорту;

покращення методів та практики суддівства змагань з парашутного спорту;

обміну досвідом, знаннями та інформацією.

6. У цих Правилах терміни та скорочення вживаються у таких значеннях:

блок - сукупність двох формацій з дотриманням обов'язкової схеми переходу від однієї формації до наступної;

висота стрибка - висота польоту літального апарату при здійсненні стрибка з парашутом;

відеоспорядження - повний комплект відеосистеми (систем), що використовується (використовуються) для відеозапису виконання командою/спортсменом дій у вільному падінні або під розкритими куполами і містить (містять): відеокамеру/відеокамери, засоби збереження відеоінформації, джерела живлення відеокамери;

відсутність зображення (NV) - формації, переходи або повні розпуски, які не відслідковуються на екрані через метеорологічні умови або фактори, що залишаються поза межами контролю відеооператора, або спричинені вадами устаткування, яке використовується для відеозйомки;

вправа - включає всі тури стрибків змагань одного виду на змаганнях, обумовлених Положенням;

елемент - зміна положення з обертанням / без обертання тіла парашутиста відносно однієї чи більше з трьох своїх осей або статичне положення;

захват - захоплення рукою одного участника формації держака на рукаві або на холоші комбінезона іншого чи безпосередньо руки або ноги іншого участника формації або захоплення рукою/ногою одного участника купольної формації стропи купола парашута іншого участника формації. Як мінімальна вимога захват на тілі спортсмена передбачає стійкий контакт руки з рукою або з ногою;

кваліфікаційний тур - тур, результати якого враховуються для відбору спортсменів/команд для участі у фінальній частині змагань;

команда - визначена Положенням певна кількість спортсменів, що виконують стрибки разом в рамках розіграшу командної першості або однієї вправи;

конус - покажчик напрямку вітру у приземному шарі спеціальної конструкції, здатний реагувати на швидкість вітру від 2-х і більше м/с;

маневр - переміщення парашутиста / групи парашутистів у повітряному просторі в стані вільного падіння з обертанням / без обертання відносно однієї чи більше з трьох просторових осей;

неврахований результат - результат спортсмена, що не включається до підрахунку командного результату за тур або при підрахунку для остаточного розподілу місць серед спортсменів за підсумками змагань, якщо подібний порядок передбачений Положенням;

неврахований тур - тур, результати якого не входять до заліку для остаточного розподілу місць серед спортсменів/команд. Це не обов'язково повинен бути один і той самий тур для всіх спортсменів/команд;

перехід - обов'язкова схема порядку трансформування однієї формації в наступну в межах блоку;

повний розпуск - певний момент часу, коли всі парашутисти демонструють, що вони відпустили всі свої захвати й що ніяка частина їхніх рук/ніг не знаходиться в контакті з тілом / конструктивними елементами парашута іншого участника формації, і це повинно бути підтверджено відеозйомкою;

порушення - одне з таких:

неправильна або незавершена формація, за якою в межах робочого часу настає або повний розпуск, або перехід - неважливо, правильний чи неправильний;

правильно виконана формація, якій передував неправильний обов'язковий перехід або неправильний повний розпуск;

нечітко продемонстровані формація, перехід або повний розпуск;

послідовність - певна серія, яка містить у собі відокремлені формації та блоки і виконується протягом робочого часу стрибка;

пристрілка - процедура перевірки на відповідність фактичних метеорологічних умов правилам змагань із застосуванням спеціальних тестових парашутів або маркованих стрічок та надання можливостей учасникам змагань уточнити розрахункові параметри для виконання стрибків за програмою змагань;

пропуск формації - одне з таких:

формація або перехід, що не виконувались згідно з визначеною жеребкуванням послідовністю;

відсутність чітко продемонстрованого наміру виконати правильну формацію або перехід, натомість виконано іншу формацію або перехід, внаслідок чого команда отримує перевагу від заміни;

стрибок - стрибок з парашутом людини з літального апарату будь-якого типу, виконаний з метою використання купола парашутної системи протягом всього часу перебування парашутиста у повітряному просторі поза межами літального апарату або певної частини цього часу;

тіло - вся анатомічна структура людини або будь-яка її частина, яка складає фізичну суть спортсмена - учасника змагань, та його спорядження;

тур - сукупність певних стрибків одного й того самого типу всіх спортсменів, при цьому всі стрибки повинні отримати суддівські оцінки. Тур може продовжуватися більше одного дня (ночі - для стрибків вночі);

формація - група спортсменів / куполів спортсменів у просторі, пов'язаних між собою захватами (контактами) правильними або неправильними;

ціль - спеціально облаштоване місце приземлення парашутиста, на якому встановлений АВП, або позначка центральної частини цілі іншого виду;

АВП (AMD) - автоматичний пристрій вимірювання точності приземлення парашутистів;

ЛА - літальний апарат будь-якого типу, важкий або легший за повітря, що використовується для виконання стрибків з парашутом;

МПК (IPC FAI) - Міжнародна парашутна комісія ФАІ;

ФАІ (FAI) - Міжнародна федерація авіаційних видів спорту;

ФПСУ - Всеукраїнська громадська організація "Федерація парашутного спорту України".

II. Види і характер змагань

1. Змагання з парашутного спорту проводяться з таких дисциплін і вправ:

1) класичний парашутизм:

під час виконання вправи "Стрибки на точність приземлення" (групові (командні), індивідуальні) завданням спортсменів є приземлення у центр цілі або якнайближче до нього;

під час виконання вправи "Індивідуальні акробатичні стрибки з виконанням серії маневрів у вільному падінні" завданням спортсмена є виконання у стані вільного падіння заздалегідь визначених серій маневрів без похибок та якнайшвидше;

під час виконання "Стрибки із затримкою розкриття парашута" завданням спортсменів початкового рівня підготовки є демонстрування якості володіння технікою стабільного вільного

падіння та дотримання заданого часу вільного падіння;

2) парашутна групова акробатика:

під час виконання вправи "Перебудова формаций" завданням команди спортсменів є виконання у стані вільного падіння протягом обмеженого часу якомога більшої кількості перебудов однієї формaciї в іншу відповідно до заздалегідь визначеної схеми:

вправа "Двійка";

вправа "Четвірка";

вправа "Вісімка";

під час виконання вправи "Швидкісна побудова формаций" завданням команди спортсменів є утворення у стані вільного падіння заздалегідь визначеної формaciї якомога швидше;

3) парашутна купольна акробатика:

завданням членів команди є утворення купольних формаций, які виконуються за допомогою захватів спортсмена/спортсменів за елементи конструкції наповненого купола парашута/парашутів іншого спортсмена/спортсменів;

під час виконання вправи "Ротація" завданням членів команди - "четвірки" є виконання протягом обмеженого часу найбільшої кількості послідових змін позиції верхнього парашутиста на позицію нижнього парашутиста у купольній формaciї "Етажерка";

під час виконання вправи "Швидкісна побудова формаций" завданням команди спортсменів є утворення заздалегідь визначеної купольної формaciї якнайшвидше;

під час виконання вправи "Перебудова формаций" завданням команди спортсменів є виконання протягом обмеженого часу перебудов однієї купольної формaciї в іншу відповідно до заздалегідь визначеної схеми:

вправа "Двійка";

вправа "Четвірка";

4) парашутне купольне пілотування:

під час виконання вправи "Швидкість" завданням спортсмена є пролетіти під куполом парашута через вхідні (перші) ворота коридору, заданим коридором і через фінішні (останні) ворота за якомога коротший час;

під час виконання вправи "Дистанція" завданням спортсмена є пролетіти під куполом парашута через вхідні ворота і продовжити політ заданим коридором на якомога більшу відстань до моменту торкання будь-якої частини земної поверхні в межах коридору;

під час виконання вправи "Зональна точність" завданням спортсмена є пролетіти під куполом парашута через вхідні ворота і через якомога більше водних воріт, торкаючись водної поверхні, перед точним приземленням в одній із позначених зон для отримання якомога більше очок;

5) артистичний парашутизм, фріфлай:

завданням змагань для команди у фріфлай є виконання визначених послідовностей елементів та маневрів з найкращою можливою якістю;

{Пункт 1 розділу II доповнено новим підпунктом 5 згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

6) польоти в аеродинамічних комбенізонах:

під час виконання вправи змагань з льотних якостей в одноосібних польотах спортсменів в

аеродинамічних комбеніонах спеціальної конструкції завданням є виявлення комбінації крашої підйомної сили (завдання на час), крашого планерування (завдання на відстань) і найменшого лобового спротиву (завдання на швидкість);

під час виконання вправи змагань з елементами перебудувань членів команд у польоті в аеродинамічних комбеніонах спеціальної конструкції завданням є виконання членами команди послідовності маневрів з максимально можливою якістю.

{Пункт 1 розділу II доповнено новим підпунктом 6 згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

2. Змагання з парашутного спорту поділяються за рангами:

1) I ранг - Всесвітні ігри з неолімпійських видів спорту;

2) II ранг - Всесвітні авіаційні ігри, чемпіонати світу та Європи серед спортсменів усіх вікових груп, кубки світу та Європи, інші міжнародні змагання, що включені до календарного плану ФАІ;

3) III ранг - чемпіонати України, кубки України, інші офіційні всеукраїнські змагання, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, крім змагань спортсменів юніорського віку;

4) IV ранг - чемпіонати України та інші офіційні змагання серед спортсменів юніорського віку, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України;

5) V ранг - чемпіонати Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, ФСТ, крім змагань спортсменів юніорського віку, зональні змагання, що включені до календарного плану спортивних змагань;

6) VI ранг - чемпіонати Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, ФСТ серед спортсменів юніорського віку, чемпіонати міст, районів, спортивних клубів, спортивних шкіл усіх типів.

3. За видом заліку змагання поділяються на:

1) особисті, при проведенні яких до заліку зараховуються тільки персональні технічні результати спортсменів й визначаються їх особисті місця;

2) особисто-командні, при проведенні яких визначаються як особисті місця спортсменів, так і місця команд за підсумками розіграшу індивідуальних та командних вправ за програмою змагань;

3) командні, при проведенні яких до заліку зараховуються технічні результати виконання групових (командних) вправ згідно з Положенням, особисті місця спортсменів не визначаються.

4. Відповідно до гендерної диференціації спортсменів змагання поділяються на:

1) змагання серед чоловіків;

2) змагання серед жінок;

3) змагання загальної (відкритої) категорії без відокремленого заліку за гендерною диференціацією.

5. За віковою диференціацією спортсменів змагання поділяються на:

1) змагання серед дорослої категорії спортсменів (віком від 24 років і старше);

2) змагання серед юніорів.

Спортсменом-юніором визначається особа віком від 16 і до 24-х років або особа, чий 24-й

день народження припадає на календарний рік, в якому проводиться відповідне змагання.

Спортсменам віком до 18 років дозволяється брати участь у змаганнях за наявності нотаріально засвідченої в установленому законодавством порядку письмової згоди батьків/ опікунів.

III. Положення і програма змагань

1. Офіційним документом, що дає підставу для організації і проведення змагань з парашутного спорту, є Положення, затверджене в установленому законодавством порядку.

2. Положення про змагання III-IV рангів затверджується організатором/організаторами.

{Пункт 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

3. Положення про змагання на рівні адміністративно-територіальних одиниць або населеного пункту затверджується відповідним органом ФПСУ / керівництвом колективного члена ФПСУ за погодженням зі структурним підрозділом з фізичної культури і спорту місцевої державної адміністрації (органом виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту Автономної Республіки Крим).

4. Положення включає такі розділи:

1) назва, вид, характер, мета, місце і строк проведення змагань;

2) склад команд, категорія спортсменів / клас парашутистів і представництво спортивних організацій;

3) форма попередньої заявки та офіційної заявки на участь у змаганнях, порядок подання заявок та умови допуску до змагань;

4) організатор/організатори, керівництво, суддівство та матеріально-технічне забезпечення змагань;

5) умови фінансування видатків для забезпечення участі команд/спортсменів у змаганнях;

6) програма і умови виконання вправ за програмою змагань;

7) порядок фіксації спортивно-технічних результатів спортсменів й команд, визначення переможців змагань;

8) нагородження переможців та інших призерів змагань.

5. Зміст Положення не повинен суперечити цим Правилам.

6. Положення розсилається організаціям заздалегідь у терміни, які забезпечують необхідну підготовку до участі у даному змаганні, але не пізніше ніж за місяць до початку змагань.

7. Змінювати та доповнювати Положення має право тільки той орган/організація, який/яка його затвердив/затвердила, про що учасників змагань інформують не пізніше ніж за тиждень до початку змагань.

8. За погодних умов або інших важливих чинників програма змагань може бути змінена рішенням директора змагань за погодженням з головним суддею змагань, про що повідомляються всі учасники змагань.

IV. Організація змагань

1. Організаційний комітет:

1) для підготовки і проведення змагань національного або міжнародного рівня створюються організаційний комітет і комісії за напрямами підготовчої та організаційної роботи: спортивна,

господарська, зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації (далі - ЗМІ) у складі 3-5 осіб кожна;

2) спортивна комісія на підставі затвердженого Положення розробляє проект плану-графіка проведення змагань за днями й годинами, перелік додаткових заходів з дотримання вимог щодо безпеки учасників змагань та глядачів, кроки (схему) місця проведення змагань, визначає місце розташування та облаштування майданчика приземлення, перелік необхідного обладнання та допоміжного інвентарю для забезпечення проведення змагань відповідно до цих Правил, укладання і зберігання парашутів, контролює хід виконання відповідних робіт. Спортивна комісія рекомендує головному судді технічних працівників для виконання поточної роботи на допомогу суддівській колегії змагань;

3) господарська комісія організовує зустріч і розміщення спортсменів, суддів, льотних екіпажів, представників команд і спортивних організацій, представників ЗМІ, гостей, організовує умови для харчування всіх учасників, проводить заходи зі створення відповідних санітарно-гігієнічних умов для учасників змагань. Комісія визначає потребу в транспортних засобах і організовує перевезення всіх учасників змагань та їх інвентарю.

До виконання обов'язків комісії входять також: підготовка договорів на оренду необхідних спортивних споруд, приміщень, на культурне обслуговування учасників змагань; придбання інвентарю, матеріалів та устаткування для оформлення місця змагань; виготовлення покажчиків, схем, номерів для спортсменів, ідентифікаційних знаків для суддів, керівного складу змагань; підготовка нагородної атрибутики, пам'ятних призів; забезпечення суддівської колегії персональними комп'ютерами, принтерами, копіювальними машинами, а також бланками, папером, канцелярським приладдям. Комісія проводить замовлення квитків і відправку учасників змагань після закінчення заходу;

4) комісія зв'язків з громадськістю та ЗМІ встановлює зв'язок з місцевими органами державної влади, організовує публікацію в ЗМІ статей, нарисів, довідок про змагання, забезпечує розповсюдження афіш, плакатів, запрошень, готує прес-конференції, брифінги та прес-релізи для ЗМІ, інформацію про попередні і поточні змагання з парашутного спорту, рекорди, розрядні норми та вимоги, готує добірку статистичних даних, діаграми, таблиці, фото, відеоматеріали тощо.

2. Мандатна комісія:

1) головний суддя змагань створює на місці проведення змагань мандатну комісію чисельним складом від 3 до 7 осіб залежно від рангу змагань та кількості учасників;

2) очолює мандатну комісію заступник головного судді змагань;

3) обов'язково до складу мандатної комісії залучаються керівник медичної служби авіаційної/спортивної організації на місці проведення заходу та фахівець з питань експлуатації парашутного спорядження;

4) завданням мандатної комісії є перевірка відповідності заяви на участь у змаганнях вимогам, що містяться у Положенні, легітимності включення спортсменів до поданої іменної заяви від спортивної організації, перевірка відповідності рівня підготовки спортсменів-парашутистів умовам Положення та програми змагань, стану їх здоров'я, перевірка відомостей, що містяться у заявці, документам спортсменів, перевірка чинності дозвільних документів для виконання спортсменами стрибків з парашутом та експлуатації парашутного спорядження;

5) іменна заява на участь команд/спортсменів у змаганнях, завірена печаткою регіонального фізкультурно-спортивного диспансеру та органом виконавчої влади з питань фізичної культури та спорту адміністративно-територіальних одиниць, представляється мандатній комісії у день приїзду учасників;

6) подання заяви на участь у змаганнях означає, що внесені до заяви особи визнають повноваження організаторів щодо проведення змагань, ці Правила, Кодекс ФАІ та Положення

як такі, що є обов'язковими для виконання кожним із учасників змагань;

7) іменні заявки, що містять неповні та/або недостовірні відомості або не відповідають встановленому зразку, виконані неохайно, мандатною комісією не розглядаються;

8) разом із іменною заявкою представник команди / спортсмени надає (надають) весь перелік документів, визначених цими Правилами та відповідним Положенням, а також акт технічного огляду парашутних систем та автоматичних приладів аварійного розкриття парашута (страхувальних приладів) встановленого зразка від організації, що делегувала команду/спортсмена на змагання;

9) після закінчення роботи мандатної комісії складається акт, у якому містяться статистичні відомості стосовно команд та спортсменів, всі зауваження, виявлені невідповідності та недоліки, пропозиції до суддівської колегії змагань стосовно допуску команд та спортсменів до участі у змаганнях або виявлені підстави для застереження щодо їх участі.

Акт підписують усі члени мандатної комісії;

10) суддівська колегія на своїх загальних зборах після розгляду та обговорення висновків мандатної комісії відкритим голосуванням ухвалює рішення стосовно фактичної кількості команд та спортсменів, що отримують право участі в змаганнях.

В окремих випадках суддівська колегія змагань може ухвалити рішення щодо допуску окремої команди/спортсмена "під протестом" до усунення виявлених мандатною комісією недоліків протягом чітко визначеного суддівською колегією строку;

{Підпункт 11 пункту 2 розділу IV виключено на підставі Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

11) поіменний список спортсменів із допуском до виконання стрибків з парашутом за програмою змагань оформляється наказом директора змагань/начальника організації, відповідальної за проведення заходу, на підставі акта мандатної комісії, ухваленого рішенням суддівської колегії змагань.

3. Медичне забезпечення учасників змагань:

1) забезпечується медичною службою (лікарем) організації, відповідальної за проведення спортивного заходу (організатора змагань);

2) керівник медичної служби (лікар) авіаційної організації на змаганнях набуває статус заступника директора змагань з медичного забезпечення та контролю (далі - лікар змагань) та входить до складу мандатної комісії змагань із правом вирішального голосу з медичних питань.

Усі рішення лікаря змагань, прийняті в межах його компетенції, є обов'язковими до виконання спортсменами, тренерами-представниками, судяями, льотним складом та службовими особами організатора змагань;

3) під час виконання своїх обов'язків лікар змагань керується нормативними актами та розпорядчими документами, які визначають вимоги до стану здоров'я спортсменів-парашутистів та льотного складу;

4) обов'язковою умовою допуску спортсмена до участі у змаганнях є наявність медичної книжки (медичної картки, медичного сертифікату) з письмовим висновком лікарсько-льотної сертифікаційної комісії (або аналогічного органу медичної сертифікації парашутистів військових формувань) стосовно допуску спортсмена до виконання стрибків з парашутом на поточний рік та відмітками про проходження поглиблених медичного огляду у встановлені терміни.

4. Матеріально-технічне забезпечення змагань:

1) для забезпечення виконання стрибків за програмою змагань організатор змагань складає

план та реалізує підготовчі заходи з матеріально-технічного забезпечення. На місці проведення до початку змагань мають бути зосереджені достатня кількість льотної техніки з досвідченими екіпажами, запас паливно-мастильних матеріалів (далі - ПММ) для забезпечення стрибків за повною програмою змагань, необхідна кількість автотехніки пасажирського та спеціального призначення, облаштовані зони підготовки спортсменів до старту та зони відпочинку з душовими кабінами та іншими належними санітарно-гігієнічними умовами, пункти харчування, складські приміщення для зберігання парашутного спорядження учасників змагань, необхідне обладнання для поточного ремонту та профілактики парашутного спорядження, обладнані відеотехнікою приміщення для виконання суддівською колегією своїх функцій, відповідна кількість обчислювальної техніки, друкарських пристрій та розмножувальної техніки, суддівської бланкової документації, засобів зв'язку, електронної комунікації, гучномовців, канцелярських товарів та приладдя тощо;

2) до обов'язків організатора змагань входять забезпечення членів суддівської колегії та керівництва змаганнями уніформою єдиного зразка та виготовлення стартових номерів для ідентифікації спортсменів;

3) умови забезпечення учасників змагань помешканням та харчуванням визначаються окремо Положенням та кошторисом змагань.

5. Вимоги до вимірювальної та суддівської апаратури:

1) прилади виміру часу повинні забезпечувати точність виміру до 0,01 с;

2) вимірювання приземної швидкості вітру на змаганнях III-IV рангів має бути забезпеченено анемометром електронного або електронно-механічного типу з цифровою індикацією і точністю виміру не більше ніж 0,1 м/с;

3) для вимірювання приземної швидкості вітру на змаганнях V-VI рангів можуть бути застосовані анемометри механічного типу зі стрілочною індикацією;

4) датчик анемометра розташовується на висоті не менше ніж 6,0 м від поверхні землі.

У разі застосування анемометра механічного типу спостереження за шкалою індикації має бути забезпечене за допомогою приладів візуального спостереження - оптичних труб ТЗК;

5) діаметр центральної позначки цілі має дорівнювати 2,0 см;

6) АВП повинен в автоматичному режимі вимірювати відстань від краю його центральної позначки до точки першого дотику тіла спортсмена з поверхнею АВП і забезпечувати точність виміру до 0,01 м та відтворювати індикацію результату виміру на табло світлового типу або з елементами поворотних сегментів цифр.

Якщо перша точка дотику тіла парашутиста з поверхнею АВП припадає на площину центральної позначки, результатом виміру є 0,00 м.

Максимальна відстань виміру АВП - до 0,16 м;

7) відеоустаткування повітряного відеооператора для запису стрибка повинно на виході видавати цифровий сигнал високої якості типу Full HD 1080 зі швидкістю зміни кадру не менше ніж 25 кадрів за секунду з картки пам'яті (не нижче класу 10);

8) відеозапис, виконаний наземним відеооператором, має бути наданий суддівській бригаді з оцінювання дій команди/спортсмена на електронному носії відеоінформації (CD/DVD, mini-DV, картка пам'яті тощо);

9) апаратура відтворення відеоінформації для суддівського оцінювання має забезпечувати перегляд як на стандартній швидкості, так і на сповільненій, ступінь сповільнення має бути прийнятним для головного судді змагань, але не менший за 1/4 від стандартної;

10) розмір діагоналі індивідуального монітора кольорового або чорно-білого зображення

відеоінформації кожного із суддів має бути не менше ніж 37 см;

11) за рішенням головного судді змагань оцінювання суддями стрибка команди/спортсмена може бути проведено із застосуванням відеопроектора на загальному великому екрані;

12) до зони приземлення парашутистів, роботи відеооператорів, приміщень для роботи суддів з оцінки виконання спортсменами вправ за програмою змагань повинно бути підведене стабілізоване електричне живлення та необхідно передбачити додаткові автономні засоби живлення з метою унеможливлення спотворення результатів виступів спортсменів внаслідок перебоїв у роботі електронної апаратури.

V. Загальні заходи безпеки при проведенні змагань

1. При виконанні стрибка парашутна система кожного спортсмена повинна мати два куполи (основний та резервний), приєднані до загальної підвісної системи. Відомості про заводські номери та марку виробу (моделі) кожної з перелічених складових частин парашутної системи парашутиста, кількість застосувань, тип та номер страхувального приладу мають міститись у паспорті парашутної системи.

2. Паспортні відомості про парашутну систему, термін проведення чергового технічного огляду, висновок про можливість подальшої експлуатації парашутної системи повинні бути засвідчені підписом відповідальної особи та печаткою організації, в якій був проведений плановий технічний огляд парашутної системи.

3. Парашутні системи, які містять хоча б одну з перелічених складових частин невідомого походження або сумнівної якості, без паспорта, із простроченим терміном технічного огляду фахівцями парашутної служби, до використання на змаганнях не допускаються.

4. Кожна парашутна система учасників змагань повинна бути обладнана страхувальним приладом, якщо це не суперечить чинним заходам безпеки при виконанні специфічних видів стрибків за програмою змагань з окремих дисциплін парашутного спорту.

5. До обов'язкового екіпірування спортсмена при виконанні стрибків за програмою змагань належать: комбінезон / спортивний костюм, спеціальне взуття / кросівки, захисний шолом, ніж-стропоріз, прилад контролю за висотою вільного падіння, зниження парашутиста.

6. Тип захисного шолома, вимога щодо наявності захисних окулярів та рукавичок для виконання стрибків за програмою змагань з певних дисциплін парашутного спорту визначаються Положенням.

7. Висота стрибка за програмою змагань визначається Положенням, але у всіх випадках не може бути нижчою за 700 м над поверхнею майданчика приземлення і не вищою за 4500 м над рівнем моря без застосування спеціального кисневого обладнання.

8. Купол парашута спортсмена має бути повністю наповнений на висоті не нижче ніж 600 м над рівнем майданчика приземлення. Порушення цієї вимоги може стати приводом до дискваліфікації спортсмена в одній із вправ на цих змаганнях або в цілому.

9. При виконанні стрибків на воду або поблизу акваторії водойм спортсмен має бути екіпірований засобом рятування на воді.

10. Усі види стрибків за програмою змагань припиняються при швидкості вітру у приземному шарі (0-10 м) більше ніж 11,0 м/с, крім змагань зі стрибків на точність приземлення, для яких встановлена максимальна межа 9,0 м/с.

11. Для змагань IV-VI рангів Положенням можуть бути передбачені додаткові обмеження щодо приземної швидкості вітру залежно від рівня підготовки спортсменів та типів їх парашутних систем.

12. З метою дотримання заходів безпеки для учасників, глядачів та гостей змагань

організатор змагань має позначити зону приземлення спортсменів, перебування в якій дозволено, крім спортсмена, що приземлився, тільки задіяним членам суддівської колегії, технічного персоналу та за спеціальним дозволом головного судді змагань обмеженій кількості представників ЗМІ.

13. Для стрибків на точність приземлення організатор змагань залежно від рангу змагань та досвіду спортсменів облаштовує зону приземлення:

для учасників змагань III рангу - поролоновим майданчиком з приблизними параметрами: діаметр - 5 м, товщина - мінімум 0,3 м, колір верхньої оболонки (choхла) - будь-який без яскравого відблискування;

для спортсменів на змаганнях IV-VI рангів з початковим рівнем кваліфікації (2-й спортивний розряд і нижче) має бути облаштоване м'яке коло приземлення радіусом щонайменше 10 м із сипкого матеріалу (пісок, керамзит тощо) з товщиною сипкого шару мінімум 0,3 м на межі кола.

Припустиме використання поролонового майданчика у центрі м'якого кола приземлення із сипкого матеріалу.

14. Зона приземлення у стрибках на точність приземлення відмарковується концентричними окружностями білого кольору з радіусами від центральної позначки:

20 м - для змагань III рангу;

20 м, 50 м та 100 м - для змагань IV-VI рангів.

15. Для індикації напрямку приземленого вітру на відстані близько 50 м від центру зони приземлення встановлюється покажчик напрямку вітру - конус, місце його розташування визначає головний суддя змагань і його рішення не підлягає опротестуванню.

16. Положенням можуть бути встановлені додаткові вимоги стосовно дотримання заходів безпеки, притаманні певним дисциплінам парашутного спорту.

VI. Офіційні особи проведення змагань

1. Визначення офіційних осіб змагань

До офіційних осіб змагань належать такі учасники змагань з парашутного спорту:

директор змагань;

лікар змагань;

суддівська колегія.

2. Директор змагань

1. Директор змагань призначається органом вищої інстанції за підпорядкуванням з числа осіб керівного складу організації, яка проводить відповідне змагання. Він забезпечує загальне керівництво змаганнями, організацію польотів ЛА та стрибків з парашутом, а також реалізацію заходів з матеріально-технічного забезпечення змагань.

2. Директор змагань відповідає за дотримання заходів безпеки і виконання вимог документів, що регламентують льотно-парашутну роботу.

3. Директор змагань зобов'язаний:

забезпечити змагання достатньою кількістю ЛА та ПММ для організації безперебійного перебігу змагань;

організувати підготовку льотного поля та майданчика приземлення для змагань згідно з вимогами Керівництва з парашутної підготовки і цих Правил;

організувати заходи з розміщення та харчування учасників змагань, забезпечення учасників змагань транспортом, місцем зберігання парашутів;

у день приїзду учасників і суддів змагань забезпечити роботу залученого автотранспорту з відповідальними особами для зустрічі і розміщення прибулих;

створити умови для роботи мандатної комісії і забезпечити проведення реєстрації учасників змагань відповідно до Положення;

забезпечити оформлення допуску спортсменів до стрибків за програмою змагань наказом по авіаційній організації на підставі акта мандатної комісії;

у разі потреби перед початком змагань організувати технічний огляд парашутних систем та страхувальних приладів;

узгодити з головним суддею змагань розпорядок денний і план-графік перебігу змагань для забезпечення виконання програми змагань у повному обсязі, забезпечити оперативне внесення до них змін у разі нагальної потреби;

організувати польоти літаків і стрибки відповідно до документів, що регламентують льотно-парашутну роботу, організувати метеозабезпечення змагань;

мати необхідну кількість парашутів для пристрілки і досвідчених парашутистів, що не беруть участь у змаганнях, для виконання стрибків на пристрілку;

забезпечити суддівську колегію необхідними вимірювальними приладами, приміщенням для роботи і обладнати його столами, шафами, настільними лампами, сейфом, бланковою документацією, персональним комп'ютером, принтером і копіювальною машиною;

забезпечити спортсменам і тренерам перегляд стрибків за програмою змагань на контрольному моніторі;

закріпити за суддівською колегією автотранспорт на весь час змагань;

з метою популяризації парашутного спорту налагодити зв'язок з місцевими органами державної влади та ЗМІ;

організувати умови для культурного відпочинку учасників змагань;

організувати церемонії урочистого відкриття, закриття змагань з нагородженням переможців і інших призерів змагань;

забезпечити замовлення проїзних квитків і організувати від'їзд учасників змагань.

4. Директор змагань за погодженням з головним суддею змагань має право:

припинити проведення змагань або оголосити тимчасову перерву у разі несприятливих метеорологічних умов або в інших випадках, передбачених цими Правилами та Положенням;

застосовувати до спортсменів та команд санкції, передбачені цими Правилами, припиняти участь у змаганнях тих спортсменів, рівень підготовки яких не відповідає умовам виконання вправ за програмою змагань або які припустилися грубого порушення вимог заходів безпеки при виконанні стрибків з парашутом або режиму та/або розпорядку денного.

5. Директор змагань не має повноважень втрутатись у роботу суддів та/або скасовувати рішення суддівської колегії, вносити корективи до Положення та умови виконання вправ за програмою змагань.

6. Директорові змагань у межах його компетенції підпорядковуються штатний склад авіаційної організації, відповідальної за проведення змагань, та залучені для забезпечення змагань льотні екіпажі інших організацій.

3. Лікар змагань

1. Лікар змагань відповідає за налагодження медичного обслуговування змагань, забезпечення наявності необхідного переліку медикаментів, перев'язувального матеріалу, засобів невідкладної медичної допомоги травмованому/потерпілому учаснику змагань та організацію у разі потреби термінової доставки його до медичного закладу, дотримання санітарно-гігієнічних вимог на місці проведення змагань, у житлових приміщеннях і в пунктах харчування.

2. До безпосередньої компетенції лікаря змагань належать:

перевірка медичних документів спортсменів у ході роботи мандатної комісії та наявності полісів договору медичного страхування спортсменів, чинних на період проведення змагань;

прийняття рішення стосовно можливості спортсмена приймати участь у змаганнях за станом здоров'я;

забезпечення проведення щоденного медичного огляду спортсменів та льотного складу до початку польотів та стрибків;

за підсумками щоденного медичного огляду перед початком стрибків візувати планову таблицю, підтверджуючи цим відповідність стану здоров'я спортсмена умовам участі у змаганнях на поточний день;

організація медичного обслуговування на місці підготовки/відпочинку спортсменів перед викликом на старт та на місці їх приземлення;

здійснення керування підпорядкованим медичним персоналом та спеціально обладнаним медичним транспортом, залученим для забезпечення медичного обслуговування учасників змагань;

при приземленні спортсмена поза межами майданчика організувати негайний виїзд медичної машини з медпрацівником для надання в разі потреби невідкладної медичної допомоги;

ведення обліку травм учасників змагань.

3. Лікар змагань має право:

проводити додаткові вибіркові медогляди під час щоденного перебігу змагань, не допускаючи при цьому необґрутованих затримок у ході виконання денної програми змагань;

вести спостереження за станом здоров'я спортсменів та приймати обґрунтоване рішення стосовно можливості подальшої участі спортсмена у змаганнях у разі погіршення стану здоров'я або отримання ним ушкодження/травми;

в окремих випадках своїм вмотивованим рішенням перервати/заборонити подальше проведення стрибків за умов, коли є наявна загроза життю та/або здоров'ю учасників змагань.

Під час проведення стрибків лікар змагань не має права залишати місце проведення змагань без дозволу головного судді змагань, директора змагань або тих осіб, що їх заміщають.

По закінченні заходу лікар змагань у тижневий термін подає організації, що затвердила Положення, звіт з питань медичного контролю за ходом змагань з висновками, зауваженнями та пропозиціями.

4. Суддівська колегія

1. Для забезпечення фіксації результатів команд/спортсменів та визначення переможців змагань формується суддівська колегія з числа осіб, які мають суддівські категорії з парашутного спорту. Кількісний склад суддівської колегії визначається залежно від рангу та

програми змагань, тривалості їх проведення.

2. Головний суддя та суддівська колегія змагань затверджуються організатором/організаторами змагань.

{Пункт 2 глави 4 розділу VI в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

{Пункт 3 глави 4 розділу VI виключено на підставі Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

{Пункт 4 глави 4 розділу VI виключено на підставі Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

3. Головний суддя змагань і головний секретар змагань повинні бути призначенні не пізніше ніж за місяць до початку проведення змагання.

4. Для організації поточної роботи суддівської колегії головним суддею змагань заздалегідь до початку змагань добираються члени головної суддівської колегії, до складу якої, крім головного судді, входять заступник/заступники головного судді, головний секретар, старші судді з прав за програмою змагань, старший суддя на старті.

5. Залежно від рангу змагань головна суддівська колегія повинна відповідати таким вимогам:

1) змагання III-IV рангів: головний суддя - не нижче першої категорії; заступники головного судді, головний секретар, старші судді - не нижче другої категорії;

2) змагання V-VI рангів: головний суддя - не нижче другої категорії.

6. Максимальна кількість членів суддівської колегії залежно від програми змагань та тривалості їх проведення не має перевищувати:

1) класичний парашутизм - 20;

2) парашутна групова акробатика - 10;

3) парашутна купольна акробатика - 8;

4) парашутне купольне пілотування - 12.

7. Обов'язки суддівської колегії:

перевірка готовності місць проведення змагань, контрольно-вимірювальних приладів, наявної суддівської бланкової документації;

проведення процедур визначення (жеребкуванням) черговості виконання стрибків за вправами програми змагань, послідовностей формаций, комплексів маневрів, елементів тощо;

контроль за дотриманням всіма учасниками вимог цих Правил та Положення;

фіксація технічних результатів спортсменів;

підбиття підсумків особистої і командної першості, оприлюднення результатів змагань;

розгляд письмових заяв, протестів та ухвалення рішень щодо питань розгляду.

8. Усі члени суддівської колегії на засіданнях користуються правом ухвального голосу. Рішення ухваляється простою більшістю голосів за підсумками відкритого чи таємного голосування.

У разі рівної кількості голосів ухваляється рішення, за яке проголосував головний суддя змагань.

9. Рішення суддівської колегії оформляються протоколами і підписуються головним суддею змагань і головним секретарем.

10. Результати змагань визнаються остаточними після того, як їх затвердять на засіданні суддівської колегії. На підсумковому засіданні суддівської колегії розглядається та затверджується звіт суддівської колегії, який засвідчують члени головної суддівської колегії: головний суддя, заступники головного судді, старші судді по вправах, старший суддя на старті та головний секретар.

11. Судді не мають права:

надавати будь-яку інформацію стосовно результатів спортсменів до набуття результатами статусу офіційних;

допомагати у явний чи прихований спосіб учасникам змагань здобувати високий спортивний результат (надавати преференції, поради, підказувати рішення, сигналізувати в неустановлений спосіб тощо);

приймати участь у змаганнях одночасно на правах і судді, і спортсмена;

без дозволу головного/старшого судді залишати або змінювати на власний розсуд свої робочі пости.

12. Судді на змаганнях вдягнені в уніформу єдиного зразка, яка надається організатором змагань.

13. Головний суддя змагань:

1) є керівником змагань, очолює роботу всієї суддівської колегії і забезпечує суддівство змагань відповідно до цих Правил, Кодексу ФАІ та Положення;

2) зобов'язаний:

зачасно прибути до місця проведення змагань;

забезпечити неухильне дотримання членами суддівської колегії цих Правил, Кодексу ФАІ, Положення та програми змагань;

погодити з директором змагань план-графік проведення змагань;

перевірити робочі зони на місці проведення змагань, приміщення для роботи суддівської колегії, зберігання парашутного спорядження учасників змагань, наявність інформаційного щита для оприлюднення поточних результатів змагань, наявність та якість роботи необхідного відеоустаткування та моніторів, персонального комп'ютера, принтера, копіювальної машини, засобів зв'язку тощо;

перевірити розмітку довкола зони приземлення для стрибків на точність приземлення та справність устаткування;

перевірити робочий стан і затвердити акт перевірки апаратури/приладів для фіксації результатів змагань (анемометра, секундомірів, апаратури відтворення відеозаписів, автоматичних систем вимірювання результатів тощо);

перевірити наявність необхідної кількості суддівської бланкової документації;

перед початком змагань перевірити всі суддівські посвідчення і переконатися, що всі судді відповідають вимогам даних змагань;

до початку змагань провести суддівську конференцію, розподілити суддівські обов'язки, обговорити основні питання правил суддівства змагань;

довести до відома представників, капітанів команд/спортсменів розпорядок денний на змаганнях, план-графік перебігу змагань, нагадати всім учасникам основні вимоги заходів

безпеки і особливості виконання стрибків;

контролювати своєчасне оприлюднення поточних результатів змагань, доведення необхідної інформації до глядачів і учасників змагань;

головувати на всіх засіданнях суддівської колегії;

3) головний суддя змагань має право:

не розпочинати суддівство змагань, якщо місця проведення змагань, або контрольно-вимірювальні прилади, або засоби фіксації технічних результатів спортсменів та суддіства виявились непридатними для застосування, не підготовлена суддівська документація;

у разі настання несприятливих метеорологічних умов, втрати відповідності місця проведення змагань вимогам цих Правил, Кодексу ФАІ, Положенню оголосити тимчасову перерву і повідомити про це директора змагань;

надати свої висновки директору змагань щодо можливості продовження змагань після вимушеної перерви;

контролювати хід ротації суддів на робочих постах та якість виконання ними своїх обов'язків;

відсторонити від суддівства суддів, які допустили грубі помилки, були помічені у фактах необ'ективного чи упередженого суддіства або які не справляються зі своїми обов'язками;

долучатись по можливості до роботи у складі суддівських бригад на робочих постах;

терміново розбирати випадки аварійної обстановки на землі і в повітрі, вживати заходів щодо їх запобігання (аналіз інциденту з усіма учасниками; додаткова перевірка парашутних систем; проведення інструктажу учасників змагань; проведення наради представників, тренерів тощо);

4) головний суддя змагань відповідає за організацію суддівства і якість роботи суддівської колегії. Оцінка роботи членів суддівської колегії дається головним суддею на підсумковому засіданні і заноситься до звітної документації змагань та іменних книжок суддів з обліку їх суддівської роботи;

5) головний суддя змагань зобов'язаний після закінчення змагань в одноденний термін передати в організацію, що проводила змагання, один примірник офіційних протоколів змагань, робочі матеріали та суддівські записи по вправах.

14. Заступник головного судді:

1) залежно від рангу змагань та чисельності учасників на допомогу головному судді призначається один або декілька заступників;

2) за відсутності головного судді змагань призначений ним заступник користується всіма правами головного судді та виконує всі його обов'язки;

3) заступник головного судді призначається для загального контролю окремих ділянок змагань за вказівкою головного судді змагань. До його повноважень належать:

робота в мандатній комісії;

організація спільно зі старшим суддею підготовки і проведення вправи;

контроль якості роботи суддівської бригади;

складання проекту підсумкового звіту суддівської колегії;

зв'язок з пресою, іншими ЗМІ, підготовка до проведення урочистих процедур відкриття і закриття змагань;

контроль роботи старту - зв'язок з керівником польотів, метеослужбою;

контроль роботи автоматичної обчислювальної та фіксуючої апаратури;

4) заступник головного судді має право працювати у складі суддівських бригад на робочих постах.

15. Головний секретар:

1) підпорядковується безпосередньо головному судді змагань;

2) головний секретар зобов'язаний:

опрацьовувати іменні заяви, подані на участь у змаганнях, перевірені мандатною комісією;

керувати процедурою визначення (за допомогою жеребкування) черговості виконання стрибків за вправами програми змагань, послідовностей формаций, комплексів маневрів, елементів тощо;

забезпечити старших суддів по вправах робочими бланками протоколів, бланками суддівських записок, організувати доведення поточних результатів змагань до учасників та глядачів;

організувати і контролювати роботу оціночних груп у вправах;

приймати і перевіряти оброблені протоколи від старших суддів по вправах;

визначати результати особистих та командних змагань, готовати протоколи командного заліку, індивідуального заліку з двоєборства;

видавати довідки про виконання розрядних нормативів;

вести облік роботи суддів;

у ході змагань за погодженням з головним суддею змагань надавати матеріали для ЗМІ;

готувати матеріали для підсумкового звіту суддівської колегії для розгляду на заключних засіданнях;

забезпечити звірку всіх протоколів змагань до підсумкового засідання суддівської колегії;

разом із старшими суддями та секретарями по вправах підготувати нагородний матеріал призерам змагань;

вести і оформляти протоколи засідань суддівської колегії;

контролювати правильність складання актів фіксації рекордних досягнень;

не пізніше доби після закінчення змагань передати головному судді всі опрацьовані матеріали змагань (оригінали протоколів особистої та командної першостей, звіт суддівської колегії, заяви, суддівські записи, робочі матеріали тощо);

3) головний секретар відповідає за підрахунок результатів і визначення місць спортсменів в особистій та командній першостях, правильність підготовки протоколів та достовірність результатів у них;

4) для проведення технічної роботи головний секретар залежно від рангу змагань повинен мати необхідне число секретарів, а також технічних працівників, які діють під його керівництвом і за його вказівками.

16. Старший суддя вправи:

1) старший суддя вправи підпорядковується безпосередньо головному судді змагань та одному з його заступників і відповідає за керівництво бригадою суддів, призначених для суддівства вправи;

2) старший суддя вправи зобов'язаний:

організувати суддівство даної вправи відповідно до цих Правил та Положення;

роз'яснити представникам і капітанам команд порядок проведення змагань відповідної вправи;

прийняти і перевірити стан місць приземлення, вимірювальної апаратури, приладів спостереження, засобів зв'язку тощо;

проводити інструктаж зі всіма суддями, що залучаються до суддівства відповідної вправи, розставити їх по робочих постах згідно з планом-графіком, розподілити обов'язки, визначити єдину методику суддівства можливих типових помилок спортсменів при виконанні вправи, перевірити рівень знань суддями своїх обов'язків, при проведенні суддівської конференції провести пробне суддівство, запровадити однотипну методику фіксації та оцінки результатів спортсменів, однотипність запису в суддівських записках;

забезпечити дотримання суддями встановленої форми одягу на робочих постах;

контролювати роботу суддів під час суддівства і визначати результати виконання відповідної вправи на підставі суддівських записок;

регулювати через керівника польотів і старшого суддю на старті інтервал і правильність заходу ЛА у точку відокремлення спортсменів;

при збільшенні швидкості вітру більше максимально допустимої межі негайно через керівника польотів заборонити відокремлення спортсменів від ЛА і доповісти про це головному судді;

разом із секретарем по вправі провести перевірку, повністю оформити і підписати протокол, підготувати дипломи для нагородження переможців та призерів, а також скласти короткий звіт про суддівство вправи, характеристики підготовки спортсменів і команд з переліком всіх переможців та призерів, а також спортсменів, які вперше виконали нормативні вимоги для присвоєння спортивних звань або розрядів, дати оцінку роботи кожному судді, що брав участь в суддівстві відповідної вправи;

доповідати на засіданні суддівської колегії про результати проведення відповідної вправи;

після затвердження суддівською колегією протоколу з вправи здати головному секретареві всі віддруковані, перевірені і підписані протоколи, суддівські записи та робочі матеріали;

3) старший суддя вправи має право за нагальної потреби перервати виконання вправи, про що він негайно повідомляє головного суддю змагань;

4) старший суддя вправи відповідає за правильну подачу сигналів у випадку перерви або припинення проведення вправи;

5) при виникненні аварійної ситуації в повітрі старший суддя вправи зобов'язаний:

передати вказівку на борт ЛА, з якого відокремився спортсмен, вести спостереження за парашутистом, який потрапив в аварійну ситуацію, прослідкувати процес його зниження та визначити місце приземлення;

тимчасово заборонити відокремлення спортсменів від ЛА;

при приземленні спортсменів за межами майданчика повідомити лікаря змагань для прийняття рішення щодо направлення медичної машини з медпрацівником і представником суддівської колегії (з резерву) та фахівцем парашутної служби організатора змагань для надання можливої невідкладної медичної допомоги і виявлення причин неналежного спрацювання купола парашута;

продовжувати змагання після аварійного випадку тільки з дозволу головного судді або директора змагань;

6) старший суддя зі стрибків на точність приземлення, крім загальних обов'язків старшого судді вправи, зобов'язаний:

контролювати повітряну та наземну обстановку в районі цілі, якість роботи суддів на майданчику приземлення;

контролювати готовність АВП та датчика індексації першої точки приземлення до прийому спортсмена;

при наближенні до цілі одночасно двох спортсменів, що заважають один одному у нормальній спосіб приземлитись, в екстремих випадках, з метою запобігання травматизму, подати одному з них через мегафон та прaporцем червоного кольору розміром 50 x 50 см вказівку щодо заборони приземлюватись на ціль;

при зростанні швидкості вітру більше максимально допустимої межі через керівника польотів негайно заборонити відокремлення спортсменів від ЛА, через мегафон і за допомогою червоного прaporця дати вказівку спортсменам, які знаходяться на етапі параштування, "Забезпечити приземлення";

перевіряти записи в суддівських записках і підписувати їх;

7) старший суддя вправи з індивідуальної або парашутної групової акробатики, парашутної купольної акробатики, крім загальних обов'язків старшого судді вправи, додатково контролює напрям польоту ЛА, місце відокремлення парашутистів від нього, контролює стан погодних умов, визначає місце для встановлення суддівської апаратури і зону приземлення парашутистів.

17. Старший суддя на старті:

1) підпорядковується безпосередньо головному судді змагань;

2) старший суддя на старті зобов'язаний:

забезпечити черговість виконання стрибків відповідно до результатів жеребкування;

проводити стартовий огляд парашутів, приладів та екіпіровки спортсменів перед посадкою в ЛА;

своєчасно викликати на старт засобами гучного зв'язку чергові команди на лінію стартового огляду, вести стартовий журнал, протокол виклику на старт;

у випадку невиходу команди на старт викликати на лінію стартового огляду наступну за черговістю команду;

організувати чіткий стартовий огляд спортсменів і допускати до посадки в ЛА лише тих осіб, які внесені до планової таблиці на даний день по даній вправі програми змагань і пройшли стартовий огляд;

допускати спортсменів до виконання повторного стрибка тільки згідно з письмовим розпорядженням (запискою) старшого судді по вправі або головного судді змагань;

підтримувати зв'язок зі старшим суддею по вправі, направляти йому стартові суддівські записи;

3) команди/спортсмени, які не з'явилися на лінію стартового огляду протягом 10 хв. після першого виклику, прибули на лінію стартового огляду з неправильно укладеними парашутами, невірно змонтованими приладами або без ідентифікаційного стартового номера на екіпіровці або які не внесені до планової таблиці, на посадку до ЛА не допускаються, про що старший суддя на старті робить відмітку у стартовому журналі і доповідає старшому судді вправи та/або головному судді змагань.

Обов'язки інших членів суддівської колегії на робочих постах встановлені в інших розділах цих Правил.

VII. Учасники змагань

1. Категорії учасників змагань

До категорії учасників змагань з парашутного спорту належать:

спортсмени;

тренери;

представники та керівники команд;

інші учасники (обслуговуючий персонал).

2. Спортсмени

1. До іменної заявки на участь у змаганнях від організації включаються спортсмени, які мають достатній рівень підготовки для виконання стрибків за програмою змагань.

2. Положенням може бути передбачений певний зафікований мінімальний стаж перебування спортсмена членом спортивного колективу/клубу для реалізації права виступу цього спортсмена на змаганнях у складі команди від даного спортивного колективу/клубу.

3. Обов'язковою умовою участі спортсмена у змаганнях III-IV рангів є наявність дійсного (чинного) Посвідчення/Сертифіката парашутиста не нижче класу "С" з відповідними допусками до виконання специфічних видів стрибків з парашутом за програмою змагань і мінімальною загальною кількістю стрибків не менше ніж 200, якщо Положенням з окремих дисциплін не встановлені більш високі вимоги.

4. Попередня заявка та офіційні заявки на участь у змаганнях подаються організатору змагань у строки, визначені Положенням.

5. Положенням за певних обставин може бути передбачена можливість включення жінок до складу команд та сухо жіночих команд для розіграшу вправ командної першості на змаганнях відкритої категорії або участь жінок разом із чоловіками у розіграші особистої першості у змаганнях відкритої категорії.

6. За наявності на змаганнях відокремленого заліку за гендерною диференціацією спортсменів включення осіб жіночої статі до команд/переліку спортсменів - учасників змагань чоловічої статі неприпустимо, як і включення осіб чоловічої статі до команд/переліку спортсменок - учасниць змагань жіночої статі.

7. Для спортсменів юніорського віку Положенням за певних обставин передбачається можливість брати участь одночасно у розіграші змагань як серед своєї вікової категорії, так і серед дорослої категорії спортсменів.

8. Спортсмени, що не включені до складу заявленої команди від спортивної організації/клубу, беруть участь у змаганнях на засадах участі у розіграші особистої першості або формують команди за згодою разом зі спортсменами такого самого статусу, якщо це передбачено Положенням.

9. Спортсмен відповідно до поданої заявки може брати участь як у всіх вправах за програмою змагань, так і за бажанням в кожній з них окремо.

10. За відмови або відсутності об'єктивної можливості спортсмену стартувати у розіграші всіх вправ особистої першості згідно з програмою змагань спортсмен втрачає можливість бути класифікованим серед учасників розіграшу першості з особистого двоєборства.

11. Кожен спортсмен для участі у змаганнях додатково до іменної заявки повинен подати до

мандратної комісії змагань такі документи:

паспорт громадянина України;

посвідчення спортивного звання та/або кваліфікаційну книжку спортсмена;

дійсне (чинне) Посвідчення/Сертифікат парашутиста відповідного класу, обумовленого Положенням;

книжку обліку стрибків з парашутом, засвідчену у встановленому порядку;

медичний документ встановленої форми із висновком відповідної лікарсько-льотної сертифікаційної комісії щодо допуску до виконання стрибків з парашутом на поточний рік;

поліс договору про медичне страхування, чинний при виконанні спортсменом стрибків з парашутом за програмою змагань з обумовленим мінімальним рівнем суми страхового забезпечення, визначеного Положенням;

акт технічного огляду парашутної системи та страхувального приладу й відповідні паспорти на них із записами про виконання регламентних робіт і технічних оглядів.

12. Відповідальною (відповідальним) за рівень готовності спортсмена до умов виконання вправ за програмою змагань є спортивна організація/клуб, яка (який) його делегувала (делегував) на змагання.

13. У разі виявлення нездовільного рівня готовності спортсмена до виконання вправ за програмою змагань за погодженням рішенням головного судді змагань та директора змагань його участь у змаганнях може бути припинена.

14. Команди/спортсмени прибувають на змагання зі спортивними парашутними системами, страхувальними приладами, екіпіровкою для стрибків, власним спорядженням.

15. Проблеми зі спорядженням, у тому числі зі страхувальним приладом, що виникли у вільному падінні, які ускладнюють або унеможливлюють виконання завдання на стрибок, не є підставою для повторного стрибка.

16. Беручи участь у змаганнях, спортсмен зобов'язаний:

беззастережно дотримуватись вимог заходів безпеки, цих Правил та Положення, підпорядковуватись розпорядку дня та режиму, встановлених на змаганнях;

пильнувати черговість виконання стрибків, своєчасно з'являтися на старт за викликом старшого судді на старті;

на вимогу суддів називати своє прізвище, стартовий номер та організацію, яку він представляє;

точно і швидко виконувати вказівки офіційних осіб змагань;

бути коректним у стосунках зі спортсменами, суддями та обслуговуючим персоналом;

звертатися до суддів за роз'ясненнями лише через представника, тренера або капітана команди;

у разі захворювання або поганого самопочуття негайно звернутися до лікаря змагань за допомогою;

у разі вимушеної вибуття з числа учасників змагань повідомити про це суддівську колегію через представника (капітана) команди.

17. Спортсмен не може виконувати на цих самих змаганнях функції та обов'язки члена суддівської колегії.

3. Капітан команди

1. Капітан команди призначається з числа членів команди спортивною організацією/клубом, яка (який) делегувала (делегував) команду на змагання.

2. Капітан команди зобов'язаний:

брати участь у процесі визначення (за допомогою жеребкування) черговості виконання стрибків за вправами програми змагань, послідовностей формаций, комплексів маневрів, елементів тощо;

виконувати функції представника спортивної організації, якщо представник і тренер команди відсутні на місці проведення змагань.

3. Капітан команди має право:

віддавати розпорядження членам команди;

представляти інтереси команди на борту ЛА у стосунках між командою та пілотом;

встановлювати черговість стрибків серед членів команди, крім випадків, передбачених Положенням;

уточнювати розрахунок стрибка на точність приземлення у польоті та давати з цього приводу вказівки пілоту щодо корекції курсу польоту ЛА;

за відсутності представника/тренера команди звертатися до головного судді з протестами, заявами, бути присутнім на засіданнях суддівської колегії при розгляді питань по суті протесту/ заяви і надавати з цього приводу суддівській колегії свої пояснення та тлумачення виниклих проблем та неузгодженностей, якщо він уповноважений виконувати функції представника спортивної організації/клубу, яка (який) делегувала (делегував) команду на змагання.

4. Тренер команди

1. Тренер команди призначається організацією, яка делегувала команду на змагання, якщо це передбачено Положенням.

2. Тренер команди зобов'язаний:

знати ці Правила, Положення, програму і умови проведення змагань, Кодекс ФАІ;

контролювати підготовку парашутів і спорядження спортсменів до стрибків;

забезпечити в команді дисципліну і точне дотримання встановленого на змаганнях режиму спортивної діяльності та відпочинку;

забезпечити своєчасну присутність команди на старті для виконання стрибків і вправ за програмою змагань.

3. Тренер команди має право:

віддавати розпорядження капітану і членам своєї команди;

звертатися до суддівської колегії за роз'ясненнями;

подавати заяви та протести головному судді змагань, бути присутнім на засіданнях суддівської колегії при розгляді питань по суті протесту/заяви і надавати з цього приводу суддівській колегії свої пояснення та тлумачення існуючих проблем та неузгодженностей у разі, якщо тренер уповноважений виконувати функції представника спортивної організації, яка делегувала команду на змагання.

5. Представник команди

1. Кожна організація, що заявила команду на змагання, може призначити свого представника. Він може виконувати функцію керівника делегації, якщо це передбачено Положенням.

2. За відсутності представника команди його обов'язки виконує тренер або капітан команди.

3. Представник команди зобов'язаний:

забезпечити своєчасне прибуття команди/делегації до місця проведення змагань;

бути присутнім в місці проведення змагань до його завершення;

забезпечити дотримання вимог дисципліни членами команди, дотримання всіма членами команди цих Правил, Положення і встановленого плану-графіка перебігу змагань, режиму спортивної діяльності та відпочинку;

своєчасно подавати заявки на участь команди у наступних вправах;

регулярно інформувати спортсменів, капітанів і тренерів команди про зміни у плані-графіку перебігу змагань і про всі розпорядження суддівської колегії;

перевіряти готовність спортсменів команди і парашутних систем до стрибків;

забезпечити своєчасне прибуття команди на лінію стартового огляду для виконання стрибка, а також своєчасне прибуття команди на урочисті заходи - церемонії відкриття і закриття змагань, нагородження переможців тощо;

не втручатися в роботу суддівської колегії;

відпускати спортсменів поза межі розташування або місця проведення змагань лише з дозволу головного судді або директора змагань.

4. Представник команди має право:

брати участь у процедурі визначення (за допомогою жеребкування) черговості виконання стрибків за вправами програми змагань, послідовностей формаций, комплексів маневрів, елементів тощо;

бути присутнім на нарадах суддівської колегії, якщо вони проводяться спільно з представниками команд (з правом дорадчого голосу);

подавати заяви та протести головному судді змагань і надавати з цього приводу до суддівській колегії свої пояснення та тлумачення існуючих проблем та неузгодженностей;

перебувати в місцях, спеціально відведеніх в зонах приземлення для представників, та приміщеннях для перегляду відеотрансляцій виконання вправ;

знайомитись із суддівськими записками оцінки виконання вправ спортсменами очолюваної команди;

отримувати у секретаріаті суддівської колегії поточні відомості про результати змагань.

5. Представники команд або тренери не можуть входити на цьому самому змаганні до складу суддівської колегії. Якщо вони через обставини змушені виконувати обов'язки судді, то не мають права брати участь в ухваленні рішень за заявами та протестами.

6. Застосування санкцій

1. Директор змагань може (за відома головного судді змагань) застосувати санкції до спортсмена або команди відповідно до принципів, зазначених у Кодексі ФАІ.

2. Директор змагань визначає, чи є порушення "технічним", "серйозним" або відноситься до категорії "неспортивна поведінка".

3. Коли категорія порушення буде визначена і підтверджена головним суддею змагань, санкції застосовуються за:

1) технічне порушення (під технічним порушенням мається на увазі недотримання командою/спортсменом цих Правил та умов внаслідок помилки або недбалості, внаслідок чого порушник не отримав жодних привілеїв порівняно з іншими командами/спортсменами).

За кожне технічне порушення спортсменом або командою при визначенні підсумкового результату за стрибок до зафіксованого суддями результату застосовується санкція у розмірі 20 % від найбільшої оцінки за стрибок (санкція заокруглюється у бік зменшення);

2) серйозне порушення (під серйозними порушеннями маються на увазі небезпечні або ризиковані дії або неодноразові повторні технічні порушення).

За кожне серйозне порушення спортсменом або командою при визначенні підсумкового результату за стрибок до зафіксованого суддями результату застосовується санкція у розмірі 50% від найбільшої оцінки за стрибок (санкція заокруглюється у бік зменшення);

3) неспортивна поведінка (до цієї категорії порушень відносять обман, або зловмисну спробу введення в оману офіційних осіб змагань, або навмисну спробу зіткнення з іншими спортсменами, фальсифікацію документів, використання забороненого спорядження, заборонених медикаментів, порушення правил використання повітряного простору, або повторні серйозні порушення).

Спортсмен або команда за ці порушення дискваліфікуються, їм забороняється брати участь у змаганнях.

Результати виступу на змаганнях дискваліфікованих команд/спортсменів анулюються, і вони втрачають право на нагородження за підсумками розіграшу попередніх вправ.

4. Повідомлення про застосування санкції щодо порушників оприлюднюються на інформаційному табло змагань у той самий день, коли їх було застосовано.

7. Заяви та протести

1. Представник команди або особа, що виконує його функції, до початку спортивного змагання може подати заяву (скаргу) директору змагань. Така заява (скарга) може стосуватися недотримання організатором правил реєстрації учасників на змаганні або невідповідних умов розміщення/проживання учасників змагань тощо.

{Пункт 1 глави 7 розділу VII із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

2. Ухвала суддівської колегії стосовно відмови спортсмену/команді у праві участі у змаганнях може бути оскаржена в судовому порядку.

{Пункт 2 глави 7 розділу VII в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

{Пункт 3 глави 7 розділу VII виключено на підставі Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

{Пункт 4 глави 7 розділу VII виключено на підставі Наказу Міністерства молоді та спорту № 770 від 23.03.2015}

3. У будь-який час в ході змагання спортсмен або команда, незадоволені якимось спірним організаційним питанням, повинні спочатку звернутись за допомогою до відповідної службової особи. Якщо питання залишилося не вирішеним, спортсмен або представник команди можуть подати заяву (скаргу) директорові змагання.

4. Заява (скарга) повинна бути подана якнайшвидше після інциденту, що стався, і негайно

розглянута.

5. Протест подається у разі невмотивованих дій/бездіяльності членів суддівської колегії змагань всупереч вимогам цих Правил або Положення, що призвело до погіршення умов виступу спортсмена/команди на змаганнях та відобразилося на результатах спортсмена/команди подавача протесту або спричинило неправильний підрахунок результатів виступу спортсмена/команди.

6. Протест повинен подаватися письмово головному судді змагань протягом 2-х годин з моменту оприлюднення результатів за тур або вправу на дошці результатів або з моменту виявлення підстав для протесту.

7. Дві години відлічуються тільки в той період, коли дотичні до протесту спортсмен/команда знаходяться на місці проведення змагань.

8. Протест може бути внесений представником команди, але має бути підписаний спортсменом або капітаном команди, від імені якого діє представник команди.

9. Кожен протест повинен містити посилання на порушення конкретного пункту цих Правил або Положення, на підставі якого цей протест виник.

10. Будь-який протест на технічний результат спортсмена/команди або оцінку суддями виконання стрибка не може бути поданий та прийнятий до розгляду.

11. Головний суддя змагань зобов'язаний організувати розгляд протестів на засіданні суддівської колегії якнайшвидше.

12. Протести розглядаються на засіданні суддівської колегії змагань за наявності щонайменше 2/3 суддів від загального складу суддівської колегії у присутності подавача протесту або уповноваженого ним представника.

13. Процедура розгляду протесту передбачає заслуховування пояснень подавача протесту або уповноваженого ним представника та членів суддівської колегії, дотичних до появи підстав для протесту.

14. Кожен із присутніх при розгляді протесту має право задавати як подавцю протесту, так і дотичним до протесту суддям виключно уточнюючі питання по суті протесту без висловлювання будь-яких коментарів стосовно спірного питання.

15. Після з'ясування всіх обставин, які привели до подання протесту, за рішенням головного судді змагань у відкритий чи таємний спосіб присутні члени суддівської колегії на закритому засіданні більшістю голосів визначаються із рішенням стосовно задоволення вимог протесту або його відхилення.

16. У разі рівності голосів ухвалюється рішення, до якого долучився голос головного судді змагань.

17. В окремих випадках, коли потрібна перевірка викладених у протестах фактів, строк розгляду та винесення рішення може бути збільшений до однієї доби.

18. Протест може бути відкліканий у будь-який час до остаточного голосування суддівської колегії.

19. До кожного протесту головний суддя долучає ухвалене рішення суддівської колегії по суті питань у письмовому вигляді.

VIII. Змагання з класичного парашутизму

1. Визначення специфічних термінів

У класичному парашутизмі, крім загальних, вживаються такі терміни:

девіація - виконання маневру з відхиленням уявної осі (осей) тіла спортсмена від заданої площини обертання;

дрейф - зміщення спортсмена убік від напрямку орієнтира після початку ним первого маневру;

маневр - спіраль або сальто, що починається спортсменом і закінчується у горизонтальному положенні обличчям вниз і головою у напрямку до орієнтира. Плечі повинні весь час залишатися у горизонтальній площині;

салто - обертання спортсмена у вертикальній площині на 360° навколо поперечної горизонтальної осі;

спіраль - обертання спортсмена у горизонтальній площині на 360° навколо вертикальної осі.

2. Вправи за програмою змагань

1. До програми змагань з класичного парашутизму входять такі вправи:

- 1) індивідуальні стрибки на точність приземлення;
- 2) індивідуальні акробатичні стрибки;
- 3) групові стрибки на точність приземлення.

В усіх вправах запроваджений окремий залік серед чоловіків та жінок.

2. Мета вправ:

- 1) стрибки на точність приземлення (індивідуальні та групові): завданням спортсменів є приземлення у центр цілі або якомога ближче до нього;
- 2) індивідуальні акробатичні стрибки: виконання спортсменами заздалегідь визначених серій маневрів у стані вільного падіння без похибок і якомога швидше.

3. Мінімальні умови для визначення переможців - мінімальна кількість турів, яка визначається Положенням, які повинні бути завершені для визначення індивідуальних і командних місць, оголошення переможців у будь-якій із вправ та у командній першості.

3. Загальні правила за видами вправ

1. Черговість виконання стрибків:

1) черговість виконання стрибків на точність приземлення серед команд у першому кваліфікаційному турі (окрім для чоловіків і жінок) визначається жеребкуванням. У всіх інших турах стрибків на точність приземлення черговість стрибків серед команд визначається, за можливості, зворотним порядком від знятих місць після останнього завершеного туру;

2) черговість виконання індивідуальних акробатичних стрибків серед команд визначається за підсумками жеребкування для первого туру стрибків на точність приземлення та зберігається незмінною для всіх кваліфікаційних турів;

3) спортсмени, які беруть участь у розіграші вправ тільки особистої першості, виконують стрибки на початку або в кінці кожного з турів (за рішенням директора змагань) у черговості, що визначається з-поміж них жеребкуванням.

2. Визначення переможців:

1) стрибки на точність приземлення:

спортсмен (команда) із найменшим сумарним результатом після завершення всіх турів за програмою змагань (з урахуванням участі у фінальній частині змагань) оголошується

переможцем;

якщо не всі тури завершенні, переможцем оголошується спортсмен (команда), що посів(ла) перше місце після останнього завершеного туру;

за наявності одинакових сумарних результатів в індивідуальних (групових) стрибках на точність приземлення для розподілу перших трьох місць застосовуються такі правила:

претендентам на призові місця надаються додаткові стрибки до появи першої розбіжності у результатах;

якщо додаткові стрибки виконати неможливо, вище місце присуджується спортсмену (команді) з найбільшою кількістю врахованих кращих результатів (наприклад - 0 см, 1 см, 2 см і так далі до появи розбіжності);

при повній рівності результатів вище місце присуджується спортсмену (команді) з кращим результатом за тур, починаючи з останнього завершеного туру і продовжуючи у зворотному порядку до появи першої розбіжності;

при неможливості остаточно визначити призерів серед спортсменів (команд) вищезгаданим порядком їм присуджуються одинакові (краші) місця і вони отримують нагородні відзнаки одинакового виду;

всім іншим спортсменам (командам) з одинаковими сумарними результатами (з урахуванням участі у фінальній частині змагань) визначають одинакові (краші) місця;

2) індивідуальні акробатичні стрибки:

спортсмен із найменшим сумарним результатом після всіх завершених турів за програмою змагань (з урахуванням участі у фінальній частині змагань) оголошується переможцем;

за наявності одинакових сумарних результатів у спортсменів для остаточного розподілу перших трьох місць застосовуються такі правила:

претендентам на призові місця надаються додаткові стрибки до появи першої розбіжності;

якщо додаткові стрибки виконати неможливо, то вище місце присуджується спортсмену з кращим результатом у будь-якому з турів;

при повній рівності результатів вище місце присуджується спортсмену з кращим результатом за тур, починаючи з останнього завершеного туру і продовжуючи у зворотному порядку до появи першої розбіжності;

при неможливості остаточно визначити призерів серед спортсменів вищезгаданим порядком їм присуджуються одинакові (краші) місця і вони отримують нагородні відзнаки одинакового виду;

всім іншим спортсменам із одинаковими сумарними результатами (з урахуванням участі у фінальній частині змагань) визначають одинакові (краші) місця;

3) Абсолютний чемпіон (переможець) в індивідуальному заліку:

місце спортсмена в двоєборстві визначається окремо серед чоловіків і жінок за найменшою сумою очок після завершення всіх турів з індивідуальних стрибків на точність приземлення та з індивідуальних акробатичних стрибків, включаючи тури для остаточного визначення призерів.

Очки у вправі відповідають місцям спортсменів після відповідного перерозподілу місць у вправах з-поміж тих осіб, які брали участь у розіграші обох вправ індивідуальної першості.

Абсолютним чемпіоном (переможцем) визначається спортсмен із найменшою сумою очок.

Якщо декілька учасників мають одинакову кількість очок, титул Абсолютного чемпіона (переможця) присуджується спортсмену, що займає вище місце у будь-якій з двох вправ

індивідуальної першості.

Якщо і в цьому випадку неможливо зробити остаточний розподіл місць, обидва претендента оголошуються Абсолютними чемпіонами (переможцями).

Так само визначають всі інші місця в двоєборстві;

4) переможець у командному заліку і подальший розподіл місць серед команд визначаються за найменшою сумою підсумкових очок членів команди в двоєборстві. Кількість членів команди, підсумкові очки в двоєборстві яких враховуються для розподілу місць у командній першості, визначається Положенням.

Якщо кілька команд мають одинаковий підсумковий результат, вище місце присуджується команді з кращим місцем у групових стрибках на точність приземлення. Це правило застосовується тільки для розподілу перших трьох місць;

5) переможець у загальнокомандній першості, подальший розподіл місць серед команд визначаються за найменшою сумою підсумкових очок членів чоловічої та жіночої команд у двоєборстві. Кількість членів команд, підсумкові очки в двоєборстві яких враховуються для розподілу місць у загальнокомандній першості, визначається Положенням.

4. Специфічні правила за видами вправ

1. Групові та індивідуальні стрибки на точність приземлення:

1) пристрілка

Перед початком вправи або якщо стрибки були перервані на період більше ніж 60 хв. суддею або досвідченим парашутистом, призначеним головним суддею змагань / старшим суддею вправи, над ціллю скидається хоча б один тестовий парашут або маркована стрічка з висоти на 100 м нижче за висоту відокремлення спортсменів від ЛА.

Тестовий парашут (маркована стрічка) повинен (повинна) мати приблизно таку саму швидкість зниження, що і парашути, які використовує більшість спортсменів. Місце приземлення тестового парашута (маркованої стрічки) позначається на аерофотознімку або на плані місцевості зони приземлення.

Неперервність вправи зі стрибків на точність приземлення і можливість для спортсменів спостерігати куполи парашутів у небі вважаються достатніми, щоб визначити власну точку відокремлення від ЛА;

2) точка відокремлення

Кожна команда вибирає власну точку відокремлення від ЛА;

3) швидкість вітру

Швидкість вітру у приземному шарі вимірюється з точністю до 0,1 м/с на висоті не менше ніж 6,0 м над майданчиком приземлення.

Граничнодопустима швидкість вітру у приземному шарі впродовж проведення вправи зі стрибків на точність приземлення визначається спільним рішенням головного судді змагань, старшого судді вправи та директора змагань у межах 6,0-8,0 м/с. Це рішення доводиться до відома всіх спортсменів через представників команд на перших зборах перед початком змагань і залишається незмінним протягом всіх змагань.

Спортсмен, який приземлився не раніше ніж за 10,0 с до моменту перевищення вітром встановленої межі, під час перевищення цього значення і протягом 30,0 с після зниження швидкості вітру до граничного значення межі має право на повторний стрибок. Спортсмен повинен прийняти рішення щодо прийнятності для себе показаного ним результату протягом 15 с, але не пізніше моменту приземлення наступного спортсмена. Своє рішення він повинен

повідомити старшому судді вправи. В іншому випадку він зобов'язаний виконати повторний стрибок.

Спортсмен, який у зазначених умовах показав результат 0 см, повторний стрибок не виконує.

Проведення вправи автоматично припиняється мінімум на 5 хв., якщо швидкість вітру у приземному шарі перевищить 9,0 м/с. Спортсмени, що знаходились в цей час на етапах параштування, зобов'язані виконати повторний стрибок;

4) покажчик напрямку вітру

Показчик напрямку вітру (конус) повинен реагувати на вітер понад 2 м/с, його конструкція та розміри мають бути придатними для головного судді змагань. Місце розташування конуса визначає головний суддя змагань (приблизно в 50 м від центру цілі), його рішення не є підставою для протесту.

Індикатор напрямку вітру (стрічка) встановлюється в межах кола радіусом 20 м від центру цілі на жердині і має реагувати на вітер швидкістю менше ніж 2 м/с. Місце знаходження цієї стрічки визначає старший суддя вправи, його рішення не є підставою для протесту;

5) ціль

Центром цілі повинен бути (як правило) автоматичний вимірювальний пристрій (АВП) з нульовим диском у центрі діаметром 2,0 см контрастного кольору, переважно жовтого на чорному фоні. АВП повинен розташовуватися горизонтально і мати здатність вимірювати в автоматичному режимі відстань мінімум до 16 см з дискретністю в 1 см.

АВП може знаходитись у центрі контрольного датчика діаметром щонайменше 1,2 м, який в усіх точках дотику налаштований фіксувати результат 16 см (контрольний датчик). Головний суддя змагань та/або старший суддя вправи можуть ухвалити вмотивоване рішення про неприйнятність використання контрольного датчика.

АВП і контрольний датчик розміщаються у центрі штучного мату, який придатний для головного судді змагань та має такі приблизні параметри:

діаметр: близько 5 м;

товщина: мінімум 30 см;

колір: будь-який.

Район приземлення спортсменів повинен мати чітко марковане коло радіусом 20 м, відцентроване навколо центру датчика АВП.

АВП негайно повертається на своє місце після приземлення будь-якого спортсмена, який зрушив або накрив його, крім групових стрибків на точність приземлення внаслідок короткого проміжку часу між приземленнями членів тієї самої команди.

Взуття спортсменів у стрибках на точність приземлення задля запобігання пошкодженню датчика АВП має бути із плоскою підошвою без виступаючих частин та радіусом заокруглення п'яткової частини підошви не менше ніж 0,5 см;

6) присутність у зоні приземлення

Під час стрибків на точність приземлення усередині кола радіусом 20 м дозволяється бути присутнім тільки членам суддівської колегії і необхідному для обслуговування змагань технічному персоналу.

Представникам команд і гостям організатора дозволяється перебувати у резервній зоні кола

радіусом 20 м, яка визначена старшим суддею вправи, але не біжче ніж 15 м від АВП. Місцезнаходження акредитованих журналістів, представників радіо і телебачення визначає головний суддя змагань та/або старший суддя вправи в межах кола радіусом 20 м, але не біжче ніж 5 м.

Під час фінальної стадії стрибка спортсмена дозволяється бути присутнім в межах кола радіусом 5 м тільки суддям, причетним до фіксації результатів у цілі. Виняток з цього правила можливий лише за вмотивованим рішенням головного судді змагань або старшого судді вправи, для чого не вимагається попередньої згоди членів команд та спортсменів, що класифікуються у змаганнях тільки в особистому заліку.

Після приземлення спортсмен зобов'язаний у найкоротший термін залишити 20-метрову зону приземлення;

7) повторні стрибки

Будь-яка несправність основного купола парашутної системи, що спричиняє проблеми для спортсмена, є приводом для повторного стрибка. У такому разі спортсмен, не намагаючись приземлитися в ціль, впродовж майже всього процесу зниження повинен показувати витягнутими убік руками, або розведеними ногами, або іншим відповідним сигналом, що у нього виникла проблема в управлінні куполом парашутної системи.

Відразу на місці приземлення спортсмена несправна парашутна система повинна бути оглянута особою, уповноваженою директором змагань, або головним суддею змагань, або старшим суддею вправи, для виявлення причини появилення несправності.

Якщо при огляді парашутної системи виявиться, що винуватцем несправності є сам спортсмен, повторний стрибок такому спортсмену не надається.

Проблема в управлінні - це такий стан відкритого купола парашутної системи, який фактично унеможливлює точне наближення до цілі, або конфігурація основного купола така, що не дає можливості спортсмену показати свою майстерність.

Якщо протягом 2,0 і менше секунд відбулась раптова зміна напрямку вітру у приземному шарі більше ніж на 90° при швидкості вітру більше ніж 3,0 м/с і проводився автоматичний запис швидкості та напрямку вітру на електронному приладі, то спортсменові, який приземлився в межах 30,0 с до цієї зміни або в межах 10,0 с після цієї зміни, пропонується виконати повторний стрибок. Спортсмен приймає рішення щодо прийнятності для себе показаного ним результату протягом 15 с, але не пізніше моменту приземлення наступного спортсмена, в іншому випадку спортсмен зобов'язаний виконати повторний стрибок.

Якщо у вправі зі стрибків на точність приземлення два (або більше) спортсмени наближаються і/або приземляються на ціль одночасно або знаходяться близько, заважаючи один одному в процесі зниження, старшим суддею вправи може бути запропонований повторний стрибок одному, або всім, або жодному. Якщо така сама ситуація виникає під час групових стрибків на точність приземлення між членами однієї команди, повторний стрибок не надається.

Якщо виявиться, що АВП несправний або не приведений у робоче положення, а перша точка дотику спортсмена при приземленні припадає на електронний датчик АВП, та обставини, встановлені абзацом шостим підпункту 7 пункту 1 цієї глави, не мали місця, відповідному спортсмену (спортсменам) пропонується повторний стрибок. У такому випадку спортсмен за результатом повторного стрибка отримає нову оцінку для заліку як в індивідуальних, так і в групових стрибках на точність приземлення.

Висота виконання повторного стрибка встановлюється директором змагань у межах 800-1000 м.

Якщо АВП зареєстрував результат, але за висновком більшості суддів з фіксації результатів

у цілі перша точка дотику спортсмена до поверхні цілі була поза межами електронного датчика АВП, спортсмену не надається повторний стрибок і затверджується оцінка 16 см.

Якщо при наближенні до цілі команди та/або індивідуального спортсмена виникає перешкода спортсменові у повітрі або в межах кола радіусом 5 м, що спричинена відеооператором або іншими особами, яким їх перебування в межах 5 м кола було офіційно дозволено, головним суддею змагань або старшим суддею вправи може бути наданий повторний стрибок тільки відповідному(им) спортсмену(ам). Це рішення не є підставою для протесту;

8) фіксація точності приземлення спортсмена

Точка приземлення - це перша точка дотику тіла спортсмена до поверхні цілі або електронного датчика АВП.

АВП повинен реєструвати відстань між точкою приземлення на електронному датчику АВП і краєм центральної позначки датчика АВП.

Будь-яка точка приземлення поза датчиком АВП повинна бути оцінена в 16 см, якщо інший порядок оцінки точності приземлення не визначений Положенням.

Команди, що виконують стрибки у неповному складі (мінімальний заліковий склад визначається Положенням), отримують оцінку 16 см за кожного члена команди, якого бракує до мінімального залікового складу.

Усі результати кожного туру йдуть до заліку команди для цього туру, якщо немає дискваліфікованих членів команди або якщо інший порядок заліку не визначений Положенням.

Якщо внаслідок недостатнього інтервалу між членами тієї самої команди спортсмен приземлився на датчик АВП, який не був готовий до прийому результату, йому фіксується результат 16 см. Приземлення поза датчиком АВП оцінюється в 16 см;

9) групові стрибки на точність приземлення

Кількісний склад команди в групових стрибках на точність приземлення визначається Положенням. Мінімальний кількісний склад команди для участі у командному заліку визначається Положенням, але у всіх випадках не може бути менший за 2 особи.

Результати всіх членів команди у кожному турі враховуються як для індивідуального, так і для командного заліку, якщо інший порядок заліку не визначений Положенням.

Команда із кількісним складом меншим, ніж мінімально визначений Положенням, стрибатиме у складі змішаних команд на початку або в кінці кожного туру (за рішенням директора змагань). Спортсмени з різних команд (zmішані команди) оцінюються за правилами індивідуальних стрибків, якщо ці команди не заявлені для участі у розіграші вправи з групових стрибків на точність приземлення.

Висота виконання груового стрибка на точність приземлення визначається Положенням в межах 900-1100 м залежно від кількісного складу спортсменів в команді для командного заліку.

Висота групових стрибків на точність приземлення внаслідок погодних чинників може бути знижена до 900 м в процесі проведення будь-якого туру рішенням директора змагань за погодженням із головним суддею змагань. Це рішення не є підставою для протесту.

Команда повинна виконувати стрибок з одного ЛА під час одного проходу над ціллю.

Черговість у групових стрибках на точність приземлення визначається жеребкуванням і діє, як правило, тільки для первого туру. Надалі черговість встановлюється у зворотному порядку від зайнятих місць після кожного завершеного туру.

Головний суддя змагань залежно від кількості команд, що беруть участь у розіграші першості з групових стрибків на точність приземлення, до початку первого туру змагань має

право прийняти рішення щодо недоцільності зміни первинної черговості виконання стрибків у цій вправі.

У разі проведення додаткових стрибків для визначення призерів змагань черговість виконання стрибків встановлюється відповідно до первинного жеребкування (стартового номера спортсмена).

Черговість стрибків може бути змінена тільки для укладання парашутів, для виконання повторних стрибків і для того, щоб уникнути затримок у перебігу змагань внаслідок змін у порядку стрибків за об'єктивних чинників;

10) індивідуальні стрибки на точність приземлення

При окремому розіграші вправи "Індивідуальні стрибки на точність приземлення" спортсменів об'єднують у групи чисельністю до п'яти осіб. Висота стрибка для таких груп встановлюється 1100 м. Якщо метеорологічні умови не дозволяють виконувати стрибки з висоти 1100 м, висота може бути знижена до 800 м, при цьому стрибки виконуються групами чисельністю 2 особи.

До заліку індивідуальних стрибків на точність приземлення зараховуються результати кваліфікаційних турів та турів фінальної частини змагань.

2. Індивідуальні акробатичні стрибки:

1) вибір серії акробатичних стрибків

Чотири тури акробатичних стрибків складаються з серії маневрів у вільному падінні:

1 серія	2 серія	3 серія	4 серія
ліва спіраль	права спіраль	ліва спіраль	права спіраль
права спіраль	ліва спіраль	права спіраль	ліва спіраль
салтто назад	салтто назад	салтто назад	салтто назад
ліва спіраль	права спіраль	права спіраль	ліва спіраль
права спіраль	ліва спіраль	ліва спіраль	права спіраль
салтто назад	салтто назад	салтто назад	салтто назад

2) виконання стрибків

Стрибок повинен виконуватися з висоти 2200 м.

Курс ЛА для викидання спортсменів повинен бути строго за вітром або проти вітру. Напрям заходу ЛА (курс ЛА при викиданні спортсменів) визначає старший суддя вправи. Учасники змагань інформуються щодо зміни курсу викидання якомога раніше. Спортсмени, що знаходяться на борту ЛА, повинні бути сповіщені про зміну курсу до виходу ЛА на новий курс.

Орієнтир для виконання серії маневрів повинен бути чітко видимий з висоти викидання і мати площину близько 200 м^2 . Форма і колір орієнтира узгоджуються із старшим суддею вправи;

3) черговість стрибків

У першому турі команди виконують стрибки у черговості, яка визначена жеребкуванням для первого туру вправи зі стрибків на точність приземлення. Ця черговість зберігається у всіх

кваліфікаційних турах.

Для кожного туру представник (капітан) команди до першого виклику її на старт повинен надати старшому судді вправи черговість відокремлення з-поміж спортсменів команди.

Подальша черговість стрибків у півфінальних і фінальних турах проводиться у зворотному порядку відносно зайнятих місць спортсменів після останнього завершеного туру;

4) процедура відокремлення від ЛА

Місце відокремлення спортсмена від ЛА визначається і контролюється суддями.

З метою створення рівних умов для оцінки суддями спортсменів (виконання серії маневрів під приблизно однаковим кутом оптичної осі суддівської апаратури відеозапису або приладів візуального спостереження) спортсмени зобов'язані відокремлюватись від ЛА за командою суддів, яка ретранслюється пілотом ЛА спортсменам на курсі викидання.

Спортсмени, які проігнорували цю команду, не мають права подавати протест щодо невідповідності умов виконання стрибка, при цьому вони не мають права виконати повторний стрибок;

5) кут дрейфу (зміщення)

Будь-якому спортсмену, у якого буде бічний дрейф (зміщення) відносно вертикальної осі суддівської апаратури відеозапису або приладів візуального спостереження на кут 10° і більше в процесі виконання серії маневрів або якщо початок серії маневрів буде поза діапазоном вертикальних кутів 60° - 80° до суддівської апаратури відеозапису або приладів візуального спостереження, що буде зафіковане відеокамерою або суддею за контролем кутів відеозйомки при відеооператорі (кутів приладів візуального спостереження), повинен бути запропонований повторний стрибок.

Якщо у повторному стрибку спортсмен відокремився за командою від суддів із дотриманням приблизно тих самих умов, як і для інших спортсменів, і судді зафіксували відхилення від діапазону встановлених цими Правилами кутів для виконання серії маневрів, то йому додатковий повторний стрибок не надається;

6) несправності

Несправність парашутної системи, страхувального приладу і спорядження не є підставою для повторного стрибка;

7) оцінка акробатичного стрибка

Результат акробатичного стрибка - це час із точністю до сотих частин секунди, витрачений на виконання встановленої серії маневрів, плюс штрафний час за недосконало виконані маневри.

Час серії маневрів вимірюється тільки до 16,00 с (якщо інший порядок не визначений Положенням). Будь-який час (із штрафним часом включно), що перевищує це значення, фіксується як максимальний допустимий результат.

Відлік часу виконання серії маневрів починається з моменту початку спортсменом першого маневру серії незалежно від того, в правильному напрямку розпочатий цей маневр чи не в правильному;

8) штрафи в індивідуальній акробатиці

Виконання спіралі менше ніж на 360° ("—") та початок першої і третьої спіралі за упередженим напрямком в сторону спіралі ("→"):

1° - 5° 0,1 с;

6°-10°	0,2 с;
11°-15°	0,3 с тощо;
71°-75°	1,5 с;
76°-80°	1,6 с;
81°-85°	1,7 с;
86°-90°	1,8 с;
>90°	16,0 с;

виконання спіралі більше ніж на 360° ("+"):

1°-180°	не штрафується;
>180°	16,0 с;

девіація, або завершення першого сальто до досягнення горизонтального рівня, або завершення першого сальто після проходження горизонтального рівня, або завершення останнього сальто з відхиленням від заданого напрямку, або завершення останнього сальто до досягнення горизонтального рівня, або завершення останнього сальто після проходження горизонтального рівня:

1° - 30°	не штрафується;
31° - 60°	0,4 с;
61° - 90°	1,5 с;
> 90°	16,0 с.

5. Робота суддів у вправах

1. Точність приземлення:

1) фіксація точки приземлення

Три судді, які перебувають біля цілі, визначають більшістю голосів місцезнаходження першої точки приземлення спортсмена - на АВП або за його межами;

2) інші обов'язки

Результат спортсмена у стрибках на точність приземлення фіксується у двох окремих суддівських записках.

Старший суддя вправи і перший член команди, що приземлився (або спортсмен, що кваліфікується тільки в особистому заліку), підписують обидва примірники суддівських записок, один з яких передається в секретаріат (відділ підрахунку результатів, оціночну групу). Другий екземпляр суддівської записки старший суддя вправи залишає у себе як контрольний.

Як мінімум один суддя повинен проконтролювати достовірність результатів, внесених до комп'ютера.

Один або декілька суддів-спостерігачів відстежують кожний стрибок, розкриття парашутів і весь процес наближення спортсменів до цілі. Спостерігач повинен контролювати будь-які обставини або інциденти, які могли б стати підставою для повторного стрибка або дискваліфікації, з огляду на порушення встановлених правил заходів безпеки. Свої спостереження записують до протоколу.

Якщо будь-який суддя помітив зміну вітру на висоті, яка у стрибках на точність приземлення заважає одному або кільком спортсменам наблизитися до цілі, хоча точка відокремлення від ЛА була вибрана вірно, він повинен негайно проінформувати старшого суддю вправи або головного суддю змагань про свої спостереження. Якщо за рішенням головного судді змагань та/або старшого судді вправи виконання стрибків на точність приземлення було перерване з огляду на ці зміни, то необхідно організувати додаткову пристрілку (скинути тестовий парашут або марковану стрічку), перш ніж вправа буде продовжена.

Якщо є серйозні або раптові зміни метеорологічних умов, головний суддя змагань та/або старший суддя вправи можуть призупинити виконання вправи. Це рішення не підлягає опротестуванню. При перерві у виконанні вправи за цих обставин всім спортсменам, а також суддівській колегії повідомляється, хто отримав право на повторний стрибок. Перед відновленням виконання вправи скидається пристрілювальний парашут (маркована стрічка).

Головний суддя змагань та/або старший суддя вправи мають повідомити директора змагань, коли стан метеорологічних умов дозволяє відновити виконання вправи.

2. Індивідуальна акробатика:

1) оцінювання стрибків з індивідуальної акробатики

Стрибок спортсмена на виконання вправи з індивідуальної акробатики оцінюють п'ятеро суддів (для змагань не нижче ніж III-IV рангів) або троє суддів (для змагань V-VI рангів).

Стрибки оцінюються за допомогою системи відеозапису (приладів візуального спостереження), оптика якої повинна бути розміщена по осі напрямку польоту ЛА. Кут між горизонтальною площиною і оптичною віссю об'єктива відеокамери (приладів візуального спостереження) повинен бути в межах 60°-80° на початок першого маневру серії спортсмена.

За умови використання апаратури відеозапису судді переглядають відеозапис серії маневрів спортсмена двічі: перший раз - на звичайній швидкості для фіксації часу виконання серії маневрів, та другий - на сповільненій швидкості для уточнення якості виконання кожного з маневрів серії.

Ступінь сповільнення відеозапису для другого перегляду суддями серії маневрів спортсмена повинен бути прийнятним для головного судді змагань.

При виявленні суттєвих розбіжностей в оцінках суддями якості виконання спортсменом окремих маневрів старший суддя вправи / головний суддя змагань може, як виняток, призначити третій перегляд відеозапису на сповільненій швидкості для уточнення суддями оцінок. Це рішення не підлягає опротестуванню.

Судді вмикають свої секундоміри / електронні пристрої вимірювання часу в той момент, коли спортсмен починає перший маневр серії незалежно від того, у правильному напрямку він розпочатий чи ні. Початком маневру вважається зміна напрямку корпуса тіла відносно напрямку на встановлений орієнтир.

Судді зупиняють секундоміри / електронні пристрої вимірювання часу в той момент, коли спортсмен завершує друге сальто назад, або в процесі виконання другого сальто назад переходить через горизонтальний рівень незалежно від напрямку відносно встановленого орієнтира, або виконує неконтрольований маневр.

Після перегляду стрибка, якщо час виконання серії маневрів не опрацьовується в режимі

автоматичного підрахунку, суддя заносить до своєї суддівської записки час виконання серії маневрів з точністю до сотих частин секунди, штрафи, вказує кількість помилок.

Якщо суддя при першому перегляді відеозапису не зміг зафіксувати час виконання спортсменом серії маневрів внаслідок похибки у роботі секундоміра / електронного пристрою вимірювання часу, то такому судді може бути надана можливість третього перегляду цієї серії на звичайній швидкості відтворення, але після того, як суддівські записи всіх інших суддів будуть передані до оціночної групи.

Якщо відеосистема потребує заміни, головний суддя змагань та/або старший суддя вправи ухвалює рішення про заміну її тільки після закінчення туру, щоб суддівство всіх стрибків в одному турі проводилося із використанням однієї і тієї самої відеосистеми. Якщо головний суддя змагань та/або старший суддя вправи вирішить, що в цьому немає потреби, то ніяких спеціальних заходів не проводиться;

2) опрацювання суддівських записок

Суддівські записи опрацьовуються відділом підрахунку результатів (оціночною групою) відразу ж після того, як судді оцінили стрибок. Результати роботи оціночної групи перевіряються хоча б одним суддею.

Кожен суддя оцінює та позначає кожну похибку у кожному маневрі серії окремо.

Офіційний час виконання спортсменом серії маневрів визначається як середнє арифметичне трьох значень, що залишилися після відкидання найкращого і найгіршого з п'яти показників секундомірів / електронних пристрій вимірювання часу суддів. Офіційний час визначається із заокругленням до сотої частини секунди за арифметичними правилами.

Офіційний штрафний час бригади суддів на моніторах за кожний маневр серії спортсмена визначається шляхом відкидання попарно найбільшого і найменшого зі штрафів, які кожен із суддів призначив за цей маневр (включаючи штраф у 0,0 с за виконання маневру без похибок).

Узагальнений штрафний час при виконанні спортсменом серії маневрів визначається як сума офіційних штрафів за всі маневри серії.

Підсумковий результат стрибка визначається складанням офіційного часу виконання серії маневрів із узагальненим штрафним часом.

Прізвище спортсмена вписується до підсумкової суддівської записки під час опрацювання суддівських записок оціночною групою. Судді на моніторах, які оцінюють стрибок, не інформуються про прізвище спортсмена до закінчення оцінки стрибка;

3) інші обов'язки суддів

Як мінімум один суддя-спостерігач розташовується біля відеокамери (приладу візуального спостереження одного із суддів) для контролю по монітору (лімбах виміру кутів приладу візуального спостереження одного із суддів) курсу ЛА, подачі команди на відокремлення спортсмена і для забезпечення приблизно однакового кута оптичної осі об'єктива відеокамери для відеозапису (спостереження) серії маневрів спортсменів у вільному падінні.

Один суддя також спостерігає за кожним стрибком і контролює будь-які обставини або інциденти, що можуть стати підставою для повторних стрибків або дискваліфікації з огляду на порушення встановлених правил заходів безпеки. Суддя веде запис у протоколі спостережень. Старший суддя вправи негайно інформується суддею-спостерігачем, якщо кут дрейфу (зміщення) спортсмена становитиме 10° і більше або початок його серії маневрів спостерігається під кутом, що виходить за межі 60° - 80° від горизонтальної площини.

IX. Змагання з парашутної групової акробатики

1. Визначення специфічних термінів

У парашутній груповій акробатиці, крім загальних, вживаються такі терміни:

захват - захоплення рукою одного учасника формації держака на рукаві або на холоші комбінезона іншого чи безпосередньо руки або ноги іншого учасника формації. Як мінімальна вимога захват передбачає стійкий контакт руки з рукою або з ногою в зонах, як показано на діаграмах 5, 6 (глава 5 цього розділу);

робочий час - проміжок часу, впродовж якого оцінюється стрибок команд. Робочий час починається тоді, коли за визначенням суддів будь-який член команди (за винятком повітряного відеооператора) відокремився від ЛА, й завершується через певну кількість секунд, визначену Положенням;

підгрупа - окремий спортсмен або кілька спортсменів, що поєднані усталеними захватами для виконання маневру із дотриманням встановленого порядку переходу в блоці від однієї формації до наступної;

центр підгрупи - встановлений захват або геометричний центр захватів у межах підгрупи спортсменів, поєднаних захватами; геометричний центр тіла окремого спортсмена.

2. Вправи змагань з парашутної групової акробатики та умови їх виконання

1. Метою виконання вправ є визначення переможця та розподіл місць серед команд за підсумковим результатом всіх завершених турів. Завдання вправи для команди полягає у виконанні максимального числа зарахованих формацій впродовж робочого часу за умови правильного виконання визначених послідовностей у кожному турі.

2. Спортсмен, крім повітряного відеооператора, може брати участь у змаганнях у складі лише однієї команди в межах однієї вправи за програмою змагань. Повітряний відеооператор може брати участь у змаганнях у складі декількох команд в межах однієї вправи за програмою змагань. Повітряний відеооператор може бути нагороджений за підсумками розіграшу однієї вправи тільки один раз з командою, у якій він був заявлений до початку змагань.

3. Вправа "Двійка" - виконання визначених жеребкуванням послідовностей формацій командою-"Двійкою", висота стрибка 2500 м, робочий час 25,0 с, кількість стрибків визначається Положенням:

1) команда складається з 2-х основних членів команди (виконавців) та повітряного відеооператора. У складі команди може бути один запасний член команди. Допускається змішаний за статтю склад спортсменів-виконавців у команді для змагань у відкритому класі. Спортсменка - учасниця змагань у відкритому класі не має права брати участь у змаганнях серед жіночих команд-"Двійок";

2) у кожному турі команди виконують послідовності з 6-ти формацій (3-х блоків), визначених шляхом жеребкування, з числа всіх, наведених у відповідних додатках до Положення;

{Підпункт 2 пункту 3 глави 2 розділу IX із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

3) для визначення переможців достатньо розіграшу принаймні одного туру цієї вправи.

4. Вправа "Четвірка" - виконання визначених жеребкуванням послідовностей формацій командою-"Четвіркою", висота стрибка 3050 м, робочий час 35,0 с, кількість стрибків визначається Положенням:

1) команда складається з 4-х основних членів команди (виконавців) та повітряного відеооператора. У складі команди може бути один запасний член команди. Допускається змішаний за статтю склад спортсменів-виконавців у команді для змагань у відкритому класі. Спортсменка - учасниця змагань у відкритому класі не має права брати участь у змаганнях

серед жіночих команд - "Четвірок";

2) для жеребкування використовуються всі окремі формaciї та блоки, що наведені у відповідних додатках до Положення. Послідовності для кожного туру складаються з 5-ти або 6-ти формаций залежно від того, що за жеребом визначиться раніше;

3) для визначення переможців достатньо розіграшу принаймні одного туру цієї вправи.

5. Вправа "Вісімка" - виконання визначених жеребкуванням послідовностей формаций командою - "Вісімкою", висота стрибка 3950 м, робочий час 50,0 с, кількість стрибків визначається Положенням:

1) команда складається з 8-ми основних членів команди (виконавців) та повітряного відеооператора. У складі команди може бути один запасний член команди. Допускається змішаний за статтю склад спортсменів-виконавців у команді для змагань у відкритому класі;

2) для жеребкування використовуються всі окремі формaciї та блоки, що наведені у відповідних додатках до Положення. Послідовності для кожного туру складаються з 5-ти або 6-ти формаций залежно від того, що за жеребом визначиться раніше;

3) для визначення переможців достатньо розіграшу принаймні одного туру цієї вправи.

6. Зміна висоти стрибка припустима тільки з метеорологічних чинників. Погоджене рішення щодо зміни висоти стрибка приймають головний суддя змагань та директор змагань, при цьому встановлюються такі обмеження:

1) для вправи "Двійка" - 1800 м, робочий час 15,0 с;

2) для вправи "Четвірка" - 2150 м, робочий час 20,0 с;

3) для вправи "Вісімка" - 2750 м, робочий час 30,0 с.

7. Максимальна висота стрибка для всіх вправ не повинна перевищувати 3950 м, при цьому робочий час встановлюється:

1) для вправи "Двійка" - 15,0 або 25,0 с;

2) для вправи "Четвірка" - 20,0 або 35,0 с;

3) для вправи "Вісімка" - 30,0 або 50,0 с.

8. Висота стрибків для всіх команд у турі повинна залишатись незмінною:

1) у разі необхідності зміни висоти стрибка при незавершенному турі рішенням головного судді змагань розпочинається наступний тур зі зміненою висотою стрибка (робочого часу);

2) незавершений тур закінчується за першої можливості або скасовується, якщо у подальшому перебігу змагань неможливо відтворити початкові умови (висота стрибка, робочий час) незавершеного туру.

9. Відокремлення:

1) обмежень стосовно відокремлення команд від ЛА немає, крім встановлених керівником польотів з огляду на дотримання заходів безпеки;

2) пілот зобов'язаний зберігати висоту, швидкість та курс заходу ЛА до того моменту, поки не відокремляється всі команди;

3) відокремлення команди відбувається за командою пілота ЛА;

4) під час відокремлення допускаються захвати між спортсменами;

5) повітряний відеооператор повинен зафіксувати відеозйомкою момент відокремлення команди.

10. Вимоги до виконання:

1) послідовність у кожному турі відповідно до жеребкування складається з окремих формаций та блоків, зображеніх на схемах у відповідних додатках до Положення;

2) команда відповідає за чіткий показ суддям початку робочого часу, правильне виконання оцінюваних формаций, переходів і повного розпуску;

3) оцінювані формациї можуть бути несиметричними, але повинні виконуватись у контролюваний спосіб. Дозволені дзеркальні відображення формаций і блоків;

4) при виконанні послідовностей команда згідно з визначеною схемою повинна показати повний розпуск між блоками, між формациями, а також між блоками й формациями;

5) наведені у відповідних додатках до Положення величини в градусах (180° , 270° , 360° , 540°) та стрілки означають приблизні кути та напрямки розворотів, необхідних для виконання визначеного переходу. Градуси показують приблизну підсумкову величину кута розвороту центру підгрупи відносно наявного центру іншої підгрупи / центрів інших підгруп;

6) під час виконання переходу дозволяються контакт або захвати між підгрупами;

7) підгрупи протягом переходу мають залишатися тільки з визначеними схемою захватами;

8) використання додаткових допоміжних захватів на спортсменах або їх спорядженні в підгрупі при переходах чи в оцінюваній формaciї не дозволяється.

3. Загальні правила

1. Програма змагань складається з 4-х кваліфікаційних турів для вправи "Двійка" та 8-ми кваліфікаційних турів для вправи "Четвірка" й вправи "Вісімка", а також завершальних турів, які містять один фінальний тур для вправи "Двійка" та один півфінальний й один фінальний тури для вправ "Четвірка" й "Вісімка".

2. Команди можуть складатися із спортсменів однієї чи обох статей, за винятком змагань серед жіночих команд, де всі спортсмени (крім повітряного відеооператора) мають бути жіночої статі.

3. Команда може прийняти рішення не відокремлюватися від ЛА та приземлитися в ньому за будь-якої поважної причини. Якщо хтось із членів команди (крім повітряного відеооператора) відокремився від ЛА, стрибок подається на перегляд суддями й оцінюється. Команді, яка приземлилася в ЛА, надається найшвидша можливість здійснити запланований стрибок.

4. Жеребкування:

1) формування послідовностей для кожного туру за програмою змагань та черговість виконання стрибків командами визначаються жеребкуванням під контролем головного судді змагань мінімум за 2 години до виклику першої команди на стрибок;

2) усі пронумеровані блоки і позначені літерами абетки окремі формациї, що містяться у відповідних додатках до Положення, кожен окремо вміщаються в один контейнер. Кожний жереб вилучається поодинці, на підставі чого визначається послідовність у кожному турі. Жеребкування кожного туру проводиться таким чином, щоб послідовності складалися з 6-ти оцінюваних формаций для вправи "Двійка" або з 5-ти чи 6-ти оцінюваних формаций (залежно від того, що випаде першим) для вправ "Четвірка" й "Вісімка";

{Підпункт 2 пункту 4 глави 3 розділу IX із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

3) кожен блок або кожна формація використовується для жеребкування тільки один раз при визначенні послідовностей для турів згідно з програмою змагань;

4) у разі необхідності проведення додаткових турів для остаточного розподілу місць між командами - претендентами на призові місця послідовності для цих турів визначаються з блоків і формаций, які не використовувались у турах за програмою змагань. Якщо з блоків і формаций, що залишилися незадіяними, неможливо скласти послідовність для виконання туру з метою остаточного розподілу команд по місцях, жеребкування проводиться із залученням усіх блоків та окремих формаций, що використовувались у цій вправі, за винятком блоків і формаций, що були використані у послідовності фінального туру;

5) спортсменам забороняється користуватися аеродинамічною трубою (симулатором вільного падіння) та виконувати тренувальні стрибки після жеребкування.

5. Порядок виконання стрибків:

1) стрибки у кваліфікаційних турахожної з вправ виконуються у черговості, яка відповідає порядковому номеру команди, визначеному жеребкуванням;

2) півфінальні й фінальні тури проводяться в зворотному порядку відносно місць, які займають команди;

3) порядок стрибків для остаточного розподілу команд-призерів по місцях у випадку однакового результату має відповідати черговості між командами для першого туру;

4) незавершений кваліфікаційний тур повинен бути закінчений за першої нагоди, але не раніше того, як буде завершено поточний тур;

5) план-графік перебігу змагань повинен передбачати резервування часу на виконання півфінальних та фінальних турів;

6) якщо не завершенні кваліфікаційні тури припадають за планом-графіком на час проведення фінального туру у вправі "Двійка" або проведення півфінального туру у вправах "Четвірка" та "Вісімка", то поточний тур буде визнаний фінальним для вправи "Двійка" або півфінальним/фінальним відповідно для вправ "Четвірка" та "Вісімка";

7) якщо поточний тур буде визнаний півфінальним, то наступна за жеребом послідовність буде задіяна для фінального туру.

6. Відеозапис і передача відеозображення:

1) кожна команда повинна надати відеозапис стрибка, необхідний для суддівства кожного туру;

2) кожен відеооператор зобов'язаний застосовувати ту систему трансляції (перекачування) відеозображення, яка надана організатором змагань;

3) цими Правилами встановлюється, що під "відеоспорядженням вільного падіння" розуміється повний комплект відеосистеми (систем), що використовується (використовуються) для відеозапису виконання командою дій у вільному падінні і містить: відеокамеру/відеокамери, засоби збереження відеоінформації, джерела живлення відеокамери;

4) відеоустаткування для запису стрибка повинно на виході видавати цифровий сигнал високої якості типу Full HD 1080 зі швидкістю зміни кадрів не менш ніж 25 кадрів за секунду з картки пам'яті (не нижче класу 10);

5) організатори повинні забезпечити учасникам змагань можливість ідентифікувати команду зображенням номера команди для запису відеооператором безпосередньо перед відокремленням від ЛА;

6) відеозапис, розпочатий з ідентифікації команди перед стрибком, повинен

продовжуватись без жодної зупинки та перерви аж до закінчення виступу команди у даному турі;

7) у разі відсутності безперервного відеозапису від початку ідентифікації до закінчення виступу команда отримує нульову оцінку в даному турі;

8) відеооператор забезпечує сумісність устаткування для відеозапису стрибка із суддівською системою;

9) після кожного стрибка повітряний відеооператор якомога скоріше надає всю апаратуру (включно із засобами збереження відеоінформації) для перезапису в спеціально призначенному для цього приміщенні;

10) тільки один відеозапис стрибка буде задіяний для перезапису та оцінений суддями. Другий відеозапис може бути використаний лише в разі недостатнього відеодоказу внаслідок невідповідних метеорологічних умов або з технічних причин (NV);

11) приміщення для перезапису повинно розташовуватися якнайближче до місця приземлення;

12) до початку суддівської конференції головний суддя змагань може призначити відеоконтролера. Відеоконтролер має повноваження перевіряти відеоапаратуру, щоб з'ясувати, чи відповідає вона вимогам змагань. Такі перевірки можуть здійснюватися за погодженням зі старшим суддею вправи у будь-який час у ході змагань за умови, що ці перевірки не заважають команді виконувати стрибок.

Якщо за висновком відеоконтролера відеоспорядження не відповідає вимогам, воно вважається не придатним для використання на цих змаганнях.

7. Оцінка:

1) команда отримує одне очко за кожну зараховану формaciю, виконану в послідовності кожного туру протягом робочого часу. Команди можуть отримати додаткові очки, повторюючи ту саму послідовність протягом залишку робочого часу;

2) команда отримує штраф у три очки за кожний "пропуск". Якщо в блоці упущені і переход, і друга формaciя, це трактується як одне упущення;

3) якщо порушення в оцінюваній формaciї зафіксоване при виконанні блоку й переноситься далі на переход, це буде розглядатися тільки як одне порушення за умови, якщо була чітко продемонстрована спроба виконати вимоги до переходу до наступної формaciї і більше в переході немає жодних порушень;

4) мінімальний результат будь-якого туру - нуль очок;

5) якщо спортсмен або команда дискваліфіковані на стрибок, вони отримують нульовий результат за даний стрибок;

6) у випадку дискваліфікації команди або штрафу результат такого стрибка не може бути відкинутий як найгірший.

8. Визначення переможців:

1) місця команд визначаються сумарною кількістю очок, одержаних ними у всіх завершених турах, у порядку зменшення (меншій сумарній кількості очок відповідає гірше місце команди);

2) якщо після завершення кваліфікаційних або півфінального турів дві або більше команди мають рівну сумарну кількість очок, краще місце посідає та команда, яка показала кращий результат в останньому (передостанньому і т. д.) завершенному турі;

3) у разі коли у двох або більше команд збігаються ці показники у всіх завершених турах,

краще місце посідає та команда, яка показала найменший час (вимірюється в секундах з точністю до сотої частини секунди) до побудови останньої зарахованої формaciї в останньому завершенному турі;

4) якщо після завершення фінального туру дві або більше команд, що претендують на призові місця, мають рівну сумарну кількість очок, їм за можливості має бути наданий додатковий стрибок для остаточного розподілу команд по місцях;

5) якщо після завершення фінального туру дві або більше команд, що претендують на призові місця, мають рівну сумарну кількість очок, але додатковий стрибок їм не може бути наданий, краще місце посідає та команда, яка показала кращий результат у останньому (передостанньому і т. д.) завершенному турі;

6) у разі якщо у двох (або більше) команд збігаються ці показники у всіх завершених турах, краще місце посідає та команда, яка показала найменший час (вимірюється в секундах з точністю до сотої частини секунди) до побудови останньої зарахованої формaciї у фінальному турі.

9. Повторні стрибки:

1) проблеми із обладнанням команди не є підставою для повторного стрибка, крім ситуації з відсутністю зображення (NV);

2) випадки неналежної роботи відеоустаткування команд розглядає експертна група у складі головного судді змагань, старшого судді вправи та відеоконтролера. Якщо експертна група визначить, що відеоустаткування було навмисно зіпсоване, всі стрибки команди, що включають дану неполадку, оцінені не будуть, команда отримає нуль очок. Результати цих турів не можуть бути відкинуті як гірші. Це рішення експертної групи є остаточним і опротестуванню не підлягає;

3) зіткнення, контакт або інше втручання повітряного відеооператора в дії команди не є підставою для надання команді повторного стрибка;

4) погані метеорологічні умови під час стрибка не є підставою для протесту. Однак повторний стрибок може бути наданий у зв'язку з поганими метеоумовами за спільним рішенням головного судді змагань й старшого судді вправи.

10. Тренувальні стрибки:

1) кожній команді в кожній вправі може бути надана можливість здійснити один тренувальний стрибок до початку процесу жеребкування;

2) для офіційного тренувального стрибка будуть використовуватися ті самі тип і конфігурація ЛА й ті самі системи суддівства та оцінювання, що й на змаганнях;

3) при виконанні тренувальних стрибків команди можуть виконувати довільні послідовності на власний вибір й отримуватимуть суддівські оцінки.

4. Суддівство вправ

1. Виконання вправи кожною командою-"Двійкою" оцінює бригада з 3-х суддів. Виконання вправи кожною командою-"Четвіркою" й кожною командою-"Вісімкою" оцінює бригада з 5-ти суддів.

2. Судді переглядають відеозаписи кожного стрибка один раз на стандартній швидкості для визначення кількості очок за робочий час:

1) момент стоп-кадру в кінці робочого часу буде визначатись при першому перегляді;

2) якщо того вимагає суддівство, другий перегляд проводитиметься на стандартній або сповільненій швидкості - 70-90% від стандартної;

3) на вимогу старшого судді вправи може бути проведений третій перегляд стрибка на стандартній або сповільненій швидкості;

4) швидкість для другого та третього перегляду (стандартна або сповільнена) буде визначатись старшим суддею вправи;

5) до початку змагань головний суддя змагань встановлює ступінь сповільнення відеозапису для різних вправ;

6) стоп-кадр, визначений при першому перегляді, буде застосовуватись для кожного додаткового перегляду;

7) якщо після завершення оцінки відеозапису й протягом 15 с після того, як був оголошений результат, головний суддя змагань, старший суддя вправи або будь-хто із суддів, які оцінювали цей стрибок, вважає, що має місце достовірно помилковий результат, головний суддя змагань або старший суддя вправи дає дозвіл на перегляд тільки певної (певних) частини (частин) стрибка. Якщо за результатами повторного перегляду судді ухвалюють одностайне рішення стосовно спірної (спірних) частини (частин) стрибка, оцінка за стрибок буде відповідним чином змінена. Для кожного стрибка дозволяється тільки один такий додатковий перегляд.

3. Судді можуть використовувати електронну систему суддіства для запису результатів своїх спостережень.

4. За відсутності електронної системи суддіства головним суддею змагань призначається група опрацювання суддівських записок (оціночна група), до якої можуть входити резервні судді. Керує оціночною групою секретар вправи.

5. Судді можуть виправити свою оцінку після того, як стрибок був оцінений. Виправлення оцінки може здійснитися тільки до того, як старший суддя вправи своїм підписом засвідчить суддівську записку.

6. Усі індивідуальні суддівські оцінки підлягають оприлюдненню.

7. Оцінка більшості суддів має збігатись для того, щоб зарахувати очко за формaciю, або поставити "пропуск", або визначити ситуацiю з вiдсутнiстю зображення (NV).

8. Судді або особа (особи), призначена(і) головним суддею змагань, користуються секундоміром. Відлік робочого часу проводиться відповідно до пiдпункту 5 пункту 9 глави 2 цього роздiлу - з початку вiдокремлення першого члена команди (за винятком вideooperatopa) вiд LA.

Якщо судді не можуть визначити момент початку робочого часу вiдповiдно до пiдпункту 5 пункту 9 глави 2 цього роздiлу, вiдлiк робочого часу починається з моменту вiдокремлення повiтряного videooperatopa вiд LA i команда штрафується на 20 % очок (округляється в менший бiк), отриманих командою у турi. Штраф вiдnimается вiд оцiнки за цей стрибок.

9. Якщо судді використовують суддiвськi записи для запису своїх спостережень, вони застосовують власнi секундомiри i наведенi нижче позначки. У цьому випадку судdiвськi записи всiх судdiв повиннi бути вiдразу зiбранi старшим суддею вправi пiсля того, як судdi oцiнили стрибок. Результати повиннi бути перевiренi хоча б одним суддею.

10. Позначки:

правильno виконана oцiнюванa формацiя /;

штраф 0;

пропуск формациї X;

кiнець робочого часу //;

5. Тлумачення символів

Умовні позначення в загальному переліку фігур та блоків мають такий зміст:

діаграма 1 -вказівник заданого напрямку розвороту підгрупою

діаграма 2 -вказівник вільного напрямку розвороту підгрупою

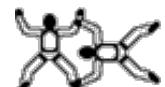
діаграма 3 -вказівник вільного напрямку розвороту всіма підгрупами

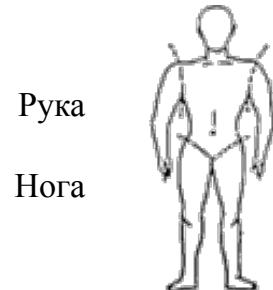
діаграма 4 -індикатори пояснень до призначененої позиції спортсмена

діаграма 5 -будь-яка бокова стиковка до тіла спортсмена передбачає утворення захватів на руці та нозі того самого спортсмена

діаграма 6 -ілюстрація зон захватів

X. Змагання з парашутної купольної акробатики

1. Визначення специфічних термінів

У парашутній купольній акробатиці, крім загальних, вживаються такі терміни:

захват - утримання рукою або ногою строп переднього ряду купола (ряд "A") або передніх вільних кінців підвісної системи нижнього парашутиста таким чином, щоб формація була побудована відповідно до заданої схеми;

конфігурації парашутистів у формациї:

етажерка - формація з наповнених куполів парашутистів, пов'язаних захватами рукою чи ногою верхнього парашутиста ззовні за стропу/стропи ряду "A", що кріпиться до центральної секції купола нижнього парашутиста. Плечі верхнього парашутиста повинні знаходитись над верхньою оболонкою нижнього купола;

стиснена етажерка - голова верхнього парашутиста повинна знаходитись під нижньою оболонкою нижнього купола. Захват повинен здійснюватись за передні вільні кінці підвісної системи нижнього парашутиста або за стропу/стропи ряду "A", що кріпиться до центральної секції;

сходинка - плечі верхнього парашутиста повинні знаходитись над верхньою оболонкою нижнього купола. Захват повинен здійснюватись за зовнішню стропу ряду "A" крайньої секції купола. Захват верхнього парашутиста повинен здійснюватись близькою до нижнього парашутиста ногою або стопою та може, за бажанням, включати додатковий захват рукою.

Зазначені конфігурації стосуються тільки завершених формаций;

перехід - обумовлений проміжний етап між двома формаціями, котрий повинен виконуватись без розривів, зі збереженням правильних захватів;

пропуск - формація чи перехід, не показані при виконанні послідовності згідно з жеребкуванням, або якщо команда чітко не продемонструвала намір побудувати правильну формацію, чи був показаний інший перехід чи формація;

робочий час - робочий час та оцінка виконання стрибка починаються від моменту першого розриву захвату в першій формації, правильною вона була чи ні, або через 30,0 с після відокремлення першого члена команди від ЛА, включаючи відеооператора команди, залежно від того, що відбулось скоріше.

2. Вправи змагань

1. До програми змагання з парашутної купольної акробатики можуть бути включені такі вправи:

- 1) перебудова "Двійки";
- 2) перебудова "Четвірки";
- 3) ротація "Четвірки".

Кількість стрибків у кожній із вправ визначається Положенням.

2. Для визначення переможців у кожній із вправ достатньо розіграшу принаймні одного туру цієї вправи.

3. Мета вправ - визначення переможця та розподіл місць серед команд за підсумковим результатом всіх завершених турів.

4. Вимоги до виконання:

- 1) перебудова "Двійки":

кожний тур містить у собі послідовність перебудов формацій, що повторюються; послідовність перебудов визначається жеребкуванням;

- 2) перебудова "Четвірки":

кожний тур містить у собі послідовність перебудов формацій, що повторюються; послідовність перебудов визначається жеребкуванням;

- 3) ротація "Четвірки":

кожний тур містить у собі низку формацій "Етажерка" / "Стиснена етажерка", що побудовані шляхом ротації. Ротації повинні виконуватися верхнім парашутистом у завершенній формації, відпускаючи захват/захвати, переміщуючись вниз формацій і утворюючи знову формацію з 4-х куполів у положенні "Етажерка" / "Стиснена етажерка". Проміжні формації ("Переходи") вважаються правильними, якщо вони являють собою завершені формації із 3-х куполів у положенні "Етажерка" / "Стиснена етажерка".

5. Визначення переможців:

1) якщо розіграє один тур, то переможцем визначається команда, яка має кращий результат у цьому єдиному турі;

2) якщо розіграні декілька турів, то після виключення найгіршого результату команди, показаного в одному з турів, переможцем визначається команда:

за найбільшою кількістю формацій у всіх завершених турах;

за наявності двох або більше команд із однаковою сумарною кількістю формацій пріоритет

надається команді із найбільшою кількістю формаций у будь-якому із завершених турів;

за наявності найвищого результату, починаючи з крайнього завершеного туру у зворотному порядку, тур за туром, до розбіжності результатів команд;

за наявності найкращого часу (вимірюється в секундах з точністю до сотих частин секунди) останньої оціненої суддями формaciї у крайньому завершенному турі;

3) командам з однаковими результатами вправи поза межами призерів визначають однакові (краші) місця;

4) дискваліфікація або штрафний результат не виключаються із підсумкового розгляду як найгірший результат команди.

3. Загальні правила

1. Спорядження:

1) вправи з парашутної купольної акробатики не виконуються із застосуванням запасних куполів;

2) спортсмени повинні мати таке спорядження:

кожен член команди зобов'язаний мати ніж-стропоріз для застосування у непередбачуваних випадках;

у кожного члена команди повинен бути працючий висотомір.

2. Метеорологічні умови:

1) у випадку повітряної турбулентності або хмарності, що ускладнює видимість, директор змагань може прийняти рішення щодо збільшення висоти відокремлення парашутистів від ЛА. Директор змагань повинен інформувати всі команди про своє рішення, яке не підлягає опротестуванню;

2) команди можуть відмовитись виконувати стрибок у випадку дощу або в умовах турбулентності. Директор змагань, головний суддя змагань та старший суддя вправи за умови одностайності можуть прийняти рішення продовжувати змагання. Якщо команда відмовляється виконувати стрибок двічі з одних і тих самих мотивів, команда позбавляється можливості виконати стрибок (завдання) цього туру та отримує максимальну (мінімальну) оцінку у цьому турі (залежно, що гірше);

3) дощ під час стрибка не вважається підставою для протесту;

4) усі різновиди парашутних купольних формаций повинні бути розпущені на висоті не нижче ніж 750 м. Директор змагань може дискваліфікувати команду, яка нехтує цим правилом, на цей тур або на всі змагання;

5) після закінчення робочого часу командам дозволяється виконувати тільки ті послідовності формаций, які визначені жеребкуванням на цей тур. У випадку виконання будь-яких інших послідовностей формаций команда отримує нульовий результат за цей тур. Організатори повинні забезпечити присутність кваліфікованого спостерігача для відстеження команд на предмет появи таких випадків.

3. Жеребкування:

1) жеребкування послідовностей формаций та черговість виконання стрибків проводяться під контролем головного судді змагань;

2) результати жеребкування повинні бути доведені командам не пізніше ніж за 2 години до початку виконання стрибків з парашутом за програмою змагань.

4. Тренувальні стрибки:

1) за можливості тренувальні стрибки можуть отримати оцінку суддів, і ця оцінка повинна бути оприлюднена;

2) будь-які тренувальні стрибки після жеребкування проводити заборонено.

5. Черговість виконання стрибків:

1) усі стрибки виконуються відповідно до жеребкування;

2) за наявності можливостей директор змагань має повноваження прийняти рішення щодо проведення двох фінальних турів у зворотному порядку до підсумкових місць команд після завершених турів.

6. Порядок відокремлення:

1) обмежень стосовно відокремлення команд від ЛА немає, окрім тих, що встановлені керівником польотів з огляду на дотримання заходів безпеки;

2) пілот зобов'язаний зберігати висоту та курс заходу ЛА до того моменту, поки не відокремиться вся команда;

3) команди відповідають за своє відокремлення від ЛА після того, як пілот вивів ЛА на курс заходу;

4) відокремлення первого члена команди повинно бути чітко підтверджено відеозаписом відеооператора команди. У разі відсутності чітко зображеного моменту відокремлення первого члена команди від ЛА, команда отримує нульову оцінку в даному турі;

5) витяжний парашут повинен залишатись на своєму місці до повного відокремлення члена команди від ЛА.

7. Відеозапис та передача зображення:

1) кожна команда зобов'язана надати відеозапис стрибка для суддіства кожного туру;

2) кожен відеооператор зобов'язаний застосовувати ту систему трансляції (перекачування) відеозображення, яка надана організатором змагань;

3) відеоустаткування для запису стрибка повинно на виході видавати цифровий сигнал високої якості типу Full HD 1080 зі швидкістю зміни кадрів не менше ніж 25 кадрів за секунду з картки пам'яті (не нижче класу 10);

4) організатори повинні забезпечити учасникам змагань можливість ідентифікувати команду зображенням номера команди для запису відеооператором безпосередньо перед відокремленням.

Запис відеооператора команди, розпочатий з ідентифікації своєї команди перед стрибком, повинен продовжуватись без жодної зупинки та перерви аж до закінчення виступу команди у даному турі.

У разі відсутності безперервного відеозапису від початку ідентифікації до закінчення виступу команда отримує нульову оцінку в даному турі;

5) відеооператор забезпечує сумісність відеоустаткування для запису стрибка із суддівською системою;

6) головний суддя змагань до початку суддівської конференції призначає відеоконтролера;

7) відеоконтролер повинен перевірити відеоапаратуру, щоб з'ясувати, чи відповідає вона вимогам змагань. Такі перевірки можуть здійснюватися за погодженням зі старшим суддею вправи у будь-який час у ході змагань за умови, що ці перевірки не заважають команді виконувати стрибок;

8) якщо за висновком відеоконтролера відеоапаратура будь-кого не відповідає вимогам, вона вважається не придатною до використання на змаганнях;

9) після виконання стрибка відеооператор команди повинен невідкладно надати відеоустаткування для перезапису в спеціальній кімнаті;

10) тільки один відеозапис даного стрибка буде перезаписаний і оцінений. Другий відеозапис може бути використаний тільки у разі недостатнього відеодоказу внаслідок метеорологічних умов або за технічних причин (NV);

11) випадки неналежної роботи відеоустаткування команд (NV) розглядає експертна група у складі головного судді змагань, старшого судді вправи та відеоконтролера. Якщо експертна група визначить, що відеоустаткування було навмисно зіпсоване, всі стрибки команди, що включають дану неполадку, оцінені не будуть. Результати цих турів не можуть бути відкинуті як гірші.

8. Повторні стрибки:

1) проблеми із обладнанням команди не є підставою для повторного стрибка, окрім ситуацій із відсутністю зображення (NV);

2) повторний стрибок за рішенням експертної групи при розгляді NV- ситуації має бути виконаний за першої нагоди;

3) зіткнення, контакт або інший вид втручання відеооператора у дії команди не дають команді підстави вимагати повторний стрибок.

9. Визначення результату:

1) усі формациї та обов'язкові переходи повинні бути виконані і відзняті відеооператором так, щоб судді могли визначити, що вони були виконані відповідно до вимог цих Правил та Положення;

2) забезпечення відеопідтвердженнями матеріалами (відеозаписом) для отримання суддівської оцінки здійснює команда;

3) якщо спортсмен або команда дискваліфіковані на стрибок, вони отримують нульовий результат за даний стрибок;

4) у випадку дискваліфікації або застосування до команди санкцій результат не може бути відкинутий як найгірший.

4. Особливості виконання вправ

1. Перебудова "Двійки":

1) висота відокремлення команди від ЛА - 2150 м над рівнем майданчика приземлення, робочий час - 60,0 с;

2) порядок визначення послідовностей перебудов

Кожен тур складається з 5 формаций, що визначаються жеребкуванням із загальної бази жеребкування чисельністю 12 формаций (кожна з можливих формаций використовується у жеребкуванні двічі).

Після визначення послідовності на даний тур 5 формаций, що були визначені жеребкуванням, повертаються до загальної бази жеребкування, щоб їх можна було використовувати повторно;

3) суддівська оцінка виконання вправи

Команда отримує одне очко за першу формуацію і через повний розпуск за кожну наступну формуацію, що були побудовані за робочий час.

Неправильно виконані формації не оцінюються.

Санкції до команд за неправильно виконані формації не застосовуються;

4) пропуски

При пропуску формації оцінка припиняється на даній формації.

Наступна формація, що підлягає оцінці, - це друга правильно побудована формація після останньої пропущеної.

Оцінка може бути продовжена, якщо команда повертається, щоб правильно виконати пропущену формацію або неправильну формацію;

5) кожна формація повинна відповісти схемі згідно з послідовностями перебудов, визначених жеребкуванням.

Положення спортсмена у кожній формації визначається схемою формації, тобто положення темного купола у першій формації туру змагань повинне залишатися положенням темного купола у всіх наступних формаціях даного туру;

6) між формаціями повинен бути показаний повний розпуск;

7) не дозволяються дзеркальні відображення формацій;

8) усі формації повинні виконуватися згідно з жеребкуванням.

2. Перебудова "Четвірки":

1) висота відокремлення команди від ЛА - 2750 м над рівнем майданчика приземлення, робочий час - 120,0 с;

2) жеребкування послідовностей

На кожному змаганні блок або окрема формація при жеребкуванні використовується тільки один раз.

Усі тури повинні складатися з 4-х або 5-ти формацій залежно від того, що за жеребкуванням визначиться першим;

3) суддівська оцінка виконання вправи

Команда отримує одне очко за першу формацію і кожну наступну формацію або формації, яким передує правильно виконаний переход, утворені за робочий час.

Неправильно виконані формації не оцінюються.

Санкції до команд за неправильно виконані формації не застосовуються;

4) пропуски

Якщо пропущена формація, оцінка припиняється на даній формації.

Наступна формація, що підлягає оцінці, - це друга правильно виконана формація після останньої пропущеної.

Оцінка може бути продовжена, якщо команда повертається, щоб виконати пропущену формацію або неправильну формацію або до формації, що передує неправильному переходу.

Спроба завершити формацію хоча б неправильно або неповно, продемонстрована принаймні 3 куполами із захватами у формації, що відповідає жеребкуванню, оцінюється суддями як неправильно виконана формація, а не як пропущена;

5) кожна формація, підгрупа або переход повинні відповісти послідовності, визначеній

жеребкуванням;

6) якщо між формаціями не призначений певний перехід, повинен бути показаний повний розпуск;

7) дозволяються дзеркальні зображення закінчених блоків і формаций. Формації можуть бути несиметричними;

8) після закінчення послідовності необхідно показати повний розпуск перед тим, як за наявності невикористаного робочого часу знову почати виконувати ту саму послідовність.

3. Ротація "Четвірки":

1) висота відокремлення команди від ЛА - 2500 м, робочий час - 90,0 с;

2) суддівська оцінка

Команда отримує одне очко за кожну правильно побудовану формуацію "Етажерка" / "Стиснена етажерка", що утворена 4 куполами протягом робочого часу згідно з вимогами до виконання.

Санкції до команд за неправильно виконані формациї не застосовуються.

5. Правила суддівства

1. Судді можуть використовувати електронну систему суддівства для запису результатів своїх спостережень.

2. За відсутності електронної системи суддівства головним суддею змагань призначається група опрацювання суддівських записок (оціночна група), до якої можуть входити резервні судді.

3. Керує оціночною групою секретар вправи.

4. Відеозапис кожного стрибка судді проглядають один раз на стандартній швидкості:

1) на прохання одного із суддів на моніторі стрибок може бути показаний другий раз на стандартній швидкості;

2) третій перегляд на стандартній швидкості може проводитися тільки з дозволу старшого судді вправи.

5. Судді повинні почати відлік часу при відокремленні від ЛА первого члена команди (відеооператора команди включно). Після закінчення робочого часу проводиться зупинка кадру.

6. Кожен стрибок оцінюється 3 суддями.

7. Оцінка більшості суддів повинна збігатись, для того щоб зарахувати очко за формуацію, або зафіксувати пропуск формациї, або визначити "відсутність зображення" (NV).

8. Якщо судді користуються суддівськими записками для запису результату, вони повинні користуватися своїми секундомірами і прийнятими позначками для запису оцінки.

9. Відразу після оцінювання стрибка суддівські записи всіх суддів передаються до групи опрацювання суддівських записок та перевірки старшим суддею вправи.

10. Суддівські позначки:

правильно виконана формація - І;

неповна/неправильна формація або неправильний перехід - 0;

"відсутність зображення" (NV- ситуація) - NV;

закінчення робочого часу - //.

XI. Змагання з парашутного купольного пілотування

1. Визначення термінів

У парашутному купольному пілотуванні, крім загальних, вживаються такі терміни:

вертикальне перевищення - проліт спортсменом зоною воріт вище курсових маркерів так, що жодна з частин його тіла не перетинає уявну площину між маркерами, які утворюють дані ворота;

вихідні ворота - останні ворота коридору (G 5);

водяні ворота - набір воріт, розташованих на водяній ділянці коридору (G 1, G 2, G 3, G 4);

ворота - складаються з двох курсових маркерів або електронних сенсорів, рознесених у сторони на змінній відстані. Ворота використовуються для визначення зони прольоту в коридорі;

вхідні ворота - перші ворота на початку коридору (G 1);

закриття коридору - припинення змагань за рішенням головного судді або старшого судді вправи з будь-яких причин, позначається знаком червоного хреста або іншим відповідним сигнальним засобом, що знаходиться на початку коридору. У такому випадку наступному спортсмену не дозволяється проходження коридору. Спортсмен повинен залишатися поза коридором, але у разі недоступності альтернативного майданчика приземлення

спортсмен може виконати неагресивне приземлення в коридорі. Спортсмен, який не дотримується цієї процедури, отримує максимальний штраф за цей тур;

зони приземлення - позначені ділянки приземлення в коридорі, яким відповідають певні очки;

зони безпеки - зони поза коридором (додаток 1);

кайтинг - ситуація у вправі "Швидкість", коли спортсмен утримує купол (за винятком витяжного парашута) у повітрі, не торкаючись жодною з його частин земної поверхні;

контакт з поверхнею - точка, у якій будь-яка частина тіла спортсмена або його спорядження (за винятком витяжного парашута) торкається будь-якої частини земної поверхні, у тому числі трави, землі, води тощо;

коридор - визначена на поверхні зона прольоту під куполом парашута/приземлення спортсменів, позначена серією курсових маркерів та межових ліній, у границях якої мають залишатися спортсмени при виконанні вправ;

курсовий маркер - об'єкт заввишки приблизно 1,5 м та діаметром щонайменше 0,20 м, що використовується для позначення меж коридору. Конструкція всіх маркерів, яка має бути безпечною для спортсменів, погоджується з головним суддею змагань, технічним директором коридору і старшим суддею вправи;

максимальний штраф - санкція, яка відповідає мінімальному результату за тур і застосовується до спортсмена при вертикальному перевищенні воріт, відсутності обумовленого правилами обов'язкового контакту тіла спортсмена з водою поверхнею, при прольоті повз ворота, поза межами курсу, при передчасному kontaktі купола парашута із земною поверхнею до моменту перетину вихідних воріт G5, при пошкодженні спортсменом курсового маркера або суддівського устаткування, при приземленні поза коридором у вправах:

"Дистанція" - 0 очок;

"Зональна точність" - 0 очок;

"Швидкість" - 0 очок;

неповне виконання вправи - для всіх вправ оцінюється у 3,000 приведені очки за умови зарахування правильного прольоту вхідних воріт та подальших похибок, які мали б оцінюватись у 0 очок;

політ поза коридором - ситуація за відсутності контакту з поверхнею, коли жодна частина тіла спортсмена не знаходиться в межах коридору;

приземлення - процес, який розпочинається від моменту контакту тіла спортсмена з поверхнею, за винятком обумовленого правилами процесу контакту з водяною поверхнею, та закінчується повною зупинкою спортсмена;

приземлення з опорою - приземлення спортсмена, при якому має місце додатковий контакт з поверхнею будь-якої частини тіла спортсмена, окрім ступень ніг;

приземлення поза коридором - ситуація, коли тіло спортсмена контактує з поверхнею поза межами коридору без одночасного збереження контакту з поверхнею в межах коридору;

приземлення стоячи - приземлення, яке виконане в такий спосіб, коли жодна інша частина тіла, за винятком ступень, не торкається поверхні приземлення;

санкція за пошкодження маркера - застосовується рішенням головного судді або старшого судді вправи під час змагань у всіх вправах, коли будь-яка частина тіла спортсмена або його спорядження стикається з курсовим маркером, сенсором, передавачем інформації або будь-яким іншим нерухомим суддівським обладнанням, що призводить до порушення його роботи або до необхідності будь-якого його ремонту;

технічний директор коридору - особа, яка має достатній досвід з питань облаштування коридору, призначається організатором за погодженням із комітетом з розвитку парашутного купольного пілотування ФПСУ. Технічний директор коридору відповідає за планування, встановлення та обслуговування коридору до і під час змагань;

тіло - вся фізична структура людини, одяг та взуття включно.

2. Вправи змагань

1. Мета та опис вправ:

1) вправа "Швидкість" - спортсмен повинен пролетіти під куполом парашута через вхідні ворота G 1 заданим коридором і вихідні ворота G 5 за якомога коротший час (додаток 2);

2) вправа "Дистанція" - спортсмен повинен пролетіти під куполом парашута через вхідні ворота G 1 і продовжити політ заданим коридором на якомога більшу відстань до моменту торкання будь-якої частини земної поверхні в межах коридору (додаток 3);

3) вправа "Зональна точність" - спортсмен повинен пролетіти під куполом парашута через вхідні ворота G 1 і пролетіти через якомога більше водяних воріт, перетинаючи будь-якою частиною свого тіла уявну лінію на поверхні води між передніми частинами курсових маркерів водяних воріт відносно траєкторії прольоту спортсмена (трасуючи водяні ворота), перед точним приземленням в одній із зон для отримання якомога більше очок (додаток 4).

2. Визначення переможців:

1) вправа "Швидкість" - переможцем визначається спортсмен за найкращою сумою приведених очок у цій вправі змагань після завершення всіх турів;

2) вправа "Дистанція" - переможцем визначається спортсмен за найкращою сумою приведених очок у цій вправі змагань після завершення всіх турів;

3) вправа "Зональна точність" - переможцем визначається спортсмен за найкращою сумою приведених очок у цій вправі змагань із завершенням всіх турів.

Переможець змагань у сукупності трьох вправ (абсолютний чемпіон) визначається

відповідно до пункту 2 глави 10 цього розділу.

3. Основні правила

1. Спорядження:

- 1) усі спортсмени зобов'язані виконувати стрибки в жорсткому захисному шоломі;
- 2) усі спортсмени зобов'язані виконувати стрибки у взутті, що повністю закриває ступню;
- 3) за порушення вимог, встановлених підпунктами 1, 2 цього пункту, до спортсмена застосовуються санкції у вигляді призначення мінімальної оцінки за відповідний тур;
- 4) захисний одяг не повинен заважати роботі парашутного спорядження або негативно впливати на безпеку виконання стрибків з парашутом;
- 5) вага спортсмена, одягненого у звичайний спосіб, враховуючи вагу парашутного спорядження, але не враховуючи додаткову вагу, визначається зважуванням під час проходження мандатної комісії. Головний суддя змагань або інший суддя за його дорученням має право перевіряти правильність застосування спортсменами пристрою додаткової ваги та дозволеної величини ваги відразу після виконання спортсменом вправи у будь-який час змагань. Якщо вага спортсмена з урахуванням додаткової ваги перевищить максимально допустиму, він отримає мінімальну оцінку за цей тур. Максимальна додаткова вага розраховується відповідно до додатка 5 до цих Правил залежно від сумарної ваги повністю екіпірованого для стрибка спортсмена і його спорядження. Відхилення ваги при контрольному зважуванні в один кілограм від ваги, визначеній при початковому зважуванні, є допустимим;
- 6) система кріплення додаткової ваги має бути із пристосуванням для швидкого скидання додаткової ваги однією рукою. Пристрій швидкого скидання додаткової ваги розташовується на передній частині тулуза спортсмена, має бути вільним, виконується у такий спосіб, щоб швидко застосовуватись у разі виникнення надзвичайної ситуації. Система кріплення додаткової ваги не повинна самочинно ослаблятись у процесі виконання стрибка з парашутом і має бути прийнятна для головного судді.

2. Порушення правил безпеки:

- 1) за перше порушення правил безпеки головний суддя змагань пред'являє спортсмену жовту картку.

Жовті картки застосовуються при таких порушеннях правил безпеки (але не обмежуються ними):

занизький розворот або занизький вхід у коридор;

притискання або підрізання нижнього спортсмена;

хаотичне керування куполом;

зіткнення з електронними вимірювальними пристроями, передавачами, сенсорами або їх кріпленнями та пошкодження, що призвело до необхідності будь-якого їх ремонту;

- 2) друге порушення правил безпеки карається другою жовтою карткою, що рівнозначно пред'явленню червоної картки (підпункт 3 цього пункту);

3) пред'явлення червоної картки призводить до дискваліфікації спортсмена, що виключає його участь у наступних турах змагань.

Червона картка може бути пред'явлена без попередньої жовтої картки за будь-які дії, що несуть безпосередню загрозу самому спортсмену або особам, що знаходяться на землі;

- 4) спортсмен може бути дискваліфікований у будь-який вправі та у будь-який час за погодженням рішенням старшого судді вправи та головного судді змагань, якщо вони визнають

виконання вправи спортсменом у небезпечний спосіб.

Порушення правил безпеки, зафіксовані під час офіційних тренувальних стрибків, так само можуть призвести до пред'явлення жовтої або червоної картки.

3. Черговість вправ:

1) за узгодженим рішенням директора змагань та головного судді змагань одна із вправ змагань може бути завершена до початку іншої. Жодна із вправ не має пріоритету у порядку розіграшу перед іншою;

2) якщо погодні умови дозволяють, кожен спортсмен повинен мати можливість протягом офіційного тренувального дня виконати, як мінімум, один ознайомлювальний стрибок для проходження як прямого коридору для вправ "Дистанція"/"Зональна точність", так і коридору для вправи "Швидкість". Тренувальні стрибки мають бути оцінені офіційною колегією суддів або суддями-стажерами під контролем головного судді курсів суддів-стажерів.

4. Порядок відокремлення:

1) черговість відокремлення груп спортсменів від ЛА визначається жеребкуванням;

2) черговість відокремлення від ЛА членів тієї самої групи визначають самі спортсмени, що контролюється і фіксується особою, призначеною головним суддею змагань.

Директор змагань та головний суддя змагань повинні бути проінформовані про всі зміни у черговості відокремлення до посадки групи спортсменів у ЛА;

3) в одній групі може бути максимум 4 спортсмени;

4) інтервал відокремлення між спортсменами в групі має бути достатнім для безпечної виконання стрибка і забезпечувати достатній час для проведення необхідних суддівських дій;

5) з початком відокремлення кожної групи спортсменів від ЛА відповідальна особа, призначена головним суддею змагань, задля безпеки всіх присутніх у зоні коридору подає свистком три короткі сигнали;

6) у момент початку заключного маневру (розвороту) кожного зі спортсменів перед фінальною стадією наближення до коридору відповідальна особа задля безпеки всіх присутніх у зоні коридору подає свистком один довгий сигнал;

7) спортсмени повинні пролітати коридором згідно зі своєю черговістю відокремлення від ЛА.

До будь-якого спортсмена, який навмисно порушив це правило, будуть застосовані санкції, він отримає мінімальний результат за цей тур і на розсуд головного судді змагань жовту або червону картку.

За умов, які не підконтрольні спортсмену, і у випадку, коли він не створює перешкод іншим спортсменам, він може влетіти в коридор і йому зарахують суддівську оцінку стрибка;

8) сигнал спортсменам на початок відокремлення подає пілот ЛА.

На спеціальному брифінгу ще до початку змагань всі спортсмени повинні бути проінформовані про специфіку відокремлення від ЛА та умовні сигнали.

5. Висота відокремлення:

1) мінімальна висота відокремлення для групи з 1-2 спортсменів від ЛА має бути не менше 1200 м над рівнем майданчика приземлення;

2) мінімальна висота відокремлення для групи з 3-4 спортсменів має бути не менше 1500 м над рівнем майданчика приземлення.

6. Зараховані ворота:

1) проліт воріт зараховується, коли будь-яка частина тіла спортсмена перетинає уявну площину, утворену між вхідними частинами двох маркерів воріт або коли будь-яка частина тіла спортсмена перериває промінь електронного устаткування.

Для вправи "Дистанція" додатковою умовою зарахування прольоту вхідних воріт є обов'язковий контакт тіла спортсмена з водяною поверхнею до вхідних воріт або з уявною лінією на поверхні води при вході у ці ворота;

2) при вертикальному перевищенні вхідних воріт G 1 або при прольоті повз будь-які ворота спортсмен отримає мінімальну оцінку за цей тур;

3) за умови зарахування прольоту вхідних воріт G 1 мінімальний результат за стрибок (навіть у випадку отримання спортсменом максимальних штрафних санкцій) не може бути нижче ніж 3,000 приведених очки, якщо спортсмена у цьому стрибку не було дискваліфіковано.

7. Швидкість вітру:

1) максимально допустима швидкість вітру, вимірюна анемометром (підпункт 2 цього пункту), для вправ "Дистанція" та "Швидкість" становить 7,0 м/с у будь-якому напрямку відносно коридору, для вправи "Зональна точність" - 5,0 м/с у будь-якому напрямку відносно коридору;

2) у зоні приземлення поруч з коридором має знаходитися анемометрична система вимірювання швидкості вітру, яка має контролюватись з 10-хвилинним інтервалом. Якщо швидкість вітру перевищує 5,0 м/с (3,0 м/с у вправі "Зональна точність"), виміри повинні виконуватися безперервно до того моменту, поки принаймні протягом 5 хвилин швидкість вітру не становитиме менше ніж 5,0 м/с (3,0 м/с у вправі "Зональна точність"). Висоту установки датчика анемометра визначає головний суддя змагань, але вона повинна бути не менше ніж 6,0 м над поверхнею майданчика приземлення;

3) місце для установки анемометричної системи обирає головний суддя змагань, його рішення не підлягає опротестуванню;

4) покажчик напрямку вітру (конус) повинен бути розташований не далі 50 м від коридору та бути в зоні видимості спортсменів при наближенні до коридору. Показчик повинен реагувати на вітер силою як мінімум 2,0 м/с і має бути прийнятним для головного судді. Місце для установки показчика обирає головний суддя змагань, його рішення не підлягає опротестуванню;

5) індикатор напрямку вітру (стрічка) встановлюється на жердину і має реагувати на вітер силою, меншою ніж 2,0 м/с.

Його встановлює головний суддя змагань або старший суддя вправи у межах 20 м від вхідних воріт G 1 коридору, їх рішення не підлягає опротестуванню.

4. Відмови парашутної системи

1. Спортсмен, у якого виникли проблеми з управлінням куполом або така відмова основного купола парашутної системи, що вимагає введення запасного купола, повинен не намагатися увійти в коридор, а використовувати запасний майданчик приземлення.

2. Спортсмену гарантується лише один повторний стрибок через подібні проблеми за весь період змагань.

5. Повторні стрибки

1. Повторні стрибки за погодних умов:

1) у випадку перевищення швидкості вітру максимально допустимого значення від моменту

початку виконання спортсменом фінального розвороту і до моменту закінчення його приземлення, діють такі правила:

у вправах "Дистанція" та "Швидкість" результат спортсмену не зараховується і він повинен виконати повторний стрибок;

у вправі "Зональна точність" спортсмен протягом 10 секунд після отримання інформації про перевищення швидкості вітру максимально допустимого значення може погодитись із оцінкою виконаного стрибка, в іншому випадку від має виконати повторний стрибок;

у випадку раптової зміни напрямку вітру (протягом 2,0 і менше секунд) більше як на 90 градусів при швидкості вітру більше 5,0 м/с у вправах "Дистанція" та "Швидкість" або 3,0 м/с у вправі "Зональна точність" за умови автоматичного запису електронним пристроєм параметрів швидкості та напрямку вітру спортсмену, який приземлився протягом 30,0 секунд після цієї зміни, головним суддею/старшим суддею вправи має бути запропоновано виконати повторний стрибок;

2) спортсмен протягом 10 секунд має дати свою згоду щодо виконання повторного стрибка, в іншому випадку результат цього стрибка буде визнаний чинним та внесено до протоколу змагань;

3) якщо спортсмен потрапить у погодні умови, які головним суддею змагань або старшим суддею вправи визнані несприятливими, йому може бути запропоновано повторний стрибок. Спортсмен протягом 10 секунд має дати свою згоду щодо виконання повторного стрибка, в іншому випадку результат цього стрибка буде визнано чинним та внесено до протоколу змагань;

4) змагання можуть бути перервані, якщо головний суддя змагань або старший суддя вправи вважають, що погодні умови можуть являти загрозу для спортсменів.

2. Повторні стрибки внаслідок перешкод:

1) спортсмену, який зустрів перешкоди з боку інших спортсменів-учасників, парашутистів або літаків на землі або в небі, за рішенням головного судді змагань або старшого судді вправи може бути запропоновано повторний стрибок за умови приземлення спортсмена на запасний майданчик або, за відсутності такої можливості, у неагресивний спосіб за межами курсу в межах коридору. Після приземлення і повної зупинки спортсмен повинен негайно звільнити коридор;

2) якщо спортсмен не дотримується цього правила, до нього будуть застосовані санкції у вигляді жовтої картки, якщо тільки головний суддя змагань або старший суддя вправи не визначать, що обставини були непідконтрольні спортсмену;

3) будь-якому спортсмену, який мав перешкоду через іншого спортсмена, котрий не звільнив коридор одразу після приземлення, може бути запропоновано повторний стрибок одноосібним рішенням головного судді змагань чи старшого судді вправи;

4) при пошкодженні курсового маркера або технічного обладнання попереднім спортсменом і неможливості відновлення його функціонування, що за висновком головного судді/старшого судді вправи негативно впливає на процес оцінювання наступного спортсмена/спортсменів, такому спортсмену/спортсменам буде призначено повторний стрибок.

6. Специфічні правила для вправи "Швидкість"

1. Коридор для вправи "Швидкість" має бути прокладений згідно з додатком 6 до цих Правил.

2. Будь-яка частина тіла спортсмена повинна перетнути уявну площину між передніми частинами курсових маркерів вхідних воріт за напрямком прольоту для зарахування входу:

1) для отримання результату будь-яка частина тіла спортсмена повинна залишатися у межах коридору, визначеного курсовими маркерами;

2) вертикальне перевищення при прольоті спортсменом будь-яких воріт або помилка при проходженні коридору (вихід за межі коридору) призводить до мінімальної оцінки за цей стрибок, окрім випадку, коли спортсмену зараховано правильний проліт вхідних воріт G 1.

У такому випадку оцінкою спортсмена у цьому турі будуть 3,000 приведені очки.

3. Відлік часу, що замірюється з точністю до тисячної частини секунди, починається в момент, коли тіло спортсмена або його спорядження перетне промінь електронного устаткування у вхідних воротах G 1.

Електронні сенсори мають бути встановлені на початку коридору за вхідними воротами G 1 у напрямку прольоту і в кінці коридору за вихідними воротами G 5 із дотриманням необхідної відстані по осі коридору.

4. Відлік часу зупиняється, коли спортсмен перетне промінь електронного устаткування на вихідних воротах G 5. Спортсмен має звільнити шлях прольоту та зону приземлення якнайшвидше.

5. Санкція за приземлення в межах коридору не застосовується, однак спортсмен повинен утримувати купол у повітрі (кайтинг), поки будь-яка з частин його тіла не перетне вихідні ворота для зарахування часу.

Якщо у будь-який момент часу до того, як спортсмен перетне вихідні ворота G 1, його купол (за винятком витяжного парашута) торкнеться землі, курсового маркера, передавача або сенсора, включаючи штатив, або пошкодить будь-що з вищезазначеного, перебіг спроби одразу закінчується і спортсмену призначається максимальний штраф, за винятком, коли спортсмену зараховано правильний проліт вхідних воріт G 1.

У такому випадку оцінкою спортсмена за цей стрибок буде 3,000 приведені очки.

6. Результатом спортсмена в турі є зафікований час прольоту коридором.

7. Переможцем вправи "Швидкість" визнається спортсмен з найменшою сумою приведених очок за підсумком всіх завершених турів.

7. Специфічні правила для вправи "Дистанція"

1. Коридор для вправи "Дистанція" має бути прокладений згідно з додатком 7 до цих Правил.

2. Спортсмен зобов'язаний торкнутись поверхні води перед вхідними воротами G 1 або уявної лінії на водяній поверхні між передніми (вхідними) частинами курсових маркерів воріт G 1 відносно лінії прольоту спортсмена для зарахування входу:

1) за недотримання умов контакту з поверхнею води до прольоту воріт G 1 або на вході до воріт G 1, так само як і при вертикальному перевищенні воріт G 1, спортсмен отримує мінімальну оцінку за цей стрибок незалежно від подальшої точки його приземлення;

2) подальший контакт спортсмена з поверхнею води після прольоту вхідних воріт G 1 не вважається помилкою.

3. Для отримання результату хоча б одна з частин тіла спортсмена повинна залишатися в межах коридору, визначеного курсовими маркерами та межовими лініями.

4. При зарахованому прольоті вхідних воріт G 1 та подальшому вертикальному перевищенні спортсменом воріт G 5 дії спортсмена оцінюються суддями як неповне виконання вправи і його результат за цей тур незалежно від точки приземлення становить 3,000 приведені очки.

5. Дистанція (відстань) понад 50 м вимірюється в метрах з точністю до 0,01 м і визначається як найкоротша відстань від точок контакту спортсмена із земною поверхнею

усередині коридору після проходження воріт G 5 до вхідних воріт G 1:

- 1) спортсмен, що повністю зупинився між вхідними воротами G 1 та воротами G 5, отримує результат 35 м, безпосередньо у воротах G 5-50 м;
  - 2) межові лінії з обох боків коридору є його частиною;
  - 3) після приземлення (повної зупинки) спортсмен може звільнити коридор у будь-який спосіб.

6. Якщо приземлення спортсмена завершується за межами коридору при зарахованому прольоті вхідних воріт G 1, дії спортсмена оцінюються суддями як неповне виконання вправи і його результат за цей тур становить 3,000 приведені очки.

7. Переможцем вправи "Дистанція" визнається спортсмен з найбільшою сумарною кількістю приведених очок за підсумком усіх завершених турів.

8. Специфічні правила для вправи "Зональна точність"

1. Коридор для вправи "Зональна точність" має бути прокладений згідно з додатком 8 до цих Правил.

2. Будь-яка частина тіла спортсмена повинна перетнути уявну площину між передніми (вхідними) відносно траєкторії прольоту частинами курсових маркерів вхідних воріт G 1:

1) для отримання результату хоча б одна з частин тіла спортсмена повинна залишатися у межах коридору, визначеного курсовими маркерами та межовими лініями;

2) за вертикальне перевищення/проліт повз вхідні ворота G 1 до спортсмена застосовується санкція у вигляді мінімальної оцінки за відповідний тур;

3) після зарахування прольоту вхідних воріт G 1 санкції за вертикальне перевищення не застосовуються.

3. Результатом спортсмена за тур є сума очок за проходження водяних воріт та за приземлення в зоні з відповідними очками.

4. Водяні ворота:

1) спортсмен отримує очки за перетин будь-якою частиною свого тіла уявної лінії на поверхні води між передніми (вхідними) частинами курсових маркерів водяних воріт відносно траєкторії прольоту спортсмена;

2) водяним воротам відповідає така кількість очок:

водяні ворота G 1 = 21 очко;

водяні ворота G 2 = 5 очок;

водяні ворота G 3 = 8 очок;

водяні ворота G 4 = 16 очок.

5. Зони приземлення:

1) зоною 1 є частина коридору між водною поверхнею та зоною 2;

2) зонам приземлення відповідає така кількість очок:

зона 1 1 очко;

зона 2 11 очков;

зона 3	19 очок;
зона 4	27 очок;
зона 5	34 очки;
зона 6	41 очко;
зона 7	46 очок;
центральна зона	50 очок;
зона 8	25 очок;
зона 9	5 очок.

3) межові лінії між зонами:

межова лінія між водяною поверхнею і зоною 1 є частиною зони 1;

межова лінія між зонами 1 і 2 є частиною зони 2;

межова лінія між зонами 2 і 3 є частиною зони 3;

межова лінія між зонами 3 і 4 є частиною зони 4;

межова лінія між зонами 4 і 5 є частиною зони 5;

межова лінія між зонами 5 і 6 є частиною зони 6;

межова лінія між зонами 6 і 7 є частиною зони 7;

межові лінії центральної зони є частинами цієї зони;

межова лінія між зонами 7 і 8 є частиною зони 7;

межова лінія між зонами 8 і 9 є частиною зони 8;

кінцева межова лінія зони 9 є частиною зони 9;

бічні межові лінії всіх зон є частиною цих зон.

6. Якщо спортсмен приземлився з допоміжною опорою будь-якою частиною тіла або після приземлення не зміг встояти, від його загального результату за цей тур віднімають 10 очок.

7. Спортсмен, який при виконанні стрибка не отримав очки за проходження хоча б одних водяних воріт, не отримує очки і за приземлення в зоні.

8. Спортсмен, який при виконанні стрибка не отримав очки за приземлення хоча б в одній зоні, не отримує очки і за проходження воріт.

9. Якщо спортсмен занурився у воду до зони 1 при зарахованому прольоті вхідних воріт G 1, дії спортсмена оцінюються суддями як неповне виконання вправи і його результат за цей тур становить 3,000 приведені очки.

10. Результатом спортсмена у кожному турі є сумарна кількість очок, призначених йому при проходженні (трасуванні) водяних воріт і за приземлення у відповідній зоні.

11. Переможцем у вправі "Зональна точність" визнається спортсмен із максимальною сумою приведених очок за підсумком усіх завершених турів.

9. Суддівство вправ

1. Майстерність виконання вправ кожним спортсменом оцінює бригада суддів, кількість яких визначається Положенням.

2. Додаткові судді-стажери, які були присутні на суддівській конференції/семінарі, що передує змаганням, та успішно склали заліки, за рішення головного судді змагань можуть бути додатково залучені до суддівства змагань.

3. Одна основна цифрова PAL-відеокамера і одна запасна PAL-відеокамера мають бути встановлені на триногах або інших фіксованих платформах точно на висоті вхідних воріт G 1:

1) один суддя розташовується на потрібній позиції і має повноваження щодо призначення відеоперегляду моменту ймовірного вертикального перевищення при проходженні спортсменом вхідних воріт G 1;

2) одна камера має забезпечувати безперешкодний огляд всіх курсових маркерів, включаючи вихідні ворота G 1 та водяну поверхню перед ними;

3) камери управлюються досвідченими операторами, призначеними організатором і затвердженими головним суддею змагань;

4) основна відеосистема повинна надавати можливість сповільненого відтворення запису.

Номери й імена спортсменів мають бути зафіковані на записувальних пристроях особою, що відповідає за відеофіксацію;

5) для вправи "Зональна точність" додатково до відеокамери/відеокамер на вхідних воротах G 1 має бути встановлена відеокамера в кінці або збоку зони 9, яка повинна бути піднята над поверхнею коридору, наскільки це можливо;

6) для вправи "Дистанція" додатково до відеокамери/відеокамер на вхідних воротах G 1 має бути встановлена відеокамера/відеокамера на вихідних воротах G 5, за рішенням головного судді змагань або старшого судді вправи може бути встановлена додаткова відеокамера;

7) за наявності можливості головний суддя змагань може прийняти рішення щодо встановлення додаткових відеокамер.

4. Судді повинні також фіксувати політ спортсмена за межами коридору або інші порушення цих Правил.

Це повинно реєструватися у суддівських записках.

5. Результати не визнаються остаточними, доки зафіковані суддями результати і відеозаписи не будуть переглянуті в разі потреби.

6. Головний суддя змагань і головний секретар є відповідальними за достовірність визначення остаточного результату і розподілу місць між спортсменами.

7. Відеоперегляд:

1) якщо у суддівській записці зазначена необхідність відеоперегляду, головний суддя змагань та старший суддя вправи за першої нагоди разом з одним із призначених суддів має переглянути сумнівний стрибок і прийняти остаточне рішення;

2) у разі потреби суддівська записка має бути уточнена і внесена до офіційного суддівського протоколу;

3) сумнівний стрибок може переглядатись максимум тричі, після 1-го перегляду може бути застосована сповільнена швидкість відтворення;

4) попередня оцінка дій спортсмена, що була зафікована у суддівській записці, може бути змінена тільки в результаті одностайногого результату таємного голосування визначеними

суддями після закінчення відеоперегляду.

8. Суддівство вправи "Швидкість":

1) для суддівства вправи "Швидкість" використовується електронна система фіксації часу прольоту коридором з точністю виміру до тисячної частки секунди;

2) спортсмени, результати яких не були зафіковані внаслідок виходу електронної системи з ладу, мають виконати повторний стрибок.

9. Суддівство вправи "Дистанція":

1) судді повинні розташуватися уздовж бічної межі земної ділянки коридору.

Додатково призначаються судді для контролю та відеозапису прольоту спортсменами вхідних воріт G 1 та вихідних воріт G 5;

2) судді, які знаходяться за межами коридору, повинні визначити найближчу з точок контакту спортсмена із земною поверхнею до вхідних воріт G 1, яка реєструється як відстань прольоту.

Якщо зафікована суддями точка контакту знаходиться на бічній межовій лінії коридору, вона повинна враховуватися як результат;

3) якщо це можливо, у вправі "Дистанція" повинна використовуватися електронна система вимірювання відстані. Якщо така система відсутня, для виміру відстані використовується вимірювальна рулетка;

4) відстань вимірюється в метрах з точністю до сотої частки метра.

10. Суддівство вправи "Зональна точність":

1) крім судді, який відстежує проліт спортсменами вхідних воріт, на кожні водяні ворота мають бути призначені додаткові судді.

Двоє додаткових суддів асистують головному судді змагань або старшому судді вправи біля зон приземлення;

2) судді на водяних воротах знаходяться на траверзі входу у ворота в зоні їх відповідальності.

До їх обов'язків входить визначати, чи торкнулась води частина тіла спортсмена в момент перетину уявної лінії на поверхні води, умовно проведеної між вхідними межами маркерів воріт;

3) якщо спортсмен припустився помилки при проходженні воріт, суддя піднімає сигнальну табличку. Суддя/секретар заносить цю інформацію до суддівської записки.

Один із суддів, який асистує головному судді змагань/старшому судді вправи, також записує цю інформацію;

4) судді визначають точку першого контакту з поверхнею і місце повної зупинки спортсмена.

Якщо точка першого контакту з поверхнею припадає на бічну межову лінію коридору, вона повинна бути врахована як відповідна їй зона;

5) для визначення результатів у зонах приземлення судді можуть бути розташовані старшим суддею вправи так, щоб відстежувати більше ніж одну зону;

6) після приземлення спортсмена персонал, призначений підтримувати коридор у належному стані, у разі потреби повинен швидко відновити розмітку зон.

Після цього персонал негайно звільняє коридор для наступного спортсмена.

11. Інші суддівські обов'язки:

1) усі судді зобов'язані відслідковувати ступінь безпечної пілотування спортсменів.

Якщо на думку судді пілотування відбувалось у небезпечний спосіб, він повинен поінформувати про це головного суддю змагань, який може пред'явити спортсмену жовту/червону картку;

2) головний суддя змагань повинен організувати конференцію суддів до початку змагань.

Усі судді повинні бути присутніми на цій конференції;

3) під час офіційних тренувань обидва - прямий і швидкісний коридори мають бути доступні для спортсменів.

Головний суддя змагань оголошує період часу для тренування кожним коридором, протягом якого судді можуть оцінювати спортсменів та практикуватися.

10. Визначення переможців змагань

1. Переможцеможної із вправ визнається спортсмен з найкращою сумою приведених очок після всіх завершених турів вправи (максимум 300,000):

1) якщо два або більше спортсменів мають однакову підсумкову кількість приведених очок, пріоритет у визначенні місця відається спортсмену з кращими приведеними очками в одному з будь-яких турів;

2) всім спортсменам у кожному туріожної із вправ призначаються відповідні місця на підставі результатів, які вони показали в даному турі.

2. Абсолютним чемпіоном/переможцем визнається спортсмен з найбільшою сумарною кількістю приведених очок у трьох вправах (максимум 900,000).

3. Обчислення приведених очок:

1) вправи "Дистанція" та "Зональна точність" - найкращий результат у кожному турі приймається за 100 % і відповідає 100,000 приведеним очкам.

Результати решти спортсменів у турі обчислюються як відсотки відносно найкращого результата і виражаються в приведених очках, обчислених з точністю до третього знака після коми без заокруглення, четвертий знак (за наявності) відкидається;

2) вправа "Швидкість" - кожен зафікований результат зводиться до ступеня 1,333 і обчислюється до третього знака після коми без заокруглення, четвертий знак (за наявності) відкидається.

Найкращий обчисленний результат у кожному турі приймається за 100 % і відповідає 100,000 приведеним очкам.

Обчислені результати решти спортсменів у турі обчислюються як зворотні відсотки відносно найкращого результата і виражаються в приведених очках, обчислених з точністю до третього знака після коми без заокруглення, четвертий знак (за наявності) відкидається;

3) якщо два або більше спортсменів мають однакову сумарну кількість приведених очок, пріоритет у присудженні вищого місця за підсумками розіграшу 3-х вправ (в абсолютній першості) відається спортсмену з кращими місцями в окремих вправах (наприклад, два перших місця і одне третє розцінюються вище, ніж одне перше і два других).

Наступним критерієм вирішення питання з розподілу місць за підсумками трьох вправ є кращий окремий результат спортсмена у будь-якому турі вправи "Дистанція";

4) спортсмени нагороджуються медалями відповідного виду за такі результати у вправах:

"Швидкість"	1 місце	2 місце	3 місце;
"Дистанція"	1 місце	2 місце	3 місце;
"Зональна точність"	1 місце	2 місце	3 місце;
Абсолютна першість	1 місце	2 місце	3 місце;

{Розділ XI в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

XII. Артистичний парашутизм. Змагання з фріфлаю

1. Визначення специфічних термінів

У фріфлаї, крім загальних, вживаються такі терміни:

довільна програма (Д) - програма, яка складається з послідовностей елементів та маневрів, обраних виключно командою;

дотик - очевидний стаціонарний контакт стопи/стоп одного спортсмена-виконавця на спеціально визначеній частині тіла іншого спортсмена-виконавця, що є виконаний у контролюваній спосіб;

захват - очевидний стаціонарний контакт руки/рук одного спортсмена-виконавця на спеціально визначеній частині тіла іншого спортсмена-виконавця, що є виконаний у контролюваній спосіб;

маневр - зміна положення тіла та/або обертання навколо однієї або кількох із трьох осей тіла, або статичне положення (як це наведено у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту);

направлення - напрямок, у якому спрямована передня частина тулуба спортсмена-виконавця;

обов'язкова програма (О) - програма, яка складається з обов'язкових послідовностей елементів та маневрів, обраних командою;

послідовність елементів - певна серія маневрів, що містить як відокремлені формaciї, так і визначені напрями обертання/руху спортсменів-виконавців відповідно до умов виконання, встановлених у відповідних додатках до Положення про змагання/Регламенту;

програма стрибка - послідовність елементів та окремих маневрів, що має бути виконана протягом робочого часу стрибка;

робочий час - проміжок часу, протягом якого команди можуть демонструвати програму при виконанні стрибка. Робочий час починається відразу після того, як будь-який член команди відокремився від літального апарату, що визначається суддями, та закінчується через 45 секунд.

2. Змагання з фріфлаю та умови їх проведення

1. Метою змагань із фріфлаю є визначення переможця та розподіл місць серед команд за підсумковим результатом всіх завершених турів.

Завданням на змагання для команди є виконання визначених послідовностей елементів та маневрів з найкращою можливою якістю та їх відеозапис повітряним оператором у кожному турі.

2. Спортсмен-виконавець може брати участь у змаганнях у складі лише однієї команди за програмою змагань.

Повітряний відеооператор може брати участь у змаганнях у складі декількох команд за

програмою змагань. Повітряний відеооператор може бути нагороджений за підсумками змагань тільки один раз з командою, у якій він був заявлений до початку змагань.

3. Команда у фріфлаї складається з двох спортсменів-виконавців та одного повітряного відеооператора:

- 1) до складу команди можуть входити особи як однієї статі, так і обох;
- 2) у складі команди може бути один запасний член команди;

3) члени команди мають право змінювати свої рольові функції в команді (повітряний відеооператор в одному або декількох турах може виконувати роль спортсмена-виконавця та навпаки).

Така можливість є тільки у тому випадку, коли повітряний відеооператор був заявлений у складі цієї команди до початку змагань.

4. Висота стрибка - 3950 метрів, робочий час - 45 секунд.

5. Програмою змагань має бути передбачено чергування турів з обов'язковими та довільними програмами.

6. Обов'язкова програма складається з чотирьох обов'язкових послідовностей елементів, як це наведено у відповідному додатку до Положення, та інших маневрів за вибором команди.

Порядок, в якому виконуються обов'язкові послідовності елементів та інші маневри, визначається командою.

7. Зміст довільної програми/програм визначається виключно командою:

1) команди зобов'язані надати опис своїх довільних програм та порядок виконання обов'язкових програм (для обох турів) головному судді до початку змагань (офіційних тренувальних стрибків, якщо такі передбачені Положенням про змагання).

Для цього головний суддя повинен забезпечити команди спеціальною формою заяви (як це наведено у відповідному додатку до Положення);

2) відхилення при виконанні програми від опису довільних або обов'язкових програм не позначиться на оцінці стрибка;

3) послідовність виконання довільних та обов'язкових програм така:

Д-О-Д-Д-О-Д-Д ("Д" - довільна програма, "О" - обов'язкова програма).

8. Для визначення переможців змагань достатньо розіграшу принаймні одного туру.

9. Відокремлення:

1) обмежень стосовно відокремлення команд від ЛА немає, окрім встановлених керівником польотів з огляду на дотримання заходів безпеки;

2) пілот зобов'язаний зберігати висоту, швидкість та курс заходу ЛА до того моменту, поки не відокремляється всі команди;

3) команди відповідають за своє відокремлення від ЛА після того, як пілот вивів ЛА на курс заходу та надав дозвіл на відокремлення від ЛА;

4) під час відокремлення допускаються захвати між членами команди;

5) повітряний відеооператор повинен зафіксувати відеозйомкою момент відокремлення команди.

10. Вимоги до виконання:

1) команда відповідає за чіткий показ суддям початку робочого часу;

2) вимоги до виконання послідовності обов'язкових елементів наведені у відповідному додатку до Положення.

3. Загальні правила

1. Програма змагань складається з 5 кваліфікаційних турів та 2 фінальних турів:

1) якщо кваліфікаційні тури є незавершеними до встановленого Положенням часу початку фінальних турів, фінальні тури розпочнуться незалежно від кількості завершених кваліфікаційних турів;

2) для відбору на фінальні тури будуть братись до уваги результати тільки завершених кваліфікаційних турів.

2. Команда може прийняти рішення не відокремлюватися від ЛА та приземлитися в ньому за будь-якої поважної причини. Якщо директором змагань причина відмови команди від стрибка буде визнана доречною, команді, яка приземлилася в ЛА, надається найшвидша можливість здійснити запланований стрибок.

3. Жеребкування:

1) черговість виконання стрибків командами визначається жеребкуванням під контролем головного судді змагань мінімум за 2 години до виклику першої команди на стрибок;

2) спортсменам забороняється користуватися аеродинамічною трубою (симулятором вільного падіння) та виконувати тренувальні стрибки після жеребкування.

4. Порядок виконання стрибків:

1) стрибки у кваліфікаційних турах виконуються у черговості, яка відповідає порядковому номеру команди, визначеному жеребкуванням;

2) черговість виконання командами стрибків у фінальних турах встановлюється у зворотному порядку відносно місць, які посідають команди після всіх завершених турів;

3) черговість стрибків для остаточного розподілу команд-призерів по місцях у випадку однакового підсумкового результату має відповісти черговості між командами для первого туру;

4) незавершений кваліфікаційнийтур має бути завершений за першої нагоди, але не раніше того, як буде завершено поточнийтур;

5) план-графік перебігу змагань повинен передбачати резервування часу на виконання фінальних турів.

5. Відеозапис і передача відеозображення:

1) кожна команда повинна надати відеозапис стрибка, необхідний для суддівства кожного туру;

2) кожен відеооператор зобов'язаний застосовувати систему трансляції (перекачування) відеозображення, надану організатором змагань;

3) цими Правилами встановлюється, що відеоспорядженням вільного падіння - повний комплект відеосистеми (систем), що використовується для відеозапису виконання командою дій у вільному падінні і містить, відеокамеру/відеокамери, засоби збереження відеоінформації, джерела живлення відеокамери;

4) відеоустаткування для запису стрибка повинно на виході видавати цифровий сигнал високої якості типу Full HD 1080 зі швидкістю зміни кадрів не менше 25 кадрів за секунду з картки пам'яті (не нижче класу 10);

5) організатори повинні забезпечити учасникам змагань можливість ідентифікувати команду зображенням номера команди для запису відеооператором безпосередньо перед відокремленням від ЛА;

6) відеозапис, розпочатий з ідентифікації команди перед стрибком, повинен тривати без жодної зупинки та перерви аж до закінчення виступу команди у даному турі;

7) у разі відсутності безперервного відеозапису від початку ідентифікації до закінчення виступу команда отримує нульову оцінку у даному турі;

8) відеооператор має забезпечити сумісність устаткування для відеозапису стрибка із суддівською системою;

9) після кожного стрибка повітряний відеооператор якомога скоріше надає всю апаратуру (включно із засобами збереження відеоінформації) для перезапису в спеціально призначенному для цього приміщенні;

10) тільки один відеозапис стрибка буде задіаний для перезапису та оцінений суддями. Другий відеозапис може бути використаний лише в разі недостатнього відеодоказу внаслідок невідповідних метеорологічних умов або з технічних причин (NV);

11) приміщення для перезапису має бути розташовано якнайближче до визначеного місця приземлення команд;

12) до початку суддівської конференції головний суддя змагань може призначити відеоконтролера.

Відеоконтролер має повноваження перевіряти відеоапаратуру щодо її відповідності вимогам змагань.

Такі перевірки можуть здійснюватися за погодженням з головним суддею змагань/старшим суддею вправи у будь-який час у ході змагань за умови, що вони не заважають команді виконувати стрибок.

Якщо за висновком відеоконтролера відеоспорядження не відповідає вимогам, воно вважається непридатним для використання на цих змаганнях.

4. Суддівство

1. Якість виконання кожною командою програми стрибка оцінюює бригада з п'яти суддів:

1) тури з обов'язковою програмою: всі п'ять суддів оцінюють якість виконання послідовності обов'язкових елементів та презентацію;

2) тури з довільною програмою: всі п'ять суддів оцінюють і технічну складність, і презентацію.

2. Судді переглядають відеозаписи кожного стрибка один раз на стандартній швидкості, другий перегляд проводиться за необхідності:

1) виняток становить перегляд першого туру змагань: судді повинні переглянути усі відеозаписи стрибків першого туру всіх команд поспіль без визначення оцінок;

2) після цього судді переглядають стрибки кожної команди вдруге (із третім переглядом за рішенням старшого судді вправи) для визначення суддівських оцінок;

3) за рішенням старшого судді вправи третій перегляд стрибка щодо послідовності виконання обов'язкових елементів або його частини може проводитись як на стандартній швидкості, так і на сповільненій (70 % - 90 % від стандартної).

3. Момент стоп-кадру в кінці робочого часу буде визначатись при першому перегляді.

Стоп-кадр, визначений при першому перегляді, буде застосовуватись для кожного

додаткового перегляду.

4. Судді можуть використовувати електронну систему суддівства для запису результатів своїх спостережень.

5. За відсутності електронної системи суддівства головним суддею змагань призначається група опрацювання суддівських записок (оціночна група), до якої можуть входити резервні судді.

Керує оціночною групою секретар вправи.

6. Судді можуть виправити свою оцінку після того, як стрибок був оцінений ними.

Виправити оцінку можна тільки до того, як старший суддя вправи своїм підписом засвідчить підсумкову розшифровку суддівських записок.

7. Усі індивідуальні суддівські оцінки підлягають оприлюдненню.

8. Для відліку робочого часу судді або особа (особи), призначена(і) головним суддею змагань, користуються (ється) секундоміром:

1) відлік робочого часу проводиться від початку відокремлення первого члена команди від ЛА;

2) якщо судді не мають можливості визначити момент початку робочого часу, відлік робочого часу починається з моменту відокремлення повітряного відеооператора від ЛА й команда штрафується на 20 % очок (округляється в менший бік), отриманих командою у турі.

Штраф віднімається від оцінки за цей стрибок.

9. Якщо судді використовують суддівські записи для запису своїх спостережень, для відліку робочого часу вони застосовують власні секундоміри. У цьому випадку суддівські записи всіх суддів повинні бути відразу зібрані старшим суддею вправи після того, як судді оцінили стрибок.

Результати мають бути перевірені хоча б одним суддею.

5. Оцінка виконання стрибка

1. Якщо хтось із членів команди відокремився від ЛА, відеозапис стрибка обов'язково подається на перегляд суддям і стрибок має бути оцінений.

За відсутності відеозапису команда отримує нульову оцінку у даному турі.

2. Оцінку довільних програм судді дають від 0,0 до 10,0 очок з точністю до одної десятинної частки очок наступним параметрам виступу команди в кожному турі:

1) техніка виконання з точки зору:

рівня складності усіх маневрів та переходів, виконаних за робочий час у даному турі - це вміння маневрувати відносно партнерів по команді вертикально та горизонтально, а виконувати різноманітні обертання в горизонтальному положенні як обличчям до землі, так і на спині, на боку, в орієнтації вниз головою або вверх головою та в будь-яких інших орієнтаціях, а також вміння комбінувати ці технічні вміння для створення комплексу ефектів від синхронних рухів спортсменів-виконавців та повітряного відеооператора. Детальні критерії для визначення оцінки рівня складності наведено у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту;

точності виконання та контролю - здатність спортсменів-виконавців продемонструвати вміння контролювати своє тіло та відповідну відстань між всіма членами команди, включаючи відеооператора протягом робочого часу;

2) презентація з точки зору:

творчості - оригінальна хореографія програми, включаючи нові маневри або нову презентацію старих маневрів;

у програмі мають бути чіткий початок та чітке завершення і використання усього робочого часу;

програма має виглядати естетичною та цільною.

якості відеозйомки:

якість відеозйомки - вірний ракурс зйомки, який найкращим чином розкриває якість програми, найкращий вибір освітлення спортсменів-виконавців;

стабільність та точність кадру протягом всієї програми;

жодна частина шолома, камери, іншого спорядження або тіла відеооператора не має бути у кадрі.

3. Оцінка обов'язкових програм:

1) судді дають оцінку команді від 0,0 до 10,0 очок з точністю до десятої частки очка за презентацію програми (як для довільної програми) та за кожну з чотирьох обов'язкових послідовностей елементів, керуючись наступними критеріями:

10 очок - маневр виконано та відзнято бездоганно, без помилок;

8 очок - маневр виконаний та відзнятий з деякими дрібними помилками;

5 очок - маневр виконано та відзнято з помилками середнього ступеню;

3 очки - маневр виконано та відзнято з 1 або кількома грубими помилками;

0 очок - маневр не виконано або не може буди ідентифіковано, або відеозйомка не є придатною для суддівства;

2) вимоги і критерії суддівства для оцінки виконання обов'язкових послідовностей елементів наведено у відповідному додатку до Положення;

3) приклади дрібних помилок:

маневр: елемент закінчено з деяким недоворотом або деяким надлишковим обертанням відносно визначеного напрямку, наявність деякого розгойдування;

відеозйомка: короткочасне зникнення спортсменів-виконавців з кадру або фокуса, невеликі похиби в дистанції зйомки;

4) приклади помилок середнього ступеня:

маневр: елемент виконано з помітною втратою напрямку, розгойдування, недостатня кількість обертів;

маневр: елемент виконано невірно, обертання не в заданому напрямку;

відеозйомка: зникнення спортсменів-виконавців з кадру або фокуса, значні похиби в дистанції приблизно в 20 % часу виконання обов'язкової послідовності елементів;

5) приклади грубих помилок:

маневр: невиконання обов'язкового елемента або виконання з такою втратою якості, що елемент важко ідентифікувати;

відеозйомка: зображення не є придатним для суддівства в 50 % або більше часу виконання обов'язкової послідовності елементів;

6) презентація в обов'язковій програмі оцінюється для початку та завершення програми, а

також для маневрів, що виконані між обов'язковими послідовностями елементів;

7) у разі якщо судді не в змозі ідентифікувати будь-який елемент презентації, оцінка за презентацію має бути 0,0 очок;

8) судді оцінюють тільки ті обов'язкові послідовності елементів, які вони розпізнають. Якщо була здійснена спроба виконання обов'язкової послідовності елементів і судді її розпізнали, ця обов'язкова послідовність елементів буде оцінена;

9) оцінка обов'язкові послідовності елементів починається з моменту, коли судді бачать, що команда почала виконання цієї послідовності елементів від початкової позиції, наведеної у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту (після попереднього маневру з короткочасною зупинкою або без зупинки);

10) оцінка кожної обов'язкової послідовності елементів закінчується, коли судді бачать, що команда завершила виконання послідовності елементів або відмовилася від виконання цієї послідовності елементів.

6. Підрахунок очок

1. Очki підраховуються за кожен тур.

2. Тури обов'язкової програми:

1) найвища і найнижча оцінки кожного з п'яти суддів за кожну обов'язкову послідовність елементів та презентацію відкидаються;

2) із трьох залишених оцінок вираховується середнє арифметичне без заокруглення;

3) середні арифметичні оцінок підсумовуються, діляться на п'ять та заокруглюються з точністю до десятої частки очка.

3. Тури довільної програми:

1) найвища і найнижча оцінки п'яти судді окремо за техніку виконання і презентацію відкидаються;

2) із трьох залишених оцінок окремо за техніку виконання і окремо за презентацію вираховуються середні арифметичні без заокруглення;

3) середні арифметичні очки підсумовуються, діляться на два та заокруглюються з точністю до десятої частки очка;

4) заокруглення до десятої частки очка проводиться згідно з математичними правилами;

5) мінімальний результат будь-якого туру - нуль очок;

6) якщо спортсмен або команда дискваліфіковані на стрибок, вони отримують нульовий результат за даний стрибок;

7) підсумковий результат команди у змаганнях визначається сумою очок за всі завершені тури.

7. Визначення переможців

1. Місця команд визначаються сумарною кількістю очок, одержаних ними у всіх завершених турах, у порядку зменшення (менший сумарній кількості очок відповідає гірше місце команди).

2. Якщо після завершення кваліфікаційних турів дві або більше команд мають однакову сумарну кількість очок, розподіл місць між ними та відбір команд для фінальних турів (6, 7 тури) проводиться за кращим результатом у будь-якому завершенному турі довільної програми.

3. За відсутності можливості визначення підсумкових місць команд за цим параметром

беруться до уваги кращі результати в будь-якому завершенному турі обов'язкової програми.

4. Якщо після завершення фінальних турів дві або більше команд, що претендують на призові місця, мають однакову сумарну кількість очок, для визначення підсумкового місця серед цих команд застосовується така сама процедура, як і по закінченню кваліфікаційних турів.

8. Повторні стрибки

1. Проблеми із обладнанням членів команди не є підставою для повторного стрибка, окрім ситуації з відсутністю зображення (NV).

2. Випадки неналежної роботи відеоустаткування команд розглядає експертна група у складі головного судді змагань та відеоконтролера.

3. Якщо експертна група визначить, що відеоустаткування було навмисно зіпсоване, всі стрибки команди, в яких виявлена дана неполадка, оцінені не будуть, команда отримає нуль очок.

4. Це рішення експертної групи є остаточним і опротестуванню не підлягає.

5. Зіткнення, контакт або інше втручання повітряного відеооператора в дії команди не є підставою для надання команді повторного стрибка.

6. Погані метеорологічні умови під час стрибка не є підставою для протесту.

7. Однак повторний стрибок може бути наданий у зв'язку з поганими метеоумовами за рішенням головного судді змагань.

9. Тренувальні стрибки:

1. Кожній команді (якщо це передбачено Положенням про змагання) може бути надана можливість здійснити один тренувальний стрибок до початку процесу жеребкування.

2 Для офіційного тренувального стрибка мають використовуватися ЛА такого самого типу і конфігурації й такі ж самі системи суддівства та оцінювання, що й на змаганнях.

3 При виконанні тренувальних стрибків команди можуть виконувати довільні послідовності на власний вибір й отримуватимуть суддівські оцінки й роз'яснення оцінок.

4. Якщо через погодні умови тренувальні стрибки неможливі, команда може надати суддям відеозапис свого попереднього стрибка за довільною програмою і отримати суддівські оцінки та роз'яснення оцінок.

5. Суддівське оцінювання тренувальних стрибків або наданих командою відеозаписів довільної програми не передбачає оцінки параметра "презентація".

{Правила доповнено новим розділом XII згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

XIII. Змагання з польотів в аеродинамічних комбенізонах

1. Визначення специфічних термінів

У змаганнях з польотів в аеродинамічних комбенізонах, крім загальних, вживаються наступні терміни:

аеродинамічний комбенізон - спеціальний комбенізон парашутиста (ВС-комбенізон), обладнаний аеродинамічними елементами м'якої конструкції (крилами) між рукавами та бічною частиною комбенізона, та між холошами (штанінами) комбенізона;

вікно змагання - вертикальний простір у 1000 метрів, що починається з 3000 метрів і закінчується на 2000 метрах над земною поверхнею, в яких оцінюється політ спортсмена. При

першому переході верхньої межі вікна починається процес оцінювання, який закінчується на першому перетині нижньої межі вікна змагань;

довільна програма (Д) - програма, що складається з маневрів, вибраних командою;

захвати:

захват - розпізнаваний нерухомий захват руки (рук) одного спортсмена-виконавця за точно визначену частину тіла іншого спортсмена-виконавця, що виконаний у контролюванний спосіб;

захват ноги - захват за руків'я (держак) на холоші ВС-комбінізона нижче стегна;

захват руки - захват за руків'я (держак) на рукаві ВС-комбінізона або за зап'ястя. Захват зап'ястя має бути на самому зап'ясті, або нижче;

захват на поверхні будь-якого крила, без одночасного успішно виконаного нерухомого контакту з частиною тіла, точно визначеною відповідним додатком до Положення, не зараховується;

команда - команда з акробатичних польотів у ВС-комбінізонах (команда з ВС-акробатики) складається з двох спортсменів-виконавців та відеооператора;

курс - напрямок польоту спортсмена-виконавця;

маневр - зміна положення тіла та/або обертання навколо однієї або більше з 3 осей тіла, або статична поза;

обов'язкова програма (О) - програма, що складається з обов'язкових послідовностей і маневрів, обраних головним суддею випадковим чином (жеребкуванням) з числа всіх, наведених у відповідних додатках до Положення;

пристрій реєстрації позиції (ПРП) - прилад для запису в режимі реального часу тривимірного (3D) положення летючого спортсмена, що встановлений на тілі або обладнанні летючого спортсмена;

програма стрибка - послідовність маневрів, що виконуються протягом робочого часу;

робочий час - проміжок часу, протягом якого команди мають можливість під час стрибка виконувати програму. Робочий час починається в момент, коли будь-який член команди відокремлюється від літака, і закінчується через певну кількість секунд, визначену Положенням;

сферична імовірність помилки (СІП) - точність горизонтальної і вертикальної характеристики ПРП, що виражена у границях сфери обумовленого радіуса; наприклад "точність в режимі реального часу <10 метрів СІП";

упущення - відсутній маневр або відсутній захват у визначеній жеребкуванням послідовності; або не спостерігається чіткого наміру виконати визначений жеребкуванням маневр або спроби захвату, або є інший маневр або захват, що надає перевагу команді в результаті заміни.

2. Вправа змагань з льотних якостей

1. Метою вправи є одноосібний політ у ВС-комбінізоні на виконання трьох відокремлених завдань з метою виявити комбінацію кращої підйомної сили (завдання на час), кращого планерування (завдання на відстань) і найменшого лобового спротиву (завдання на швидкість).

Кожен тур змагань складається з трьох завдань.

Кожне завдання виконується в окремому польоті.

2. Завдання у вправі:

1) завдання на час: спортсмен має пролетіти крізь вікно змагань з найменшою, наскільки це можливо, вертикальною швидкістю вільного падіння.

Результатом виконання цього завдання буде час, витрачений на проліт крізь вікно змагань, виражений в секундах, із заокругленням до одного десятинного знака після коми;

2) завдання на відстань: спортсмен має пролетіти крізь вікно змагань так далеко, наскільки це можливо.

Результатом виконання цього завдання буде відстань, яку пролетів спортсмен по прямій лінії у вікні змагань відносно земної поверхні, виражена в метрах із заокругленням до цілих чисел;

3) завдання на швидкість: спортсмен має пролетіти крізь вікно змагання з якомога більшою горизонтальною швидкістю відносно земної поверхні.

Результатом виконання цього завдання буде відстань, яку спортсмен пролетів по прямій лінії у вікні змагань відносно земної поверхні, поділена на час, витрачений на проліт вікна змагань.

Результат виражається у метрах в секунду (м/с) із заокругленням до одного десятинного знаку після коми.

3. Програма вправи змагань з льотних якостей:

1) змагання складатиметься з трьох турів, по три завдання у кожному турі, загалом дев'ять польотів;

2) принаймні один тур (три завдання, кожне завдання має виконуватись протягом окремого польоту) повинен бути завершений для визначення підсумкових місць спортсменів і оголошення переможців;

3) мінімальна висота стрибка спортсмена становить 3650 метрів над рівнем земної поверхні.

Максимальна висота стрибка спортсмена становить 3800 метрів над рівнем земної поверхні;

4) тільки через метеорологічні чинники та обмеження управління повітряним рухом директор змагань за погодженням з головним суддею може знизити висоту стрибка спортсменів до 3050 метрів над рівнем земної поверхні і продовжити змагання.

Вікно змагань залишається в межах 3000-2000 метрів над рівнем земної поверхні.

Проте якщо висоту стрибка для туру знижують, це зниження повинно безумовно стосуватись всіх спортсменів для виконання завдання цього туру.

3. Вправа змагань з ВС-акробатики

1. Мета вправи:

1) полягає у послідовному виконанні командою маневрів (обов'язкова програма або довільна) в польоті у ВС-комбінезонах з максимально можливою якістю;

2) при формуванні команд гендерна диференціація членів команди не береться до уваги.

2. Програма вправи змагань з ВС-акробатики:

1) змагання за вправою змагань має включати один офіційний тренувальний день і не більше чотирьох наступних днів змагань.

Програмою змагань має бути передбачений час для проведення фінальних турів;

2) кількість турів за вправою - сім:

обов'язкова програма (О) - чотири тури;

довільна програма (Д) - три тури;

мінімальна кількість турів для визнання змагань за цією правою правочинними - один тур за довільною програмою;

3) порядок виконання програм стрибків має здійснюватись за схемою Д-О-О-Д-О-О-Д;

4) перші п'ять турів будуть відбірними турами для фінальних турів.

Якщо програма із п'яти відбірних турів залишається не завершеною до запланованого часу початку фінальних турів, фінальні тури розпочнуться серед команд на підставі розподілу місць після всіх завершених турів;

5) кращі за результатами команди, кількість яких визначається Положенням, виконуватимуть стрибки у фінальних турах.

Визначені жеребом обов'язкові послідовність і порядок виконання програм стрибків залишаються незмінними протягом фінальних турів;

6) якщо дві або більше команд мають однакову кількість очок, для відбору до фінальних турів буде застосовуватися така процедура:

береться до уваги кращий результат у будь-якому із завершених турів довільної програми, якщо паритетність зберігається, поступово береться до уваги другий кращий результат у будь-якому із завершених турів довільної програми;

береться до уваги кращий результат у будь-якому із завершених турів обов'язкової програми, якщо паритетність зберігається, поступово береться до уваги другий кращий результат у будь-якому із завершених турів обов'язкової програми.

3. Висота стрибка і робочий час:

1) висота стрибка становить 3200 метрів над земною поверхнею;

2) робочий час становить 65,0 секунд;

3) тільки через метеорологічні чинники та обмеження управління повітряним рухом директор змагань за погодженням з головним суддею може знизити висоту стрибка спортсменів до 3050 метрів над рівнем земної поверхні з робочим часом до 55,0 секунд і продовжити змагання.

Проте якщо висоту стрибка для туру знижують, таке зниження безумовно стосується всіх спортсменів, які виконають завдання цього туру.

4. Виконання стрибка, черговість відокремлення, схема польоту

1. Виконання стрибка, черговість відокремлення:

1) стрибок має виконуватись перпендикулярно напрямку вітру з навітряного боку від позначеного посадкового майданчика, вказаного на розсуд директора змагань та головного судді, виходячи з міркувань безпеки у зоні виконання стрибків, місцевих авіаційних правил та правил використання повітряного простору.

2) черговість виконання стрибків у першому турі визначається жеребом до початку змагань;

3) на розсуд директора змагань за погодженням із головним суддею уповноважена особа з безпеки авіаційної організації, на базі якої проводяться змагання, може знаходитись на борту ЛА для допомоги спортсменам у визначені шляхових точок і орієнтиру.

В жодному разі такі співробітники авіаційної організації не можуть давати вказівку спортсмену на відокремлення від ЛА.

Прийняття рішення на відокремлення від ЛА є виключно на відповіальноті спортсмена;

4) точки відокремлення будуть рознесені одна від одної для забезпечення безпечної відстані.

Відразу після відокремлення кожен спортсмен/команда має повернути на дев'яносто градусів від напряму польоту ЛА до визначеного посадкового майданчика для формування свого польоту у поперечному до траси польоту ЛА напрямку;

5) немає обмежень при відокремленні від ЛА, крім тих, які встановлюються директором змагань/керівником польотів з міркувань безпеки.

Якщо спортсмен відокремлюється від ЛА у спосіб, який визнається небезпечним уповноваженою особою з безпеки авіаційної організації на борту ЛА або пілотом, то спортсмен має отримати нуль очок за виконання цього завдання.

Другий такий випадок призведе до дискваліфікації.

Це рішення не може бути підставою для протесту;

6) команда може вирішити відмовитись від стрибка за будь-якої доречної причини і приземлиться у ЛА.

Якщо стрибок не був виконаний і директор змагань вирішує, що причина є доречною, цей стрибок має бути здійснений за першої можливості.

2. Схема польоту:

1) точка відокремлення визначається директором змагань і головним суддею.

Пілот ЛА повідомить спортсменів сигналом про дозвіл на відокремлення від ЛА.

Про специфіку/вид цих сигналів спортсмени мають бути поінформовані на зборах перед початком вправи;

2) спортсмен не повинен перетинати інші траси польоту або відхилятися більш ніж на 30 градусів від призначеної траєкторії польоту.

Порушення цього правила за рішенням головного судді призведе до нульової оцінки за цей стрибок.

Якщо порушення цього правила наражає на небезпеку інших спортсменів, спортсмен-порушника за рішенням головного судді може бути відсторонено від подальшої участі у змаганнях, його попередні результати будуть скасовані і його буде видалено з офіційного протоколу змагань.

Це рішення не є підставою для протесту.

5. Специфічні правила проведення змагань з льотної майстерності

1. Загальні правила:

1) висота розкриття парашута для кожного спортсмена має бути попередньо визначена директором змагань та головним суддею з метою максимального горизонтального і вертикального ешелонування.

Якщо порушення цього правила наражає на небезпеку інших спортсменів, спортсмен-порушника за рішенням головного судді може бути відсторонено від подальшої участі у змаганнях, його попередні результати будуть скасовано і його буде видалено з офіційного протоколу змагань.

Це рішення не є підставою для протесту;

2) всі стрибки у турі на виконання завдань "Відстань" та "Швидкість" мають бути проведені

в одному, або в кількох суміжних зльотах ЛА, для того, щоб спортсмени виконували стрибки у схожих вітрових умовах.

Повторні стрибки на виконання завдань "Відстань" та "Швидкість" мають бути виконані якнайшвидше для забезпечення схожих вітрових умов.

2. Спорядження:

1) спортсмени не повинні мати додаткову або пересувну вагу на своєму тілі або спорядженні.

Спортсмени проходять процедуру зважування уповноваженою головним суддею особою до початку змагань для визначення базової ваги.

При контрольному зважуванні вага спортсмена може відрізнятись від його базової ваги в межах +/- 2 кг.

Якщо буде виявлена додаткова або пересувна вага, буде призначена нульова оцінка за цей стрибок.

Це правило включає в себе і парашутний інвентар, який на розсуд головного судді може бути визнаний надмірною вагою.

Це рішення не може бути підставою для протесту;

2) спортсмени не повинні використовувати системи, що створюють рушійні сили.

Якщо використовується будь-яка система з рушійною силою, буде призначена нульова оцінка за цей стрибок;

3) у спортсмена не має бути будь-якого іншого електронного пристрою або проводів близче, ніж 3 см до офіційного ПРП.

Вимір цієї відстані здійснює суддівський персонал.

Проте другий ідентичний блок ПРП можна розміщувати без урахування цієї вимоги з розмежування.

Якщо будь-який такий електронний пристрій впливає на систему ПРП, а джерело перешкод не є очевидним і поза обґрунтованим контролем парашутиста, повторний стрибок може бути наданий головним суддею;

4) кожен спортсмен у кожному стрибку повинен мати діючий пристрій визначення висоти зі звуковим застереженням.

Недотримання цього правила призведе до нульової оцінки за цей стрибок;

5) тільки один і той самий ВС-комбенізон без будь-яких змін або модифікацій його частин має бути використаний для виконання всіх завдань у турі.

За виняткових обставин ВС-комбенізон може бути замінений між турами за погодженням із головним суддею, наприклад, якщо первинний костюм отримав пошкодження і не може бути придатним до польотів у наступному турі;

6) ВС-комбенізиони мають будуть перевірені і промарковані суддею.

Для змагань можуть бути використані тільки промарковані костюми.

Використання ВС-комбенізона без маркування призведе до нульової оцінки за цей стрибок;

7) кожен спортсмен повинен мати один ПРП, наданий суддею.

Пристрій кріпиться на спорядження спортсмена з антеною у напрямку вільного простору неба, встановлюється і розташовується за погодженням із суддею.

Це рішення не підлягає оскарженню;

8) ПРП має бути прикріплений на своєму місці і опломбований суддею;

9) ПРП буде включатися і вимикатися суддею по мірі необхідності;

10) відразу після приземлення спортсмен має повернути судді ПРП, що використовувався у цьому стрибку;

11) якщо після стрибка буде виявлено, що пломба пошкоджена і це, на переконання судді, не було наслідком непідконтрольних спортсмену обставин, повторний стрибок не буде надано, що призведе до нульової оцінки за цей стрибок.

Це рішення не є підставою для протесту;

12) якщо ПРП виявиться несправним і на переконання судді ця несправність не була спричинена дією або втручанням з боку спортсмена, у такому разі спортсмен отримає можливість зробити повторний стрибок, або отримає нульову оцінку за цей стрибок.

3. Пристрій реєстрації позиції:

1) ПРП має записувати тривимірні дані в реальному часі (3D) з роздільною здатністю не менше 5 Гц і точністю визначення місця розташування (сферична імовірність помилки СП) менше 10 метрів;

2) ПРП має функціонувати без можливості будь-якого втручання спортсмена та автоматично активувати свою функцію запису;

3) від моменту прикріplення до спортсмена налаштування пристрою не мають бути доступними для змінювання спортсменом, також спортсмен не повинен мати змоги видалити дані так, щоб це не стало очевидним для суддів.

Втручання в пристрій призведе до нульової оцінки за стрибок.

Це рішення не є підставою для протесту;

4) дані, що були записані за допомогою ПРП, повинні бути скопійовані і збережені як найшвидше після того, як спортсмен передав відповідальній особі пристрої, і перед тим, як ПРП використовуватимуть знову.

4. Визначення переможців:

1) кожне завдання у кожному турі буде обраховано відносно найвищої оцінки за виконане завдання у цьому турі.

Найвищий результат оцінюється у 100 %.

Решта результатів обраховуються у відсотках від найвищої оцінки, округлених до одного знака після коми;

2) усі тури для кожного завдання кожного спортсмена будуть використані для виведення середньоарифметичного результату за завдання;

3) три середні результати у кожному завданні кожного спортсмена підсумовують, заокруглюють до одного знака після коми для отримання загального результату спортсмена;

4) загальний результат спортсмена визначає його місце у вправі;

5) у разі наявності рівних результатів для перших трьох місць у вправі застосовуються наступні правила для остаточного розподілу спортсменів по місцях:

призначається додатковий стрибок за тим завданням на цей стрибок, який визначає головний суддя жеребом;

якщо рівність результатів зберігається, спортсмени посідають однакові місця і нагороджуються рівноцінними медалями;

у всіх інших випадках за наявності рівних результатів спортсмени посідають однакові місця.

6. Специфічні правила проведення змагань з ВС-акробатики

1. Загальні правила:

1) висота розкриття парашута для кожного спортсмена має бути попередньо визначена директором змагань та головним суддею з метою максимального горизонтального і вертикального ешелонування і не може перевищувати 1500 метрів над поверхнею землі;

2) спорядження: впродовж змагань спортсмени мають виконувати стрибки в одній тій самій моделі ВС-комбенізона;

3) спортсмени можуть змінювати свої ролі в команді від стрибка до стрибка, проте протягом одного стрибка вони можуть виконувати лише одну роль (виконавець А, виконавець Б, відеооператор);

4) виконавець (визначаються як виконавець А, виконавець Б), який виконує перший маневр в кожній обов'язковій програмі стрибка, визначається як виконавець А; це встановлює роль виконавця у послідовності для решти програми стрибка.

Опис послідовностей міститься у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту;

5) черговість стрибків всіх команд визначається жеребкуванням до початку змагань;

6) кожен член команди може приймати участь у змаганнях тільки у складі однієї команди.

2. Обов'язкова програма:

1) обов'язкова програма складається з двох обов'язкових послідовностей.

Опис обов'язкових послідовностей міститься у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту;

2) обов'язкові послідовності повторюються до завершення робочого часу.

3) обов'язкові послідовності визначаються жеребкуванням.

4) жеребкування для кожного обов'язкового туру проводить головний суддя.

5) послідовності, які випали за жеребом, повертаються до загальної сукупності послідовностей після кожного жеребкування;

6) черговість обов'язкових послідовностей визначається за процедурою жеребкування.

3. Довільна програма:

1) зміст довільних програм вибирається виключно командою і може містити, або не містити у собі захвати;

2) довільні програми можуть повторюватись у кожному довільному турі;

3) командам рекомендується надати опис своїх довільних програм головному судді до початку змагань, використовуючи стандартну форму, надану головним суддею.

Ненадання цієї інформації не впливає на результат команди.

Відхилення від опису довільної програми не впливає на результат.

4. Відеозапис у вільному падінні:

1) відеоспорядження для відеозапису у вільному падінні має бути спроможним передавати цифровий сигнал високої чіткості (HD 1080i/1080p) через сумісний засіб відеозв'язку, схваленого головним суддею;

2) віdeoоператор несе відповідальність за забезпечення сумісності віdeoобладнання із системою визначення результатів.

3) віdeoкамера має бути зафікована на шоломі за допомогою статичного кріплення.

Жодних рухів з обертання, крену, рискання камери, механічного та/або цифрового регулювання масштабування зображення або будь-яких цифрових ефектів (за винятком "стабільний фотознімок" або іншої функції стабілізації зображення) не можуть бути використані під час стрибків на змаганнях.

Невиконання будь-якої із цих вимог призведе до нульової оцінки;

4) до початку суддівської конференції головний суддя змагань може призначити віdeokontrolera.

Віdeokontroler уповноважений перевіряти віdeoапаратуру щодо її відповідальності вимогам змагань.

Такі перевірки можуть здійснюватися за погодженням зі старшим суддею вправи у будь-який час у ході змагань за умови, що ці перевірки не заважають команді виконувати стрибок.

Якщо за висновком віdeokontrolera віdeoоспорядження не відповідає вимогам, воно вважається непридатним для використання на цих змаганнях;

5) випадки неналежної роботи віdeoустаткування команд розглядає експертна група у складі головного судді змагань, старшого судді вправи та віdeokontrolera, яка має бути створена до початку офіційних тренувальних стрибків.

Рішення, винесені експертною групою, є остаточними і не є підставою для протесту;

6) організатор має забезпечити команди засобом ідентифікації з інформацією про команду та номер туру.

Віdeoзапис цієї інформації має бути зроблений віdeooperatorem безпосередньо перед відокремленням команди від ЛА;

7) віdeoзапис команди має тривати безперервно від початку ідентифікації команди та туру, протягом усього стрибка з моментом відокремлення від ЛА.

Невиконання цієї вимоги призведе до нульової оцінки за стрибок;

8) віdeooperatator має надати віdeoосвідчення (віdeoзапис стрибка), необхідне для оцінки кожного стрибка, і показати дії команди відповідним третім особам.

Показ початку робочого часу є відповідальність віdeo оператора;

9) віdeooperatator після кожного стрибка повинен якомога скоріше доставити своє віdeoобладнання у визначене місце для перезапису.

Віdeoосвідчення мають бути доступними для перегляду або перезапису доти, доки всі оцінки не будуть оголошенні як остаточні.

8. Повторні стрибки:

1) в ситуації, коли більшістю членів суддівської бригади віdeoосвідчення визнається невідповідним для проведення суддівства, віdeoобладнання має бути невідкладно передано на розгляд експертної групи для винесення рішення;

2) якщо експертна група дійде висновку щодо навмисного зловживання командою

правилами, повторний стрибок не надається і команда отримує за цей стрибок нульову оцінку;

3) якщо експертна група визнає відеосвідчення незадовільним через певний фактор, що міг контролюватися командою, повторний стрибок не надається і команда отримає оцінку на основі наявного відео свідчення;

4) якщо експертна група визнає відеосвідчення незадовільними через погодні умови або незалежні причини, команді надається повторний стрибок;

5) контакт чи інші види взаємодії між спортсменами-виконавцями та/або відеооператором у команді не можуть бути підставою для повторного стрибка;

6) проблеми зі спортивним спорядженням (за винятком відеообладнання) не можуть бути підставою для повторного стрибка;

7) несприятливі погодні умови під час стрибка не є підставою для протесту.

Однак на розсуд головного судді повторний стрибок може бути наданий через несприятливі погодні умови.

9. Визначення переможців:

1) переможцями (1, 2 і 3 місця) є команди з трьома найвищими підсумковими результатами після всіх завершених турів;

2) якщо дві або більше команд мають однакові підсумкові результати, за наявності достатнього часу перші три місця будуть визначатись за підсумком додаткового стрибка за довільною програмою. Якщо рівність результатів все таки зберігається, для чіткого розподілу по місцям буде застосовуватися процедура, наведена у підпункті 6 пункту 2 глави 3 даного розділу.

7. Суддівство та оцінка стрибка

1. Вправа з льотної майстерності:

Оцінювання стрибка буде проводитись щонайменше двома суддями відповідної кваліфікації.

2. Вправа з ВС-акробатики:

1) після відокремлення будь-якого члена команди від ЛА стрибок оцінюється і визначається результат стрибка;

2) оцінювання суддями кожної послідовності закінчується із завершенням командою робочого часу або коли команда відмовилася від виконання необхідних вимог для цієї послідовності;

3) стрибки оцінюють за допомогою відеосвідчень, які надає відео- оператор;

4) суддівська бригада на змаганнях III рангу складається з п'яти суддів, які мають оцінити виконання програми стрибка кожною командою.

На змаганнях нижчого рангу допускається склад суддівської бригади із трьох суддів.

За можливості весь тур повинен оцінюватись одним і тим самим складом суддівської бригади;

5) обов'язкові програми: всі судді будуть оцінювати виконання програми;

6) довільні програми: всі судді визначають в цифрах всі оціночні виміри та критерії;

7) судді можуть переглядати стрибок максимум тричі.

На першому перегляді судді оцінюють всі три критерії: захвати (або схема польоту), стиль і

відеозйомка.

Під час подальших переглядів допускається зміна оцінок.

Тим не менш, на розсуд старшого судді вправи може бути дозволено четвертий перегляд стрибка;

8) усі перегляди мають проводитись на нормальній швидкості;

9) судді можуть використовувати електронну систему підрахунку очок для запису оцінки виконання.

Стоп-кадр, визначений при першому перегляді в кінці робочого часу, буде застосовуватись при кожному перегляді.

Судді можуть корегувати свої записи після завершення суддівства стрибка.

Поправки до оціночних записів можуть бути вноситись, поки суддівська записка не засвідчена підписом старшого судді вправи;

10) хронометр, який застосовується суддями або особами/особою, призначеними головним суддею, вмикається, коли будь-який член команди відокремлюється від ЛА.

Якщо судді не можуть визначити початок робочого часу, відлік робочого часу починається з моменту відокремлення від ЛА відеооператора.

У такому випадку остаточний результат стрибка становитиме зменшенну на 20 % отриману оцінку за стрибок (округлюється в меншу сторону).

3. Суддівство обов'язкових програм:

1) програма оцінюється за трьома критеріями: стиль, кількість захватів та операторська робота;

2) судді виставляють за кожний із вищевказаних критеріїв оцінку від нуля до десяти, виражену числом з одним знаком після коми (0,5; 5,5; 9,9 тощо), ґрунтуючись на принципах, наведених у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенті;

3) за кожне упущення в маневрі оцінка стилю зменшується на 1,5 очка;

4) судді у кожному турі дають одне очко за кожен зарахований захват, виконаний в послідовності протягом встановленого робочого часу;

Команди можуть продовжувати отримувати очки, повторно виконуючи послідовності в межах робочого часу.

5) за кожне упущення у захваті оцінка зменшується на одне очко.

Якщо порушення маневру в оцінюваній формaciї переноситься і на захват, це розглядається як тільки одне порушення за умови наявності чіткого наміру до вимог маневру для наступної формaciї;

6) мінімальна кількість очок для будь-якого оцінювання - 0 очок.

4. Суддівство довільних програм:

1) програма оцінюється за трьома критеріями: стиль, схема польоту і операторська робота;

2) судді виставляють за кожний із вищевказаних критеріїв оцінку від 0 до 10 у вигляді числа з одним знаком після коми (0,5; 5,5; 9,9 тощо), ґрунтуючись на визначені принципи, наведеними у відповідному додатку до Положення про змагання/Регламенту.

5. Обчислення результату:

1) результат команди для кожного туру розраховується усередненням трьох оцінок суддів

після відкидання найвищої і найнижчої суддівських оцінок із округлених до одного знака після коми;

2) підсумковим результатом у турі для захватів (змагання обов'язкової програми), в оцінках стилю (всі програми), схеми польоту (довільні програми) і відеозйомки (всі програми) буде значення від 0 % до 100 % за кожним критерієм серед усіх команд, найбільший бал дорівнює 100 % (100), відсутність оцінки - 0 % (0);

3) підсумковим результатом команди у вправі є сума результатів команди після всіх завершених турів;

4) всі оцінки кожного із суддів мають бути оприлюднені.

8. Тренувальні стрибки

1. Кожна команда має право на два офіційних тренувальних стрибки до початку змагань.

Конфігурація ЛА, системи суддівства та підрахунку результатів, які використовуються у змаганнях, також використовуються і для офіційних тренувальних стрибків.

2. Відсутність можливості для проведення офіційних тренувальних стрибків через погодні умови не є підставою для протесту.

3. До початку офіційних тренувальних стрибків капітан команди має можливість представити форму з описом довільних програм головному судді та пояснити маневри команди.

Якщо через погодні умови неможливо провести офіційні тренувальні стрибки, команди для оцінки можуть представити один-два попередньо записані тренувальні стрибки.

9. Інші суддівські обов'язки

1. Одна або кілька підконтрольних головному судді осіб (або стажистів під керівництвом керівника курсів із суддівської підготовки) можуть допомагати суддям у роботі з обладнанням, пристроями та в управлінні інформацією.

2. Один або більше підконтрольних головному судді кваліфікованих фахівців мають спостерігати за спортсменами під час процесу розкриття парашута та їхнього спуску.

Спостерігач повинен контролювати будь-які умови або побічні обставини, які можуть бути підставою для повторного стрибка і/або дискаваліфікації з міркувань безпеки.

Наявність будь-яких особливих спостережень та побічних обставин має бути зафіковано письмово.

3. Головний суддя і/або директор змагань може перервати перебіг вправи, якщо визначить, що метеорологічні умови не є безпечними для проведення вправи.

Таке рішення не є підставою для протесту.

{Правила доповнено новим розділом XIII згідно з Наказом Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

**Директор департаменту
фізичної культури
та неолімпійських видів спорту**

О.К. Артем'єв

Додаток 1
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(пункт 1 глави 1 розділу XI)

ЗАГАЛЬНІ СПЕЦИФІКАЦІЇ КОРИДОРУ

1. Ширина коридорів має становити 10 м впротивоположності усього коридору.

2. Усі коридори мають починатися над водною поверхнею.

Водна поверхня: повинна мати як мінімум, ширину 15 м, довжина 65 м,

зона безпеки - щонайменше 20 м перед воротами G 1;

глибина басейну - не менше 0,60 м від початку басейну до воріт G 2 по всій мінімальній ширині;

мінімальна глибина басейну від воріт G 2 до межі басейну поступово стає погогою, глибина біля воріт G 3 - 0,50 м, біля воріт G 4 - 0,40 м.

Якщо глибина води сягає більше 1,5 м, наявність рятувального човна і рятівного персоналу є обов'язковою.

3. В усіх коридорах мають бути п'ятиметрові зони безпеки з боків і в кінці коридору між межами коридору і глядачами.

Ця зона безпеки позначається маркерами не вище 5 м.

4. Усі курсові маркери - 1,5 м заввишки з мінімальним діаметром 0,20 м, контрастного кольору, який добре видно згори.

Курсові маркери мають бути виготовлені в такий спосіб, щоб унеможливити завдання шкоди спортсмену вони мають бути гнучкими та/або зміщуватись зі спортсменом.

Контури коридору після воріт G 5 позначаються межовими стрілочками, чітко видимими з висоти.

5. Границя лінія між водною та суходільною поверхнею коридору має бути чітко промаркована.

6. Усі коридори мають бути затверджені технічним директором коридору за погодженням з головним суддею змагань.

{Додаток 1 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 2
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(підпункт 1 пункту 1 глави 2)

**КОРИДОР
для вправи "Швидкість"**

1. Коридор для вправи "Швидкість" визначається як дуга у 75 градусів кола радіусом 53,48 м, довжина якого 70 м, відміряна уздовж центральної лінії коридору.
2. Коридор складається з п'яти пар маркерів, включаючи вхідні і вихідні ворота. Курсові маркери усередині коридору мають бути контрастного кольору, який добре видно згори.
3. На виході з воріт G 1 та G 5 мають бути встановлені подвійні пари електронних датчиків, одна з яких на висоті 1,5 м, а друга - приблизно на висоті 0,6 м.
4. Як мінімум 10 м в кінці коридору мають бути суходільними.

{Додаток 2 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 3
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(підпункт 2 пункту 1 глави 2)

КОРИДОР
для вправи "Дистанція"

1. Вимірювальний пристрій (вимірювальна рулетка) має бути протягнутий (протягнута) уздовж межі коридору по поверхні землі з кріпленнями по обох кінцях і через кожні 5 м.
2. Вимірювальна рулетка і її кріплення не мають створювати перешкод спортсменам або суддям. Розташування вимірювальної рулетки має бути узгоджено з головним суддею змагань.
3. Коридор для вправи "Дистанція" має складатися з 5-ти пар маркерів, відстань від вхідних воріт G 1 до воріт G 5 - 50 м.
4. Довжина коридору - мінімум 200 м.

{Додаток 3 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 4
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(підпункт 3 пункту 1 глави 2)

КОРИДОР
для вправи "Зональна точність"

1. Водна поверхня - 44 м (± 1 м) від входних воріт до початку суходільної ділянки коридору.
2. Водяні ворота: два ряди курсових маркерів, які утворюють серію із чотирьох воріт на поверхні води. Відстань між водяними воротами - 12 м. Відстань від водяних воріт G 4 до початку суходільної ділянки коридору - 8 м (± 1 м).

3. Зони приземлення:

форма і розміри зон встановлюються відповідно до цих Правил;

Довжина зон:

зона 1 - від межі водної поверхні до воріт G 5, що встановлюються на суходолі на відстані 50 м від воріт G 1;

зона 2 6 м; зона 3 5 м; зона 4 4 м;

зона 5 3 м; зона 6 2 м; зона 7 2 м;

центральна зона 2x2 м; зона 8 2 м; зона 9 4 м;

зони заповнюються і покриваються матеріалом, призначеним для мінімізації травм, мають бути прийнятними для технічного директора коридору і головного судді змагань;

межові лінії зон мають бути позначені стрічками достатньої ширини, чітко видимі на земній поверхні та прийнятними для технічного директора коридору і головного судді змагань.

межові стрічки мають швидко встановлюватись на своє місце, виконуються з матеріалу, котрий забезпечує мінімальну ймовірність травмування;

центральна зона позначається межовими стрічками контрастного кольору відносно інших межових стрічок.

{Додаток 4 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 5
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(підпункт 5 пункту 1 глави 3 розділу XI)

МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ
додаткової ваги

Вага спортсмена зі спорядженням (кг)	Максимальна додаткова вага (кг)	Загальна вага (кг)
<77,2	15,9	93,1
<77,6	15,6	93,2
<78,1	15,3	93,4
<78,5	15,0	93,5
<79,0	14,6	93,6
<79,5	14,3	93,8
<79,9	14,0	93,9
<80,4	13,7	94,1
<80,8	13,4	94,2
<81,3	13,0	94,3
<81,7	12,7	94,5
<82,2	12,4	94,6
<82,6	12,1	94,7
<83,1	11,8	94,9
<83,5	11,5	95,0
<84,0	11,1	95,1
<84,5	10,8	95,3
<84,9	10,5	95,4
<85,4	10,2	95,6

<85,8	9,9	95,7
<86,3	9,5	95,8
<86,7	9,2	96,0
<87,2	8,9	96,1
<87,6	8,6	96,2
<88,1	8,3	96,4
<88,6	8,0	96,5
<89,0	7,6	96,6
<89,5	7,3	96,8
<89,9	7,0	96,9
<90,4	6,7	97,1
<90,8	6,4	97,2
<91,3	6,0	97,3
<91,7	5,7	97,5
<92,2	5,4	97,6
<92,6	5,1	97,7
<93,1	4,8	97,9
<93,6	4,5	98,0
<94,0	4,1	98,1
<94,5	3,8	98,3
<94,9	3,5	98,4
<95,4	3,2	98,6
<95,8	2,9	98,7
<96,3	2,5	98,8
<96,7	2,2	99,0

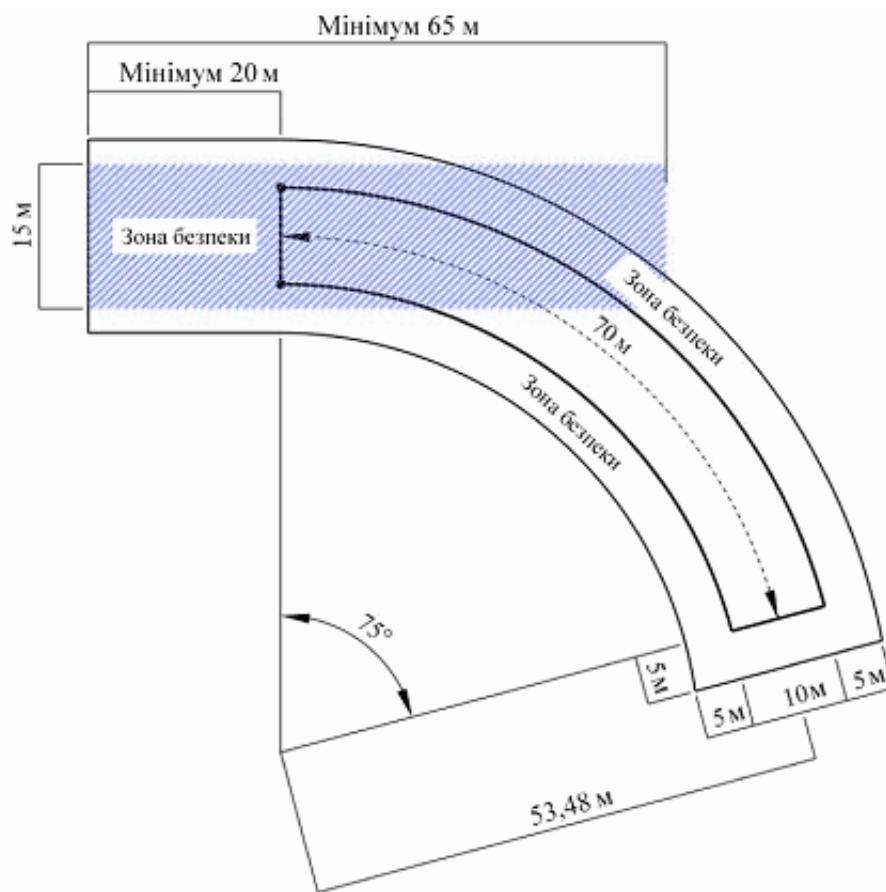
<97,2	1,9	99,1
<97,6	1,6	99,2
<98,1	1,3	99,4
<98,6	1,0	99,5
<99,0	0,6	99,6
<99,5	0,3	99,8
<99,9	0,0	99,9
100+	0,0	

{Додаток 5 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 6
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(підпункт 1 пункту 1 глави 2)

СХЕМА
коридору для вправи "Швидкість"

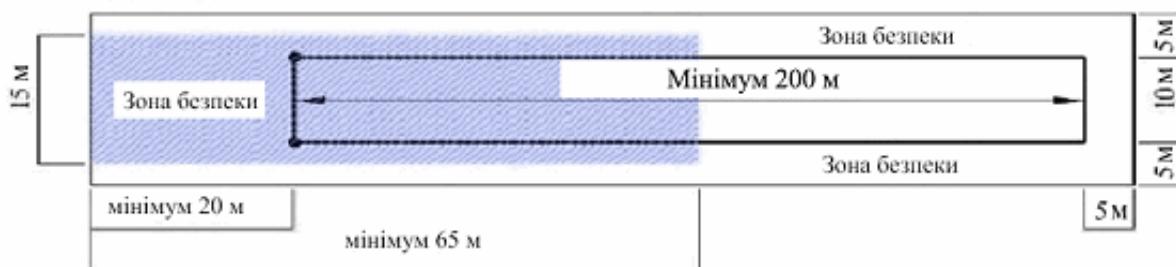
Дугоподібний швидкісний коридор (швидкісна дуга 70 м)

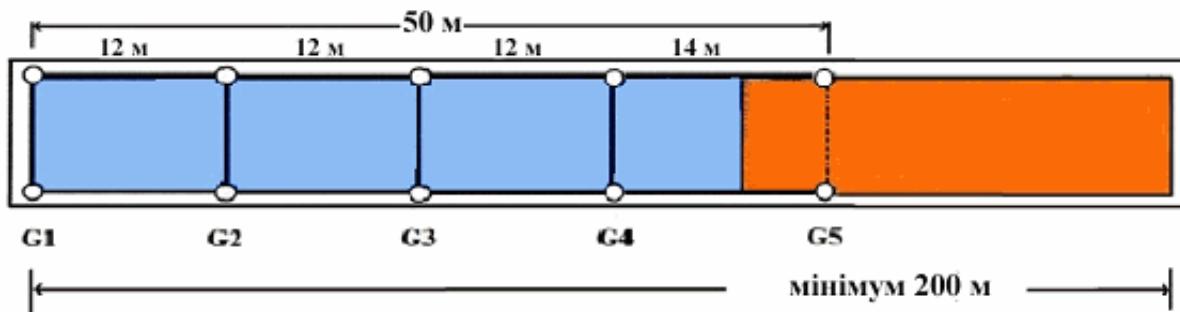
{Додаток 6 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 7
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(пункт 1 глави 7 розділу XI)

СХЕМА
коридору для вправи "Дистанція"

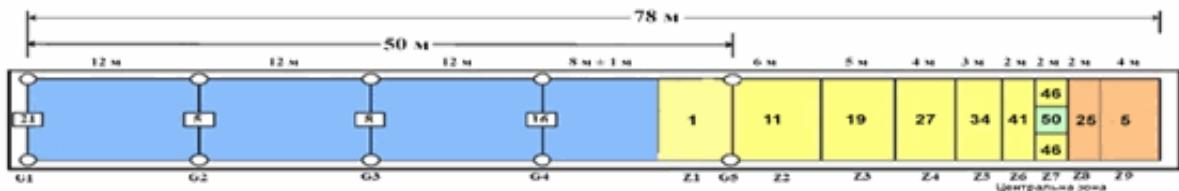
Коридор для вправи "Дистанція" з розташуванням водяних воріт

{Додаток 7 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Додаток 8
до Правил спортивних змагань
з парашутного спорту
(пункт 1 глави 8 розділу XI)

СХЕМА
коридору для вправи "Зональна точність"

{Додаток 8 в редакції Наказу Міністерства молоді та спорту № 2282 від 30.05.2017}

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 08.10.2013 — 2013 р., № 75, стор. 309, стаття 2803, код акту 68959/2013
-